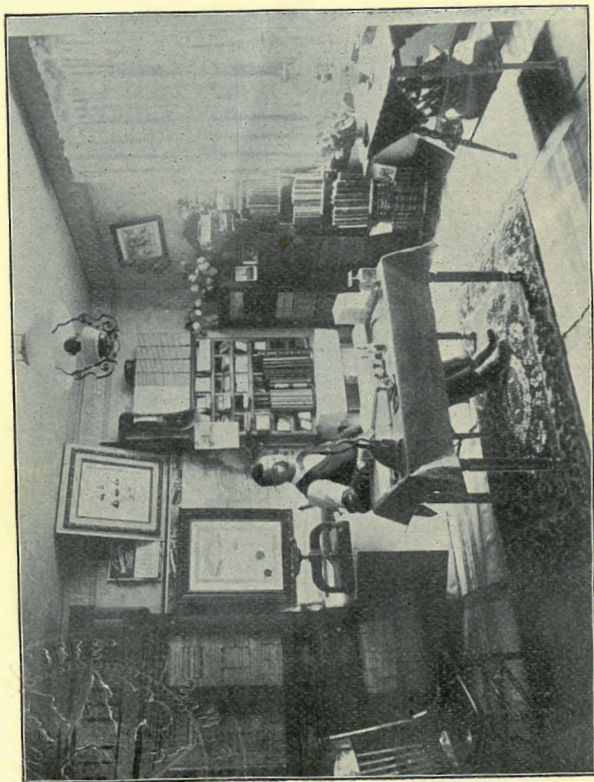

SKRIV. SEURAN
SUOM. TIED. SEURAN
KALENTERI
VUODELLE
1899

S. K. R. V. SEURAN KIRJURI TYÖHUONEESSAAN.

RAITTIUS- KALENTERI

VUODELLE

1899.

SUOMALAISEN KANSALLIS-RAITTIUS-VELJEYSSEURAN
KUSTANTAMA.

Alkulause.

Raittiuskalenteri vuodelle 1899, Suomalaisen Kausallis-Raittius-Veljeysseuran kustantamana, tarjotaan tälläisenä kolmannen kerran viemään taasen veljen tervehdystä veljelle, siskon siskolle, tulkitsemaan toverin tunteita toverille.

Tarkoitus on muuttumattomasti sama kuin edellisinä vuosina ilmestyneillä Raittiuskalentereilla. Sen tähden emme tahdo alkulauseessa monta sanaa sanoa sen tarkoituksesta, annamme lukijan itse arvostella.

Sen verran pyydämme mainita että monia tarpeellisia tietoja, kauniita neuvoja ja arvokkaita kehoituksia löydämme yleensä tässä kokoelmassa. Se kertoo lukijalle historiaa alaltansa, lupauksen tärkeystä, yksinäisyysaatteesta; se puhuu naisille, antaa ihanaa opetusta lasten kasvatuksesta y. m. Mutta armahtamatta ruoskii se epäpuhtaita tapoja. Se tuo silmämme eteen rakennuksia, joita on jalon aatteen elähyttämänä kokoon saatu. Lopuksi kirjanelen sallii omain kansalaistemme tehdä liikemiehenä historiaa tuleville sukupolville Amerikan suomalaisten toiminnasta liikealalla ilmoitusten muodossa.

Mutta ennen kaikkea antaa kalenteriosasto lukijalle, runsaine historiallisine muistoonpanoineen, koko vuodeksi tietoja nykyisen kehityksen vaiheista.

Lopuksi pyydämme lausua taasen kiitoksemme niille arvoisille henkilöille, jotka ovat kirjoituksilansa avustaneet ja rikastuttaneet Raittiuskalenterin sisältöä.

Olkoon Raittiuskalenterin ilmestyminen taasekin tuoreimpana muistuttajana sananlaskulle: „Yksimielisyys on voimaa.“ Sillä yhdistynein voimain tuloksista on tämäkin vaatimaton kirja kokoon saatu. Vajavaisuuksia on olemassa, sen tiedämme, mutta lukija suokoon ne anteeksi.

Toivotamme onnea uudelle vuodelle.

Ishpeming, Mich., 10 p. lokak. 1898.

S. K.-R.-V:seuran johtokunnan puolesta

Aleksanteri Pantti,
kirjuri.

Juhlapäiviä Yhdysvalloissa.

TAMMIK. 1. Uudenvuoden päivä: kaikissa valtioissa paitsi Arkansasissa, Massachusettsissa, Mississippissä, New Hampshiressa ja Rhode Islandissa.

TAMMIK. 8. New Orleansin tappelun vuosipäivä: Louisianassa.

TAMMIK. 19. Leen syntymäpäivä: Georgiassa, Pohjois-Carolinassa ja Virginiassa.

HELMIK. 12. Lincolnin syntymäpäivä: Illinoisissa, Minnesotassa, New Jerseyssä, New Yorkissa ja Washingtonissa.

HELMIK. 22. Washingtonin syntymäpäivä: kaikissa valtioissa paitsi Arkansasissa, Iowassa ja Mississippissä.

MAALISK. 2. Texasin itsenäisyyden vuosipäivä: Texasissa.

MAALISK. 4. Palosammuttajain vuosipäivä: New Orleansissa, La.

HUHTIK. 19. Patrioottien päivä: Massachusettsissa.

HUHTIK. 21. San Jacintanon tappelun vuosipäivä: Texasissa.

HUHTIK. 26. Muistopäivä: Alabamassa ja Georgiassa.

TOUKOK. 10. Muistopäivä: Pohjois-Carolinassa.

TOUKOK. 20. Mecklenburgin itsenäisyysjulistuksen allekirjoittamisen vuosipäivä: Pohjois-Carolinassa.

TOUKOK. 30. Hautainkukituspäivä: valtioissa Arizona, California, Connecticut, Delaware, District of Columbia, Iowa, Illinois, Indiana, Kansas, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Tennessee, Utah, Vermont, Wisconsin, Washington ja Wyoming.

KESÄK. 3. Jefforson Davisin syntymäpäivä: Floridassa.

HEINÄK. 4. Itsenäisyyden päivä: kaikissa valtioissa.

HEINÄK. 24. Pioneerien päivä: Utahissa.

SYYSK. 5. 1898. Työn päivä: valtioissa Alabama, California, Colorado, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Etelä-Carolina, Etelä-Dakota, Tennessee, Texas, Utah, Virginia, Washington ja Wyoming.

SYYSK. 9. Valtioksi julistamisen päivä: Californiassa.

LOKAK. 31. Valtioksi julistamisen päivä: Nevadassa.

MARRASK. 7. Yleinen vaalipäivä: valtioissa Arizona, California, Colorado, Idaho, Indiana, Iowa, Kansas, Maryland, Minnesota, Missouri, Montana, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Pohjois-Dakota, Ohio, Pennsylvania, Rhode Island, Etelä-Carolina, Etelä-Dakota, Tennessee, Texas, Länsi-Virginia, Washington, Wisconsin ja Wyoming.

MARRASK. 30, 1899. Kiitospäivä: vietetään kaikissa valtioissa, vaikka ei se muutamissa ole varsinaisen pyhäpäivä.

JOULUK. 25. Joulupäivä: kaikissa valtioissa, ja Etelä-Carolinassa kaksi seuraavaa päivää lisäksi.

Sunnuntait ja paastopäivät ovat laillisia juhlapäiviä kaikissa valtioissa, jotka ne sellaisiksi määräävät.

Jokainen lauantai jälkeen kello 12 päivällä on laillinen pyhäpäivä New Yorkissa, New Jerseyssä, Pennsylvaniassa, Marylandissa ja New Orleansin kaupungissa.

Liittohallitus.

Presidentti William McKinley. Palkka \$50,000 vuodessa.

Varapresidentti Garret A. Hobart. Palkka \$8,000 vuodessa.

Valtiosihteri John Hay. Palkka \$8,000 vuodessa.

Rahastonsihteri Lyman J. Gage. Palkka \$8,000 vuodessa.

Sotasihteri Russel A. Alger. Palkka \$3,000 vuodessa.

Yliasianajaja John W. Griggs. Palkka \$8,000 vuodessa.

Ylipostimestari Ch. Emory Smith. Palkka \$8,000 vuodessa.

Laivastosihteri John D. Long. Palkka \$8,000 vuodessa.

Sisäasiain sihteri Cornelius N. Bliss. Palkka \$8,000 vuodessa.

Maanviljelyssihteri James Wilson. Palkka \$8,000 vuodessa.

Joh. Ilm. 2: 1—5 Luuk. 13: 6—9	<i>Muistettavia tapauksia.</i> Uuden v. päivää alettiin viettää 1224.
1 S Uud.v.p. . 2 M Aapel, Set 3 T Eenokki 4 K Tiitus 5 T Simeon 6 P Loppiainen 7 L Aukusti	1, Pres. Lincolnin orjavapautusjulistus v. 1863. 2, Uno Cygnaeus kuoli v. 1888. 5, Keisarinna Elisabet kuoli 1762. 6, Beuj. Franklin syntyi 1706. 7, Aamu- ja iltakellojen läppääminen otetaan uudelleen tavaksi 1612. 8, Tappelu New Orleansin luona 1815. 8, Aleksanteri Armfelt kuoli 1876. 8, Säveltäjä F. Pacius kuoli 1891. 13, Kuningas Kustaa III syntyi 1746. 14, Sakari Topelius syntyi 1818. 15, Ensimmäinen Suomessa painettu sanomalehden numero, Porthanin toimittama, ilmestyi 1771. 16, Filippopelin tappelu venäläis-turkkilaisessa sodassa 1878. 17, Aletaan rakentaa Viaporin linnaa 1749. 19, S. K.-R.-V.seura perustettiin 1888. 19, Piispa Henrikin surmasi Lalli 1158. 19, Pyhäkouluja säädetään Suomen kaupunkiin 1842. 19, Suomen lähetykseura perust. 1859. 22, Helsingin valtiopäivät alkavat 1616. 22, Kenraali J. A. Sandels kuoli 1831. 23, Paavi Gregorius IX ottaa Suomen kansan suojelukseensa 1229. 24, Yhdysvaltain sotalaiva Maine komennettiin Havanan satamaan Cubassa 1898. 25, Raittiusseura Väinö perustettiin Ishpenningissä, Mich., 1886. 27, Suomen taideyhdistys perust. 1846. 28, Turun kynnaasi perustettiin 1630. 28, Keisari Pietari I kuoli 1725 ja Katarina I tulee Venäjän hallitsijaksi. 29, Presidentti Wm. McKinley syntyi 1843. 29, Keisari Pietari II kuoli 1730 ja Anna I nousee keisarin istuimelle. 30, Ensimmäinen S. K.-R.-V.seuraan kuuluva Suomen ruotsalaisten raittiusseura Morgon Stjernan perustettiin Ironwoodissa, Mich., 1898. 31, Suomen kirkkolaki määrätään suomennettavaksi 1688.
Ebr. 2: 11—16 Matt. 12: 46—50	
8 S 1 s. Loppiaias. 9 M Julian 10 T Nikanor 11 K Hyginius 12 T Arkadius 13 P Nuutti 14 L Feeliks	
1 Kor. 1: 26—31 Luuk. 19: 1—10	
15 S 2 s. Loppiaias. 16 M Mauri 17 T Antti 18 K Priska 19 T Heikki 20 P Faabian 21 L Agneeta	
2 Kor. 1: 3—11 Matt. 8: 14—17	
22 S 3 s. Loppiaias. 23 M Emerentia 24 T Erkki 25 K Paavali 26 T Polykarpus 27 P Krystostomus 28 L Kaarlo	
Filipp. 3: 7—14 Luuk. 17: 7—10	
29 S S. Septuages. 30 M Gunilla 31 T Alli	

1 K Pirkko 2 T Maar. kirkk.k. 3 P Huugo 4 L Ansgarius	<i>Muistettavia tapauksia.</i> 2, Örebron kirkolliskokous 1529. 2, Paavo Ruotsalainen kuoli 1852. 3, Juhana Gezelius syntyi 1615. 4, Piispa E. Härkepeus kuoli 1580. 5, Juhana Ludvig Runeberg synt. 1804. 6, Torkeli Knuutinp. mestattiin 1306. 6, Maalaiskunnalliset 1865. 7, Fredrik Cygnaeus kuoli 1881. 8, Juhana Messenius kuoli 1637. 8, Frans Mikael Franzen syntyi 1772. 12, Pres. Abraham Lincoln syntyi 1809. 13, Kuningas Kaarle X Kustaa k. 1660. 15, Suomalaiset saivat oikeuden ottaa osaa kuningasvaaleihin ja valtiopäiviin 1362. 15, Hallitus kehoittaa kansaa potaattia viljelemään 1749. 15, Espanjalaiset räjähdyttivät ilmaan Yhdysvaltain sotalaiva Mainen Havanas Cubassa 1898. Siinä kuoli kolme suomalaista. 16, Kenraali v. Döbeln kuoli 1820. 17, Uusi ajanlasku otetaan käytäntöön Suomessa ja Ruotsissa 1753. 18, Martti Luther kuoli Eislebenissä 1546. 19, Isonkyrön tappelu 1714. 20, Annetaan asetus koskeva Suomen kieltä 1865. 21, Venäläiset sotajoukot ryntää Suomeen 1808. 21, Hallituskonselji saa nimen „Suomen Keis. Senaatti“ 1816. 22, Presidentti George Washington syntyi 1732. 22, Amerikan ensimmäinen suom. raittius. „Pohjan Tähti“, Hancockissa, Mich., perustettiin 1885. 24, Ilmajoen tappelu. 25, Perustetaan Suomen historiallinen seura 1875. 26, Kaaprieli Plathan muutti Pietarin hiippak. mennäkseen papiksi Amerikkaan (Novo-Arkangelskiin) 1845. 26, Postimerkit säädetään Suomessa käytettäväksi 1856. 27, Suomen kustantajayhdistys perustetaan 1858.
Malak. 1: 11 Matt. 13: 31—33	
5 S Kynttiläm. p. 6 M Dorotea 7 T Rikard 8 K Malakias 9 T Naima 10 P Eliina 11 L Eufrosyne	
1 Kor. 13: 1—13 Mark. 10: 32—45	
12 S Laskiaiss. 13 M Agabus 14 T Valentin 15 K Sipi 16 T Juliana 17 P Polykron 18 L Konkordia	
2 Kor. 6: 1—10 Luuk. 10: 17—22	
19 S 1 s. Paast. 20 M Eukarius 21 T Hilarius 22 K Pietari 23 T Tertullian 24 P Mattias 25 L Viktoriina	
1:nen Rukousp.: Aamus. Matt. 3: 8 Puolip.s. Jerem. 4: 3 Ehtoos. Luuk. 15: 18	
26 S 2 s. Paast. 27 M Leander 28 T Makarius	

1 K Alpo 2 T Fanny 3 P Kungunda 4 L Toimi	<i>Muistettavia tapauksia.</i> 1, Skenningen kokouksen päätös 1248. 2, Käkisalmi valloitettiin toinen kerta 1611. 2, Keisari Nikolai I kuoli 1855; Aleksanteri II keisariksi. 3, Maaorjuus lakkautettiin Wenäjällä 1861. 5, Upsalan kokous otti 1593 Augsburgin tunnustuksen Ruots. kirkon omaksi. 5, Bostonin verilöyly 1770. 6, Kuopion hiippak. perustettiin 1850. 7, Englannin ja ulkomaan piiliseura perustetaan 1804. 10, Keisari Aleksanteri III syntyi 1845. 10, Novgorodilaiset hyökkää Wiipuria vastaan 1294. 11, Kivenaarvan tappelu 1555. 11, 1888 perustettiin raittiusseura Aamurusko Negaaneessa, Mich. Se oli ensimmäinen seura, joka uudesta perustettuna liittyi S. K.-R.-V.seuraan. 12, Keisarillinen kirje Suomen perustuslaista 1891. 13, Keis. Aleksanteri II murhattiin 1881; Aleksanteri III keisariksi. 14, S. Topelius kuoli 1898. 15, Pres. Andrew Jackson syntyi 1767. 16, Suom. Kirjallisuuden Seura perustettiin Helsingissä 1831. 16, Henrik Gabriel Porthan kuoli 1804. 17, Valtiosihteerivirasto Suomen asioita varten perustettiin 1826. 17, Helsingin—Hämeenlinnan rautatie avattiin liikenteelle 1862. 18, Pres. Grover Cleveland syntyi 1837. 19, Elias Lönnrot kuoli 1884. 22, Jyväskylän kaupunki perust. 1837. 24, Keisari Paavali I kuoli 1801; Aleksanteri I keisariksi. 24, Suomen Piiliseura perustettiin Turussa 1812. 25, Suomi-Synodi perustettu 1890. 27, Helsinki määrätään Suomen pääpaupungiksi 1812. 29, Suomen säädöt vanhoivat uskollisuuden valan keisari Aleksanteri I:lle Porvoossa 1809.
Efes. 5: 1—9 Luuk. 4: 31—37	
5 S 3 s. Paast. 6 M Rudolf 7 T Laila 8 K Wilppu 9 T 40 Martyria 10 P Auroora 11 L Harras	
Gal. 4: 22—31 Joh. 6: 52—71	
12 S Puolipaast.s. 13 M Nikeforus 14 T Matilda 15 K Risto 16 T Kauko 17 P Kerttu 18 L Eedvard	
Ebr. 9: 11—15 Joh. 8: 31—45	
19 S 5 s. Paast. 20 M Jaakkima 21 T Pentti 22 K Viktor 23 T Aksel 24 P Gaabriel 25 L Maar. ilm. p.	
Filipp. 2: 5—11 Luuk. 22: 14—22	
26 S Palmus. 27 M Ruupert 28 T Altti 29 K Jonas 30 T Guido 31 P Pitkäperj.	

1 I, Harald	<i>Muistettavia tapauksia.</i> 1, Kenraali Armfelt syntyi 1757. 1, Fred. Cygnaeus syntyi 1807. 1, Viipurin piiritus alkoi 1710. 1, Ruhtinas Bismarck syntyi 1815. 2, Moskovan rauha 1557. 3, Elias Lönnrotin hautaus Sannatissa 1884. 4, Uusi rahalaji, markka ja penni säädettiin Suomessa 1860. 5, Kuningas Kaarle XI kuoli 1697. 6, Tehtiin sopimus Wiaporin antautumisesta 1808. 8, Suomenkielisiä kirjoja kielletään painamasta 1850. 9, Mikael Agricola kuoli 1557. 9, Elias Lönnrot syntyi 1802. 9, Kenraali Lee antautuu Appomattoxin luona 1865. 10, Suomen maaherrat saivat kuvernöörin nimen 1837. 13, Pres. Thomas Jefferson syntyi 1743. 14, Pres. Lincoln murhattiin 1865. 15, Perustettiin Suomen yleinen palovakuutusrahasto 1782. 15, Uusi valtiopäiväjärjestys 1869. 18, Aleksanteri Armfelt syntyi 1794. 18, Siikajoen tappelu 1808. 19, Kansakouluasetus 1858. 19, Lexingtonin tappelu 1775. 20, Ruumiiden hautaaminen kirkkoihin kiellettiin 1822. 21, Suomen pankki ja rahavaihtokonttorit järjestettiin 1840. 21, Kuolemanrangaistus lakkautettiin Suomessa 1826. 21, Yhdysvallat julistivat sodan Espanjalle vastaan 1898. 23, Runoilija Shakespeare syntyi 1564. 27, Kenraali Kaarle Juhani Adlercreutz syntyi 1757. 27, Revolohden tappelu 1808. 27, Pres., kenraali Grant syntyi 1822. 29, Puoli Turun kaupunkia paloi 1552. 29, Kenraali v. Döbeln syntyi 1758. 29, Keisari Aleksanteri II syntyi 1818. 30, George Washington julistettiin Yhdysvaltain ensimmäiseksi presidentiksi New Yorkissa 1789.
Efes. 1: 15—23 Matt. 28: 1—8	
2 S Pääsiäisp. 3 M 2 Pääsiäisp. 4 T Kalervo 5 K Ireene 6 T Wilho 7 P Hippi 8 L Suoma.	
Apost. T. 13: 26—41 Luuk. 24: 36—49	
9 S 1 s. Pääs. j. 10 M Hesekiel 11 T Antipas 12 K Julius 13 T Justinus 14 P Tellervo 15 L Linda	
Ebr. 13: 20—21 Joh. 10: 1—10	
16 S 2 s. Pääsiäis. j. 17 M Eljas 18 T Valerian 19 K Bernhard 20 T Amalia 21 P Anselm 22 L, Aliina	
1 Piet. 1: 3—7 Joh. 14: 1—12	
23 S 3 s. Pääs. j. 24 M Albertiina 25 T Markus 26 K Kleetus 27 T Antamo 28 P Tuure 29 I, Tyko	
1 Joh. 3: 19—24 Joh. 7: 37—39	
30 S 4 s. Pääs. j.	

1 M Vappu 2 T Atanasius 3 K Ristinpäivä 4 T Roosa 5 P Aleksandra 6 L Sigismund
Jaak. 5: 16—20 Luuk. 11: 1—13
7 S Rukoussunnuntai 8 M Agda 9 T Timoteus 10 K Aino 11 T Helatuorstai 12 P Lotta 13 L Floora
2:nen Rukouspäivä: Aamus. Ps. 27: 8 Puolip. s. Joh. 6: 51 Ehtoos. Ps. 43: 5
14 S 6 s. Pääs. j. 15 M Sofia 16 T Ester 17 K Rebekka 18 T Erkki 19 P Emilia 20 L Karoliina
Apost. T. 2: 36—41 Joh. 14: 15—21
21 S Heluntaipäivä 22 M 2 Heluntaipäivä 23 T Lyydi 24 K Alarik 25 T Urpo 26 P Vilhelmiina 27 L Beeda
Kol. 1: 16—23 Matt. 28: 18—20
28 S P. Kolm. p. 29 M Maksiminus 30 T Basilius 31 K Petronella

Muistettavia tapauksia.

- Suomen yleinen väkijoumalakko alkoi 1898.
- Vara-amiraali Dewey hävitti espanjalaisen laivaston Manilan lahdessa Philippiineillä 1898.
- Kirkollisviraston leskeinkassaa alettiin perustaa 1842.
- Pulkkilan tappelu 1808.
- Viapori antautui 1808.
- Suomen ylisotaoikeus perust. 1816.
- Augustana-synoodin 1:nen kokous Chicagossa 1860.
- Ruutia ja kanuunoita käytettiin ensi kerran Pohjoismaissa Stäkeborgin piirityksessä 1439.
- Keisarinna Katarina I kuoli 1727. Pietari II keisariksi.
- Juhana Ludvig Runeberg kuoli 1877.
- Runebergin muistopatsas paljastettiin Helsingissä 1885.
- Mathias Aleksanteri Castren k. 1852.
- Ahvenanmaan talonpojat vangitsivat venäläisen sotajoukko-osaston Kummelingen saarella 1808.
- Kansakouluasetus 1866.
- Juhana V. Snellman syntyi 1806.
- Ensimmäinen englantilainen uudisasutus perustettiin Amerikassa Jamestownissa 1607.
- „Maamme“-laulu ensi kerran laulettiin 1848.
- Kuuromykkäin koulu Kuopioon 1862.
- Meritappelu Haminan luona 1790.
- Tsaari Pietari laski Pietarin kaupungin perustuskiven 1703.
- Keisari Nikolai II syntyi 1868.
- Kuningas Eerikki pyhä tapettiin 1160.
- Julius Krohn syntyi 1835.
- Espanjalaisen laivaston komentaja amiraali Cervera purjehti Santiagon satamaan 1898.
- Suomen kaksi tarkka-ampuja pataljoonaa lakkautettiin ja meriväestö muodostettiin 1830.
- Kuningatar Victoria syntyi 1819.
- Saara Vacklin syntyi 1790.
- Piispa Eerikki Sorolaisen postilla valmistui 1621.

1 T Nikodemus 2 P Venla 3 L Viola
1 Tim. 6: 6—12 Matt. 16: 24—27
4 S 1 s. Kolm. p. 5 M Bonifacius 6 T Kustaa 7 K Robert 8 T Salomon 9 P Ensio 10 L Svante
2 Piet. 1: 1—11 Luuk. 9: 51—62
11 S 2 s. Kolm. p. 12 M Esko 13 T Eedla 14 K Eliisa 15 T Vietti 16 T Justiina 17 L Botolf
Efes. 2: 1—10 Matt. 9: 9—13
18 S 3 s. Kolm. p. 19 M Siiri 20 T Florentin 21 K Albanus 22 T Paulina 23 P Aatto 24 L Joh. Kast. p.
Rom. 14: 10—19 Matt. 7: 1—6
25 S 4 s. Kolm. p. 26 M Jeremias 27 T Elviira 28 K Leo 29 T Pietari 30 P Martialis

Muistettavia tapauksia.

- Ensimmäinen kirkolliskokous Turussa 1876.
- Kenraali Shafter nousi Yhdysvaltain maajoukkojen kanssa maihin Cubassa 1898.
- Suomen postilaitos perustettiin 1638.
- Sähkölennätin laitos Pietariin 1855.
- Turun kaupunki ynnä luostari ja tuomiokirkko paloi 1420.
- Oulun laivaveistämö poltettiin 1854.
- Meritappelu Koiviston edustalla Kronstadtin lahdessa 1790.
- Uskonpuhdistus alkoi Suomessa 1528.
- Yksityisiä seuroja kiellettiin Suomessa perustamasta ilman erityistä lupaa 1849.
- Ritarihuonejärjestys ilmestyi 1626.
- Asetus pietisimiä vastaan 1706.
- Annettiin ensimmäinen rukouspäiväplakaati 1544.
- Leena Maria Suomen lähetystyön esikoishedelmänä kastetaan 1876.
- Taneli Juslenius syntyi 1676.
- Viipuri antautui 1710.
- Leimattuja kirjekuoria ja yhtäläinen postimaksu säädettiin 1844.
- Kansanvalistusseura perust. 1874.
- Porrassalmen tappelu 1789.
- Haminan kadettikoulu perust. 1819.
- Kaarle XII syntyi 1682.
- Bunker Hillin tappelu Yhdysvalloissa 1775.
- Munkit karkoitettiin Raunan franciscaniluostarista 1538.
- Pyhän Henrikin luut siirrettiin Turun tuomiokirkkoon 1300.
- Helsingin yliopistorakennus vihittiin 1832.
- Lemun tappelu 1808.
- Adolf Iivar Arvidsson kuoli 1858.
- Amerikan suomalaisilla oli oma päivänsä San Franciscon suuressa näyttelyssä 1894.
- Turun rautatie vihittiin 1876.
- Kuningas Maunu sääsi papilliset oikeudet 1276.
- Pultavan tappelu 1709.
- Vaasan hovioikeus vihittiin 1776.

1 L Aaro	
Apost. T. 26: 14—18 Matt. 16: 13—19	
2 S 5 s. Kolm. p. 3 M Arvo 4 T Ulla 5 K Unto 6 T Esaiaas 7 P Klaus 8 L Toivottu	
Jaak. 2: 14—24 Luuk. 18: 1—8	
9 S 6 s. Kolm. p. 10 M Saima 11 T Eleonoora 12 K Herman 13 T Joel 14 P Aliisa 15 L Apost. jak.	
Esai. 6: 1—7 Joh. 17: 1—5	
16 S 7 s. Kolm. p. 17 M Aleks 18 T Fredrik 19 K Saara 20 T Margareta 21 P Johanna 22 L Matleena	
1 Joh. 4: 1—6 Matt. 7: 22—29	
23 S 8 s. Kolm. p. 24 M Kirsti 25 T Jaakko 26 K Martta 27 T 7 Unikekoa 28 P Auvo 29 L Olavi	
2 Tess. 3: 10—13 Luuk. 16: 10—17	
30 S 9 s. Kolm. p. 31 M Heleena	

Muistettavia tapauksia.

- 1—2, Santiagon valloitus alkoi 1898.
1, Suomen kouluylhallitus perustettiin 1870.
2, Espanjalaiset alkoivat antautua Porto Ricolla 1898.
3, Vara-amiraalit Sampson ja Schley hävittivät Cerveran johtaman espanjalaisen laivaston Santiagon edustalla Cubassa 1898.
4, Yhdysvaltain itsenäisyys julistettiin 1776.
4, Raamatun suomentamis-komitea asetettiin 1602.
4, Juhana V. Snellman kuoli 1881.
6, Viipurin kymmäsiitit lähtivät kaupunkiaan puollustamaan 1656.
7, Svartholman linna räjähytettiin ilmaan 1855.
7, Keisari Nikolai I syntyi 1796.
8, Ruotsin kuningas Juhana III julisti aateliston vapaudet 1569.
8, Turun hiippakunta tuli arkkihiippakunnaksi 1817.
9, Paavo Ruotsalainen syntyi Lapinlahdella 1777.
9, Ruotsinsalmen tappelu 1790.
9, Virastot määrättiin siirrettäväksi Turusta Helsinkiin 1817.
13, Viipurin luostarit hajoitettiin ja kivet käytettiin linnan parantamiseksi 1541.
14, Santiagon kaupunki Cubassa antautui yhdysvaltalaisille 1898.
14, Aleksanteri II saapui Helsinkiin 1876.
20, Suomalainen raamatun käännös valmistui 1642.
24, Maksimilian Aug. Myhrberg s. 1799.
24, Kuningas Sigismund julistetaan menettäneeksi kruununsa 1599.
26, Espanja anoi rauhaa 1898.
27, Suomen pataljoona korotetaan kaartiksi 1829.
27—28, S. K.-R.-V-seuran kahdestoista yleinen vuosikokous pidetään Fairportissa, Ohiossa, 1899.
31, Ensimmäinen yleinen suomalaisten laulujuhla pidettiin S. K.-R.-V-seuran toimesta Republicissa, Mich., 1897.

1 T Piet. vank. 2 K Katri 3 T Maria 4 P Tarkki 5 L Salme	
Ebr. 3: 12—19 Matt. 11: 20—24	
6 S 10 s. Kolm. p. 7 M Lahja 8 T Oma 9 K Veli 10 T Lauri 11 P Susanna 12 L Klaara	
1 Joh. 1: 8—10; 2: 1, 2 Matt. 23: 1—12	
13 S 11 s. Kolm. p. 14 M Eusebius 15 T Jälk. Mar. p. 16 K Brynolf 17 T Verner 18 P Armas 19 L Mauno	
1 Kor. 2: 1—11 Joh. 2: 12—25	
20 S 12 s. Kolm. p. 21 M Nasto 22 T Iivar 23 K Sakeus 24 T Pertteli 25 P Loviisa 26 L Ilma	
3:s Rukospäivä: Aamus. 1 Piet. 2: 6, 7 Puolip.s. Sananl. 30: 5, 6 Ehtoos. Ps. 18: 31	
27 S 13 s. Kolm. p. 28 M Tauno 29 T Joh. Kast. k. I. 30 K Eemil 31 T Arvi	

Muistettavia tapauksia.

- 1, Jyväskylän seminaari avatt. 1863.
1, Suomenkielen asetus 1863.
2, Raittiusseura Onnen Aika perustettiin Republicissa Mich., 1885.
2, Vahingollisten kirjain tuonti Suomeen kiellettiin 1832.
5, Venäjän ja Ruotsin välinen liittosopimus tehtiin 1735.
7, Turun rauha 1743.
7, Aukusti Ahlqvist syntyi 1826.
7, Aadolf Iivar Arvidsson syntyi 1791.
8, Suomen koulujärjestys annett. 1872.
10, Kauhajoen tappelu 1808.
12, Väli rauha solmittiin Yhdysvaltain ja Espanjan välillä 1898.
12, Anjalan liitto 1788.
12, Ensimmäinen kirjapaino perustettiin Suomeen 1641.
13, Vara-amiraali Dewey pommitti Manilan kaupunkia Filippiineillä ja se antautui hänelle ja kenraali Merrittille 1898.
13, Uno Cygnaeus tuli ev. luterilaisten papiksi Venäjän Amerikan siirtoloihin (Sitkaan) 1839.
14, Nuhteettoman palveluksen kunniamerkki säädettiin Suomessa 1830.
14, Värälän rauha 1790.
15, Frans Mikael Franzen kuoli 1847.
16, Benningtonin tappelu Vermontissa 1777.
16, Bomarsundin linna antautui 1854.
17, Alavuden tappelu 1808.
18, Hallitusneuvosto Suomea varten laitettiin 1809.
20, Nimitettiin Suomeen uusi kenraalikuvernööri, kenraali adjutantti Nikolai Iwanowitsh Bobrikoff 1898.
20, Yhdysvaltain Atlannin laivasto saapui riemukulussa New Yorkiin 1898.
21, Kaarlo Juhana Adlercreutz k. 1815.
25, Suomi-Opiston perustusta alettiin kaivamaan Hancockissa, Mich., 1898.
25—26, Amerikan suomalaisten sanomalehtimiesten ensimmäinen kokous pidettiin Calumetissa, Mich., 1898.
27, Yhdistys viinan väärinkäytöstä vastaan muod. Suomessa 1853.

1 P Salli 2 L Justus
2 Tim. 2: 19—21 Luuk. 4: 23—30
3 S 14 s. Kolm. p. 4 M Mooses 5 T Eudoksus 6 K Sakari 7 T Regina 8 P Mar. synt. p. 9 L Eevert
1 Kor. 7: 29—31 Matt. 6: 19—23.
10 S 15 s. Kolm. p. 11 M Aleksanteri 12 T Kyrus 13 K Amatus 14 T Iida 15 P Niketas 16 L Mielikki
Filipp. 1: 20—26 Joh. 5: 19—21
17 S 16 s. Kolm. p. 18 M Tyyini 19 T Fredriika 20 K Augusta 21 T Matteus 22 P Mauri 23 L Tekla
Gal. 5: 1—14 Mark. 7: 5—23
24 S 17 s. Kolm. p. 25 M Kullervo 26 T Cyprianus 27 K Kaino 28 T Leonard 29 P Mikko 30 L Hieronymus

Muistettavia tapauksia.

- Ruonan tappelu 1808.
- Englantilaiset räjähdyttivät ilmaan Bomarsundin linnan 1854.
- Ämmän ja Koivukosken sulut avattiin 1846.
- Suomen kirkkolaki julaistiin 1686.
- Ensimmäinen ruotsalainen kirkko Amerikassa vihittäin 1646.
- Turku paloi kokonaan 1827.
- Suomen ensimmäinen postitaksa annettiin 1638.
- Saimaan kanava avattiin 1856.
- Pähkinäsaaren rauha 1323.
- Suomi-Opisto aloitettiin 1896.
- Kalmarin liitto 1483.
- Eversti Hästesko mestattiin osallise-na Anjalan liittoon 1790.
- Suomen karttapaperiasetus 1842.
- Tappelu Eutau Sringsin luona S. Carolinassa 1781.
- Ensimmäinen varsinainen suomalainen siirtolaispappi A. E. Backman saapui Hancockiin 1876.
- Isoviha alkoi 1700.
- Porthanin muistopatsas paljastettiin Turussa 1864.
- Suomen teollisuus- ja maanviljelyslainarahasto perustettiin 1823.
- Tappelu Lake Erien luona 1814.
- Helsingin—Pietarin rautatie avattiin liikenteelle 1870.
- Tappelu Lake Champlainin luona 1814.
- Pietari Brahe kuoli 1680.
- Jnuttaan tappelu 1808.
- Yhdysvaltain sotajoukot miehittävät Mexicon kaupungin 1847.
- Oravaisten tappelu 1808.
- Haminan rauha 1809.
- Pietari Päivärinta syntyi 1827.
- Keisari Aleksanteri II avasi itse Helsingin valtiopäivät 1863.
- Venäläinen sotalaiva „Rusalka“ upposi 1893 ja 178 henkeä hukkui.
- Tuomiokapituli Porvooseen 1724.
- Pohjoismainen rutto alkoi raivotta Turussa 1710.
- Kuvanveistäjä J. Takanen kuoli 1885.

Ps. 103: 19—22 Mark. 9: 33—40
1 S Mikkelinp. 2 M Ludvik 3 T Evald 4 K Frans 5 T Inkeri 6 P Bruuno 7 L Orpo
2 Kor. 12: 2—10 Luuk. 13: 10—17
8 S 19 s. Kolm. p. 9 M Ilo 10 T Josefina 11 K Probus 12 T Valfrid 13 P Teppo 14 L Elsa
4:s Rukouspäivä: Aamus. Ebr. 13: 15 Puolips. Job. 36: 22—24 Ehtoos. Joh. Ilm. 4: 11
15 S 20 s. Kolm. p. 16 M Hellin 17 T Lusina 18 K Luukas 19 T Uljas 20 P Kasper 21 L Ursula
Kol. 2: 1—7 Apost. T. 16: 25—34
22 S 21 s. Kolm. p. 23 M Severi 24 T Evergistns 25 K Hilda 26 T Amanda 27 P Sabina 28 L Simo
1 Tess. 5: 14—23 Mark. 4: 21—25
29 S 22 s. Kolm. p. 30 M Gustaava 31 T Artturi

Muistettavia tapauksia.

- Keisari Paul I syntyi 1754.
- Keisarillinen Senaatti alkoi istuntonsa Helsingissä 1819.
- Yliopiston säännöt julaistiin 1852.
- Ensimmäinen suomenkielinen koulu avattiin Jyväskylässä 1858.
- Venäläinen arneiija kulki Tonavan virran yli 1877.
- Helsinki perustettiin nykyiselle paikalleen 1639.
- Suomi sai Suuriruhtinaanmaan nimen 1581.
- Turkki julisti sodan Venäjälle (Krimin sota) 1853.
- Kings Mountainin tappelu, N. Carolinassa, 1780.
- Yrjö Kaarle von Döbeln antoi kotiinnlähtöluvan Suomen sotilaille 1809.
- 8—11, Chicago paloi 1871.
- Agaton Meurman syntyi 1826.
- Aleksis Kivi syntyi 1834.
- Suomen lääkäriseura perust. 1835.
- Columbus löysi Amerikan 1492.
- Yleinen Columbuksen juhla 1892.
- Sensuuri asetettiin Suomessa 1829.
- Aatelisto ja papisto sai erityisoikeutensa 1723.
- Keisarinna Anna kuoli 1740; Iivana III keisariksi.
- Burgoyne antautui Saratogan luona 1777.
- Suomenkielinen virsikirja ilmestyi Tukholmassa 1658.
- Cornwallis antautui Yorktownin luona 1781.
- Tsaari Pietari I otti keisarin nimen 1721.
- Turun akatemia sai nimen Aleksanterin yliopisto ja se määrättiin siirrettäväksi Helsinkiin 1827.
- Gorni-Dubniakin tappelu 1877.
- Suomen evankeliumiseura Turussa perustettiin 1817.
- Turun hovioikeuden ensimmäinen istunto 1623.
- Martti Lutherus nautaa 95 väitöslauetta Wittenbergin linnan kirkon ovelle 1517.

1 K Pyh. miest. p. 2 T Topias 3 P Erland 4 L Hertta	<i>Muistettavia tapauksia.</i> 1, Maria Katarina Armfelt perusti kansakoulun Joensuun kartanoon 1796. 1, Keisari Aleksanteri III kuoli 1894; Nikolai II keisariiksi. 1, Karjalan rata vihittiin 1894. 2, Rahankeräys suomalaista kansallissotaväkeä varten aljettiin 1812. 2, Suomen ensimmäinen maanviljelyskokous Turussa 1847. 4, Käkisalmi valloitettiin 1580. 5, Komitea Suomen asioita varten Pietarissa perustettiin 1811. 6, Kustaa II Aadolf kaatui Lützenin tappelussa 1632. 8, Rahanmuutos (markka ja penni) asetettiin 1865. 8, Tukholman verisauna 1520. 8, Vekseli- ja tullijärjestys 1606. 9, Henrik Gabriel Porthan syntyi 1739. 10, Tohtori Martti Luther syntyi Eislebenissä 1483. 11, Sten Sture sai koko Suomen lääniksi 1497. 11, Iisalmen tappelu 1808. 14, Maanmittaushallitus perust. 1812. 17, Keisarinna Katarina II kuoli 1796. 18, Tehtiin partioiretki Venäjän rajan toiselle puolel 1741. 19, Olkijoen sopimus 1808. 20, Viinaa annettiin Suomen sotilaille kuningas Kustaa I käskystä 1555. 20, Aukusti Ahlqvist kuoli 1889. 20, Narvan tappelu 1700. 22, Maanjärjestys Pohjanmaalla 1792. 25, Englantilaiset lähtevät New Yorkista 1783. 25, Turun linna piirrettiin 1521. 25, Keisarinna Elisabeth nousi hallitsistuimelle 1741. 26, Ylioppilastalo Helsingissä vih. 1870. 26, Linnoitustyöt Suomessa alkoivat 1747. 27, Aake Yrjönp. Tott mestattiin Hämeenlinnassa 1520. 30, Viipurin pamaus 1495. 30, Mustialan maanviljelyskoulu perustettiin 1837. 30, Kaarle XII kaatui Fredrikshallin luona 1718.
Joh. Ilm. 5: 9-14 Luuk. 6: 24-26	
5 S Pyh. miest. p. 6 M Kustaa Aadolf 7 T Engelbert 8 K Vilku 9 T Teuvo 10 P Martti Lutherus 11 L Martti piispa	
2 Kor. 5: 1-10 Luuk. 20: 27-40	
12 S 24 s. Kolm. p. 13 M Kristian 14 T Hilppa 15 K Leopold 16 T Aarne 17 P Eino 18 L Maksimus	
1 Tess. 5: 1-10 Matt. 24: 35-44	
19 S 25 s. Kolm. p. 20 M Jalmar 21 T Tuovi 22 K Silju 23 T Aimo 24 P Lempi 25 L Katriina	
Joh. Ilm. 20: 11-15 Matt. 13: 47-50	
26 S Tuomiosunnuntai 27 M Vitalis 28 T Sten 29 K Turo 30 T Antero	

1 P Valio 2 L Beata	<i>Muistettavia tapauksia.</i> 1, Keisari Aleksanteri I kuoli 1825. 1, Tiedonnäytteitä suomen kielen taidossa aletaan vaatia Suomen virkamieltä 1851. 2, Matias Aleksanteri Castren synt. 1813. 2, Keisari Nikolai I astui hallitukseen 1825. 3, Porvoo sai etuoikeuksia 1546. 4, Lundin tappelu, jossa Suomen sotilaat kunnostivat itseään, 1676. 5, Pitkänrannan vaskikaivos sai oikeutensa 1832. 6, Suomen uusi kirkkolaki 1869. 7, Käsiteollisuusjohtokunta per. 1842. 7, Jokaisen miehen tuli hankkia itselensä kivääri 1710. 8, Kuvanveistäjä Juhana Takanen syntyi 1849. 9, Kustaa II Adolf syntyi 1594. 10, Yrjö Sakari Yrjö-Koskinen s. 1830. 10, Plevna valloitettiin 1877. 11, Maamiesseura perustettiin Ilmajoella 1803. 11, Yleinen palovakuutusyhdistys järjestettiin Suomessa 1832. 12, Piispa Gezelius sai oikeuden uloantaa suomalaisen virsikirjan 1696. 14, Pres. Yrjö Washington kuoli 1799. 17, Helsingin satamarata vihittiin 1893. 17, Ojennushuoneita perustettiin 1839. 19, Annettiin asetus maakaupasta 1859. 22, Pyhiinvaeltajat nousivat maihin Plymouthin kalliolla 1620. 23, Keisari Aleksanteri I syntyi 1777. 23, K. Fleming lähti nuijasotaan 1596. 24, Benjamin Rush, raittiusaatteen synnyttäjä, syntyi 1785. 24, Neljä tuhatta Ruotsin sotilasta kuoli viluun Ukrainassa 1708. 25-26, Trentonin tappelu, N. J., 1776. 27, Viipurin lääni yhdistettiin muuhun Suomeen 1811. 27, Suomen asevelvollisuus alettiin 1878. 29, Suomen kaarti kulki Balkanin yli Turkinmaalla 1877. 31, Protestantitset ruhtinaat solmisivat Schmalkaldin liiton 1540. 31, Aleksis Kivi kuoli 1872.
Rom. 13: 11-14 Matt. 21: 1-9	
3 S 1 s. Advent. 4 M Kyllikki 5 T Selma 6 K Niilo 7 T Agaton 8 P Yrjö 9 L Anna	
Rom. 15: 4-13 Luuk. 21: 25-36	
10 S 2 s. Advent. 11 M Taneli 12 T Adalbert 13 K Lucia 14 T Isidorus 15 P Siivo 16 L Latsarus	
1 Kor. 4: 1-5 Matt. 11: 2-10	
17 S 3 s. Advent. 18 M Nikolai 19 T Iisakki 20 K Jaakoppi 21 T Tuomas 22 P Jooseppi 23 L Israel	
Filipp. 4: 4-7 Joh. 1: 19-28	
24 S 4 s. Advent. 25 M Joulupäivä 26 T Tapaninpäivä 27 K Joh. Evank. 28 T Viatt. lasten p. 29 P Tuomas Piispa 30 L Taavi	
Gal. 4: 1-7 Luuk. 2: 33-40	
31 S S. jälk. Joulun	

Yhdysvaltain presidentit.

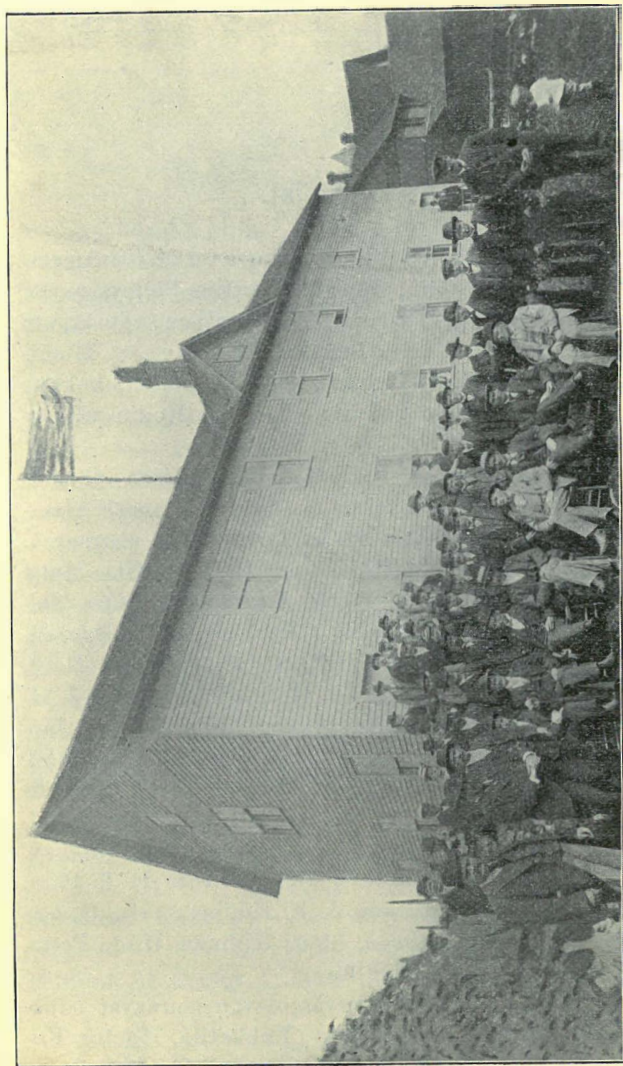
George Washington	1789 – 1797.
John Adams	1797 – 1801.
Thomas Jefferson	1801 – 1809.
James Madison	1809 1817.
James Monroe	1817 – 1825.
John Quincy Adams	1825 – 1829.
Andrew Jackson	1829 – 1837.
Martin van Buren	1837 1841.
William Henry Harrison	1841 –
John Tyler	1841 – 1845.
James K. Polk	1845 1849.
Zachary Taylor	1849 – 1850.
Millard Fillmore	1850 – 1853.
Franklin Pierce	1853 – 1857.
James Buchanan	1857 – 1861.
Abraham Lincoln	1861 – 1865.
Andrew Johnson	1865 – 1869.
Ulysses S. Grant	1869 – 1877.
Rutherford B. Hayes	1877 – 1881.
James Garfield	1881 –
Chester A. Arthur	1881 – 1885.
Stephen Grover Cleveland	1885 – 1889.
Benjamin Harrison	1889 – 1893.
Stephen Grover Cleveland	1893 – 1897.
William McKinley	1897 –

Edustajat.

Seuraavalla sivulla oleva kuva on otettu Amerikan Suomalaisen Kansallis-Raittius-Veljeysseuran yhdennentoista yleisen vuosikokouksen edustajista Kansan Kodin edustalla Negauneessa Michiganissa 29 p. heinäkuuta 1898. Mainittu kokous pidettiin kuvassa näkyvän Kansan Kodin yläkerrossa.

Lienee hauska lukijan tietää jokaisen edustajan nimi, jonka vuoksi ne tässä luettelemme. Alamme oikean puolisesta syrjästä. Ne ovat seuraavat: Matti Pesämäki, Matti Hakala, J. H. Mattila, Matti Salo, K. A. Juusola, Victor Törnqvist, Oscar Niemistö, A. Asplund, Väinö Österberg, John Bogren, John Väyrynen, Sam Hill, A. Pantti, Chas Nissi, Jacob Nordell, Wm Mäki, Herman Rahnasto, J. H. Jasberg, Joel Nieminen, Konst. Filpus, Aug. Järvelä, E. Risumäki, Heikki Heikkilä, J. O. Hietikko, mrs Hietikko, J. Kaminen, J. Holmi, A. Yrjänäinen, F. E. Bakka, M. Kokkonen, S. Kauranen, H. Haapapuro, T. Lampi, J. K. Arvola, O. Friskey, M. Skyttä, G. Kero, Karl Elo, N. Brosi, F. F. Palo, H. Arola, A. Anderson, J. E. Högberg, Hulda Anderson, Salm. Ilmonen, Matti Killinen, Hilda Pelto, Matti Eskola, Isaac Sillberg.

Kuvasta poissa näkyvät olevan seuraavat edustajat: Jacob Nyman, Jafet Lukkarila, Victor Kotila ja Olli Aittola.

YHDENNENTOISTA YLEISEN VUOSIKOKOUKSEN EDUSTAJAT „KANSAN KODILLA“ NEGAUNEESSE.

Vielä on kuvassa pastori ja rouva Tolonen, joiden johdolla kokouksen alkujumalanpalvelus pidettiin. Myöskin näkyy kuvassa 7 vierasta henkilöä syrjäpuolilla, jotka eivät olleet edustajina.

Näitten edellä lueteltujen edustajain toimien ja päätösten tuloksista on tämäkin Raittiuskalenteri toimitettu. Kuvassa olevat henkilöt, eri paikallisseurain edustajina, jättivät Raittiuskalenterin toimituksen johtokunnan tehtäväksi.

Erityisesti on vielä mainittava että tähän kokoukseen oli ensi kerran saapunut edustajia kaukaisista paikkakunnista, kuten Sand Couleesta, Mont., Lanesvillestä ja Worcesterista, Mass., Fairportista, O., ja Chicagosta, Ill. Vaikka kokouksen edustajat olivat yhteen kokoontuneet näin laajalta alalta ja otaksuttavasti hieman eroavilla mielipiteillä, niin oli kokous sittenkin mitä yksimielisin ja rauhallisin olla taitaa. Mutta sama aate yhdisti ne kaikki yhteen.

A. Pantti.

Raittiuden kylvä.

Kytöjästä.

*Nouskatte hyveen taimet,
Kukat kaunihit kohotkaa,
Värejänne, tuoksuanne
Tuokaa meidän ilmoillemme
Oman itsemme iloksi!*

*Nouskosi ihana kylvä
Tässä nuoressa suvussa,
Kaunis kylvä raittiuden,
Mielen ylevyyden kylvä
Nouse varmana vakaana!*

*Lämpene inehmon rinta,
Sydän herkäksi heräjä,
Ettei näänny nuoret taimet
Eikä kuole hyveen kylvä,
Mutta laihoksi kohoaa.*

Milja Liinamaa.

S. K.-R.-V:seuran perustaminen.

(Jatkoa viime vuoden Raittiuskalenteriin.)

Viime vuoden Raittiuskalenterissa olleesta kertomuksesta huomasimme Veljeysseuralla olleen ensimmäisen sisällisen rettelönsä Hyvä Toivo seuran nostaman eripuraisuuden tähden. Rettelö päättyi siten että Hyvä Toivo erotettiin Veljeysseurasta. Myöskin huomasimme Hyvä Toivosta muodostuneen ikäänkuin emäseuran Suomalaiselle Raittiuden Ystävään Yhdistykselle, jonka etumiehiksi asettuivat samat miehet, jotka olivat alkaneet juonittelemaan Veljeysseuran johtokuntaa vastaan Hyvän Toivon kustannuksella. Jo alussa kävi selville se surullinen totuus että tuo uusi yhdistys olikin perustettu pahassa tarkoituksessa. Itse pääasia oli syrjäytetty. Yhdistys ilmoitti ottavansa yhteyteensä seuroja muista yhdistyksistä ilman perustusveroa. Tietysti sillä tarkoitettiin Veljeysseuraa, koska ei olemassa ollut muuta yhdistystä. Työalaa olisi ollut kyllin tarvitsematta houkutella puoleensa seuroja Veljeysseurasta. Tai lienevätkö olleet oikeastaan kykenevämpiä raittiustyöhön. Mitään erinomaisempaa eivät uuden yhdistyksen miehet alussakaan toimeen saaneet. Sääntönsä he pienillä muutoksilla laativat aivan samansuuntaisiksi kuin Veljeysseuran säännöt. Työjärjestystä lienee vähin muutettu ja

lisäilty rinkitanssilla y. m. Veljeysseuraa koetettiin sortaa hyvinkin ala-arvoisilla keinoilla. Lienevät toivoneet sen sortuvan, kentiesi uskoneetkin, vaan niin ei kuitenkaan käynyt. Calumetissa, itsessään Hyvä Toivossa oli tyytymättömiä, jotka vähemmistönä ollen erosivat ja perustivat J. H. Jasbergin avustamina uuden seuran nimellä Vartija, kuuluvaksi Veljeysseuraan. Vartija alussa sai kokea kovaa Hyvä Toivolta vaan vaurastui jälkeinpäin valtavaksikin seuraksi, kunnes lopulta joutui poikettuaan puhtaista periaatteista, juonittelijain saaliiksi.

Alussa vuotta 1890 erosi Veljeysseurasta ensimmäinen paikallisseura, Pohjolan Lempi, Brainerdissa, Minn., ja liittyi Raittiuden Ystäviin. Eron syyksi ilmoitettiin johtokunnalle eräs vähäpätöinen seikka. „Työmies“ lehden toimitusosastossa julaitiin lyhyt uutinen otsakkeella „Kerjuulla“, koskeva erään silloin perustetun Kansanvalistusseuran toimia. Tuo Kansanvalistusseura oli perustettu New York Millsissä, Minn., ja oli vaikutuksessaan jonkuu aikaa. Työmies oli silloin Veljeysseuran äänenkannattajana. Ehkäpä seuraan lienee muukin vaikuttanut kuin tuo uutinen. Kevytmielinen henkin kuuluu kohta jälkeinpäin olleen vallalla siinä seurassa.

Ishpemingissä vuosikokous v. 1889 jätti luonnollisesti päätösten toimeenpanon johtokunnalle. Mitä vielä oli tekemättä, niitä alkoi johtokunta kohta toimimaan, päästyään Calumetin rettelöistä. Henkivakuutus pantiin alkuun vuoden 1890 alulla niillä perusteilla, joita oli vuosikokouksessa määrätty. Varsinaiseksi toimimieheksi sitä varten valittiin J. H. Jasberg. Henkivakuutus alussa sai jotakuinkin kannatusta, mutta suurempaakin osanottoa olisi

voinut toivoa. Luonnolliset esteet olivat ja tulevat aina olemaan sen laitoksen kehityksen tiellä. Paljon työtä, vaivaa ja kustannusta oli sen toimeenpanemisessa. Ishpemingin vuosikokouksessa oli päätetty että seuraava kokous pidettäisiin Calumetissa Hyvän Toivon esityksestä, mutta tuo päätös täytyi johtokunnan seurain suostumuksella peruuttaa ja määrätä vuosikokous pidettäväksi Negauneessa. Vuosikokouksen toivomuksen mukaan matkusteli johtokunnan toimesta J. H. Jasberg huhtikuulla 1890 raittiuslentoja pitämässä Elyssä, Towerissa ja Duluthissa, Minnesotan valtiota, sekä Gogebicin uudella rauta-alueella Michiganissa.

Noudattaen johtokunnan kutsumusta kokoon-tui Veljeysseura viettämään kolmatta vuosikokousta Negauneessa heinäkuun 17 p:nä. Veljeysseuraan kuului silloin 34 paikallisseuraa, joista kaksi eivät olleet oikeutetut osaa ottamaan kokoukseen, syystä että eivät olleet säännöllisesti jäsenverojaan suorittaneet. Edustettuna oli 22 seuraa 24:llä edustajalla, johon lisäksi oli 6 johtokunnan jäsentä, yhteensä siis osanottajia 30. Edellisissä kokouksissa oli edustajilla ollut rajottamaton äänimäärä, vaan nyt tässä kokouksessa rajoitettiin äänimäärä viideksi korkeintaan, ja tästä eteenpäin ainoastaan kolmeksi. Kokouksen muita tärkeimpiä päätöksiä olivat hautausavun määrääminen alkavalle vuodelle entisellä perusteella, 50 dollaria jokaisen kuolleen jälkeen. Edellisessä vuosikokouksessa oli Hyvä Toivo seura ehdottanut että Käsikirja kokonaan hylättäisiin „epäkäytännöllisyytensä tähden“, niinkuin ehdotus kuului, ja laadittaisiin uusi parempi, vaan kokous ei entistä hylännyt, kun ei Hyvä Toivolla ollut paremman ehdotustakaan edes sijalle.

Kokous jätti kuitenkin Hyvän Toivon tehtäväksi laatia uuden käsikirjan ehdotus ensimmäiselle vuosikokoukselle, vaan kun Hyvä Toivo jo oli erossa Veljeysseurasta, niin oli käsikirjan laatiminen jätetty muiden tehtäväksi. Uusi ehdotus ei vastannut kokouksen toiveita, se hylättiin äänten enemmistöllä, sillä siinä ei löytynyt juuri mitään muutosta käsikirjan sisältöön nähden, oli vaan lyhennetty, alkua loppurukouksetkin oli tarpeettomina jätetty pois. Osa edustajista puolusti sitä ja sentähden muuttui kokous melkein riitaiseksi, joka siihen asti oli ollut rauhallinen. „Työmies“ lehden toimittaja F. Karinen pyysi vieläkin apua yleisistä varoista \$150.00 alkavana vuotena, jota vastaan hän lupasi ilman maksua julaista sekä Veljeysseuran että paikallisseurain ilmoitukset. Karisen ilmoituksen mukaan oli noin puolet vuotta ennen perustetun painoyhtiön osakemaksuista jäänyt tulematta ja siten jäänyt suuri osa painokapineita hänen maksettavakseen. Pyydetty apu myönnettiin, vaikka siitä oli eri mieltä, niinkuin tuli myöhemmin kokouksessa ilmi. Painoyhtiön peräytyneet osakemiehet, jotka harvoilla poikkeuksilla kuuluivat Veljeysseuran jäsenistöön, syyttivät toimittajaa sopimustensa rikkomisesta, eikä Työmiestä liene toimitettukaan siihen suuntaan kuin oli yhtiömiesten kanssa sovittu, josta syytstä he pitivät itsensä oikeutettuina peräytymään.

Negauneen kokous valitsi johtokunnan Marquette kauntista, esimieheksi Isaac Sillbergin, varaesimieheksi William Perttulan, kirjuriksi J. Lukkarilan, kassamieheksi Erik Marttilan, jäseniksi Heikki Heinosen, Heikki Kankaan ja Peter Laamasen. Ennen kokouksen loppua luopui esimies virastaan nähtävästi niiden erimielisyyksien tähden, joita kokouk-

sessä syntyi. Luonnollisesti hänen sijalleen tuli varaesimieheksi valittu V. Perttula; varaesimieheksi valitsi kokous Joseph Vanhalan. Ishpemingin vuosikokouksen aikana v. 1889 kuului Veljeysseuraan 23 paikallisseuraa, joiden lisäksi oli vuoden ajalla yhtynyt uusia seuroja: Aanunkoitto Fitchburgissa, Mass., syyskuun 20 p. 1889, Pohjoia Allouezissa, Mich., tammikuun 12 p. 1890, Valon Limu Pigeon Covessa, Mass., helmik. 2 p. 1890, Lännen Rusko Nanaimossa, Br. C., helmik. 5 p. 1890, Valo Rocklinissa, Cal., helmik. 16 p. 1890, Ilmarinen Cloquetissa, Minn., maalisk. 30 p. 1890, Itäsuosio Worcesterissa, Mass., huhtik. 5 p. 1890, Huvitus Baragassa, Mich., toukok. 30 p. 1890, Kalevan Miekka Montrealin kaivannolla, Wis., toukok. 11 p. 1890, Kannel West Superiorissa, Wis., toukok. 29 p. 1890 ja Valon Säde Jessevillessä, Mich., kesäk. 15 p. 1890. Vaikutuksestaan olivat lakanneet Turva Michiganin Soossa (Sault Ste Mariessa) ja Valpas Sewardissa, S. Dak.; edellinen työpaikkain loputtua jäsenten poismuuton tähden, jälkimmäisen hajaantumiseen lienee ollut laimeus syytä. Eronneet olivat paitsi Pohjan Lempeä, josta jo on kerrottu, Pohjola Allouezissa ja Pohjan Tähti Hancockissa; syytä näiden eroamiseen ei asiakirjat mainitse, vaan kumpikiin joko kohta tai myöhemmin kuului Raittiuden Ystäviin, johon Pohjola, jos vaikutuksessaan lienee, kuulunee vieläkin.*) Pohjantähti liittyi takaisin Veljeysseuraan tammikuun 1 p. 1891 ja kuuluu vieläkin siihen yhtenä isoimmista ja kehittyneimmistä paikallisseuroista.

*) Pohjola on lakannut vaikutuksestaan v. 1892 vaiheilla.

Kuten on jo kerrottu, syntyi epäsovua jopa riitaakin Negauneen vuosikokouksessa käsikirjan tähden. Tästä jälkikäikuna lienee ollut se Väinö seuran nimessä tehty yritys käsikirjan muuttamiseksi muutama kuukausi jälkeen sanotun vuosikokouksen. Sekään ehdotus ei sisältänyt mainittavasti uutta, ainoastaan lyhennystä. Vuosikokous oli samansuuntaisen ehdotuksen hylännyt, siksihän hylkäsi johtokunta tämänkin luonnollisesti, sillä ei tässä tullut esille raittiusyleisön, vaan harvain yksilöjen mielipiteet. Eikä siitä olisi ollut itse asialle mitään hyötyä. Samana vuonna johtokunnan toimesta korjattiin käsikirja ja otettiin siitä uusi painos, muuttamatta sen henkeä, joka oli ollut edellisten yritysten tarkoituksena.

Tammikuun 18 p. 1891 oli johtokunnalla tehtävänä vähemmän suotava toimi; johtokunnan jäsen Pekka Laamanen erotettiin johtokunnan jäsenyydestä lupauksensa rikkomisen tähden. Syy oli luonnollinen, tällaista tapausta ei vielä ennen ollut tapahtunut. Isak Sillberg, joka oli ollut jo ennen Veljeysseuran esimiehenä kaksi vuotta, vaan kuten muistamme erosi Negauneen vuosikokouksessa toimestaan, valittiin johtokuntaan jäseneksi Laamasen sijaan. Hän on sitte yhtämittaa ollut johtokunnassa. Raittiuspuhujaa ei johtokunta onnistunut sinä vuonna saamaan eivätkä silloiset rahavaratkaan olisi juuri sitä myöntäneet, ainoastaan Gogebicin rauta-alueella omilla asioillaan käydessään lupasi I. Sillberg pitää esitelmiä miten olosuhteet myöntävät, ja niin hän tekikin. On mainittava että näihin aikoihin Raittiuden Ystävät tavalla ja toisella tekivät hyökkäyksiä Veljeysseuraa vastaan. Erittäinkin liikkui niillä asioilla jo tunnetuksi tul-

lut Pekka Vesterinen, vaikkakin rauhan nimessä. Hän kertoi saaneensa suoran määräyksen Raittiuden Ystävien esimieheltä saada yhtymystä aikaan molempain seuran välillä. Hän kysyi Veljeysseuran johtokunnan yksityisiltä jäseniltä ainakin lupaa perustaa seuroja kuuluvaksi Veljeysseuraan. Lieneekö sattumus ollut että kaikki Pekan perustamat seurukset, lukua en tiedä, yhtyivät Raittiuden Ystäviin. Yleensä eivät he Veljeysseuralle voineet suurtakaan vahinkoa aikoihin saada ja vastustuksen väheni pian, sillä sanottu Vesterinen lankesi jälleen juoppouteen, joka oli vehkeilyn etupäässä aina ollut. Uusia seuroja oli kohta Negauneen vuosikokouksen jälkeen yhtynyt Veljeysseuraan: Vuoriston Ruusu Hannassa, Wyo., elok. 4 p. 1890, Valon Toivo Tacomassa, Wash., elok. 25 p. 1890, Tyyni Valo Portlandissa, Ore., elok. 25 p. 1890, Luakson Kukka Red Lodgessa, Mont, syysk. 20 p. 1890, Onni Carbonadossa, Wash., syysk. 27 p. 1890, Rauhan Toivo Brooklynessa, N. Y., lokak. 8 p. 1890, Uljas Koitto W. Quincyssä, Mass., jouluk. 14 p. 1890, Onnen Koitto Port Arthurissa, Canadassa, maalisk. 30 p. 1891, Jalo Danassa, Wyo., huhtik. 5 p. 1891 ja Pelastaja Lanessavillessä Mass., toukok. 7 p. 1891, joista Onnen Koitto ja Jalo pian kuitenkin lakkasivat vaikutuksestaan. Negauneessa tehdyn päätöksen mukaan (jota ei nyt purettu), pidettiin vuosikokous v. 1891 Hancockissa, vaikka sikäläinen Pohjan Tähti olikin eronnut eikä paikallakunnalla ollut Veljeysseuraan kuuluvaa seuraa. Johtokunnan pyynnöstä Atlanticin Aura seura hankki kokoushuoneen Hancockissa, pani toimeen huviretken ja teki tarvittavat toimet kaikki tyydyttävästi, jopa kiitettävästikin. Kokous silloinkin pidettiin

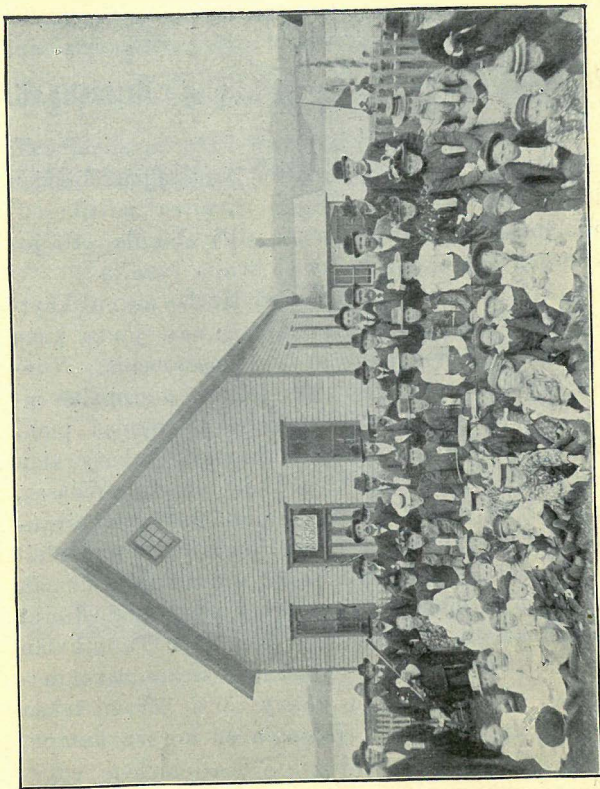
kesäkuun 22 ja 23 p:nä. Edustettuna oli 19 paikallisseuraa, 14 oli edustamatta. Tämän kokouksen toimista annamme vasta tietoja. On mainitseminen että seuraava vuosikokous päätettiin pitää Ironwoodissa ja johtokunta vieläkin valittiin yksimielisesti Marquette kaunti:sta: esimieheksi J. H. Jasberg, varaesimieheksi William Perttula, kirjuri J. Lukkarila, kassamieheksi Isak Sillberg, jäseniksi W. Lakso, H. Heinonen ja Oskar Sorsen. Tämä kokous oli rauhallinen ja yksimielinen.

Republicin suomalaisten kirkko ja raittiushaali.

Seurakunta kokouksessaan 13 p. maalisk. 1887 päätti rakentaa kokoushuoneen jumalanpalveluksien viettämistä varten, kuitenkin suvaiten raittiusseuralle luvan pitää kokouksiaan sillä ehdolla, että jumalanpalveluksien aikoina ei haalia vaadita.

Onnen Aika seura on siitä lähtien saanut käyttää seurakunnan huonetta tai kirkkoa, jonka kuvataässä on edessämme aivan vaatimattomana. Niinkuin kuvasta näkee, on Republicin kauppalan sivulla pieni järvi sekä keskellä kauppalaan pieni lampi, muistuttaen siten Suomea, tuhatjärvien maata. Suomalaisten kirkko ei ole kauppalassa, vaan järven päässä, missä Republicin rautakaivannot sijaitsevat. Sinne luonnollisesti on suomalainen kansallisuus enemmistönä asettunut asumaan työpaikkain läheisyyteen. Siten on muodostunut kaivantomäelle suuri suomalainen kylä. Tuon kylän laiteelle ovat olosuhteet vaatineet kirkon rakennettavaksi. Kirkon takaa näkyy järvi, järven takaa vasemmalla kaupunki. Oikealla on korkea kumpu, jonka selännteellä on kaivanto. Itse kirkon edustalla näemme joukon Onnen Aika seuran jäseniä ja sunnuntaikoulun oppilaita. Joukossa on kirkon ja haalin rakentajakin vaimonsa ja lastensa kanssa. Ompa siinä eräs vapaaehtoinen Setä Samulin sotilaskin kiväärinsä kanssa. Hän oli matkalla Cubaan

espanjalaisia vastaan sotimaan. Vielä on siinä seurakunnan opettaja, pastori K. L. Tolonen. Lasten joukossa istun muutamia tyttöjä, jotka ovat jo täy-

REPUBLICIN SUOMALAISTEN KIRKKO JA RAITTIUSHAALI.

sikasvaneita neitiä. Nimiä emme tässä luettele, sillä ne tunnemme täällä kaikki.

Tässä samaisessa matalassa majassa syntyi Amerikan Suomalainen Kansallis-Raittius-Veljeys-

seura Heikinpäivänä 19 p. tammik. 1888. Siten laskettiin Veljeysseuralle perustus Suomen kansalle rakkaan ja kalliin miehen, piispa Henrikin muistopäivänä, sen miehen, joka 730 vuotta sitten sai surmansa pakanallisen Lallin murha-aseen kautta Kõyliön järven jäällä ollessaan istuttamassa kristinuskoa Suomen kansaan.

Kuvassa näemme oikealla sivulla kirkkoa siipirakennuksen pitkällä savupiipulla. Se on nykyinen Onnen Aika seuran kokoushuone. Kuvassa näyttää se kyllä pieneltä, mutta todellisuudessa ei niinkään pieni ole.

Seurakunta vuosikokouksessaan tammikuulla 1898 päätti rakentaa haalin kirkon seinään kiinni. Se rakennettiin kohta. Samalla kirkko korjattiin ja sisustettiin hyvään kuntoon ja 1 p:nä toukok. 1898 vihittiin se juhlallisesti kirkoksi.

Kirkon seinä on yhtenä seinänä raittiushaalissa, joka on seurakunnan omaisuutta, vaikka on täydellisesti raittiusseuran valvonnan alaisena. Ei kirkko työnnä raittiushaalia päästään eikä haali irroita kylkeään kirkosta. Niin likeisessä sopusoinnussa työskentelevät raittius ja kirkko Republicin suomalaisten kesken.

Onnen Aika seuran jäsenluku on nykyisin 40 henkeä.

I. S.

Onnen Aika seuran synty ja kehitys.

Raittiusseuran tarpeellisuus heräsi Republicin suomalaisten keskuudessa kesäkuulla vuonna 1885. Eräänä sunnuntaina iltapäivällä kokoontui useita kansalaisiamme vähäiselle kummulle tuumittelemaan olisiko tarpeellista perustaa kansalaisten keskuuteen raittiusseura. Varsinaista raittiusesitelmää tilaisuudessa ei pidetty, mutta siitä huolimatta seuran perustus sai suosiota noin kahdenkymmenen hengen keskuudessa. Mutta kuten tunnettua, on alku aina hankalaa, ja niin tässäkin, vallankin siihen aikaan, jolloin ei ollut mitään ohjeita eikä sääntöjä. Innostus oli kumminkin niin suuri, että seura piti kohta saada perustetuksi, ja niin kävi. Nimeksi hyväksyttiin Onnen Aika. Kun paikkakunnalla oli ruotsalainen raittiusseura Klippa, kuuluva Skandinavialaiseen Templar Orderiin, jonka pääyhdistys oli New Yorkissa, niin heräsi Onnen Aika seuran perustajissa ajatus että eiköhän yhdytään Klippaan kunnes saadaan jotakin valmistusta omiatkaiselle seuralle. Se tulikin päätökseksi, 17 miestä noudatti päätöstä ja menivät ruotsalaiseen seuraan, vaikka ei montakaan ollut ruotsinkielistä taitavaa. Siinä he olivat siksi kunnes saatiin hankituksi Onnen Aika seuralle lupakirja (charter) ja käsikirja. Samana kesänä heinäkuulla oli aikomus viettää satavuotista yleistä raittiusjuhlaa. Ruotsa-

laiset puuhasivat sitä innolla. Suomalaiset myöskin tahtoivat ottaa osaa juhlaan. Esitelmää suomeksi pyydettiin pitämään pastori Nikander Hancockista. Pastori Nikander ei voinut tulla itse, vaan lähetti kirjoitetun esitelmän luettavaksi juhlassa. Juhla täytyi siirtää paikkakunnalla liikkuvan tarttuvan taudin takia syyskuuhun.

Onnen Aika oli siten vain nimenä paperilla kesäkuusta elokuun 2 päivään, jolloin se piti ensimmäisen virallisen kokouksensa samassa haalissa, missä ruotsalaisetkin. Siinä kokouksessa otettiin tämän kirjoittajakin varsinaiseksi seuran jäseneksi; ennen kuuluiin reserviin. Samassa kokouksessa luettiin pastori Nikanderilta saatu esitelmä. Lieneekö milloinkaan esitelmä ollut niin tervetullut kuin sellaisessa tilaisuudessa, jossa ei ollut monta, jotka olisivat ennen kuulleet raittiusesitelmää.

Ne, jotka kuuluivat ruotsalaiseen seuraan, päättivät heti pyytää muuttotodistusta liittyäkseen Onnen Aika seuraan. Nyt alettiin toimia omalla kunnolla. Seura tahdottiin pitää kuuluvana Templar Orderiin.

Seuran keskuudessa perustettiin syyskuulla lauluseura ilman mitään eri nimeä. Lauluseuran johtaja alkoi myös pitämään pienten lasten viikkokoulua. Seuraan liittyi jäseniä aina hiljalleen. Olipa jo marraskuulla naisiakin niin rohkeita että tulivat seuraan jäseniksi.

Suomalaisen papin tarve alkoi tuntua tärkeältä. Ruotsalaisilta saatiin kuulla että olisi saatavana pappi, joka osaa sekä suomea että ruotsia. Alettiin siis elämään toivossa, että tämä tuuma toteutuisi.

Pastori J. J. Hoikka tuli joulun aikana lähemmin katselemaan seutuja ja oloja täällä. Hän suos-

tuikin tulemaan varsinaiseksi papiksi suomalaisille ja ruotsalaisille. Suomalaisia oli paljo hyviä seurakunnan kannattajia jo ennen kun seurakuntaa oli olemassakaan.

Onnen Aika seura päätti pitää joulupäivänä arpomismyyjäiset, joista tulot määrättiin raittiusseuralle, lasten koululle ja pakanalähetykselle. Arpomismyyjäisten toimeenpano tuotti paljon työtä ja vaivaa. Tanssia tahdottiin arpajaisten ohjelmaan, jota eivät kumminkaan toivojat tulleet saamaan.

Suomalainen lauluseura oli silloin ensi kertaa yleisön arvosteltavana. Tuloja arpajaisista oli, vaan sellaisia ei aijottu seuran toimesta enää milloinkaan toimeen panna, ei edes esittääkään, sillä tultiin tietämään varmuudella että tuollaisten arpajaisten pito oli vastoin Yhdysvaltain lakeja.

Vuosi 1886 alkoi hyvillä toiveilla.

(Jatketaan.)

I. Sillberg.

Lupaus.

Sinä, ystävä, joka kuulut raittiusseuraan, olet tehnyt lupauksen, ja sinä, jota et vielä kuulu, mutta aijot liittyä, tulet myös silloin kun seuraan yhdyt tekemään lupauksen. Et siis panne pahaksesi, että puhumme jollain sanalla lupauksesta, sen merkityksestä ja tarkoituksesta.

Lupaus on niin tavallinen ja joka päivä käytetty sana, että tuntunee oudolta, että siitäkin sanasta ja sen merkityksestä ensinkään ryhdytään puhumaankaan. Jokainenhan kyllä ymmärtää sen sanan tarkoituksen. No, olkoonpa niin, että ymmärtään, mutta niinhän on asian laita siihenkin sanan nähden, joka lausuttuna kuuluu: raittius. Ymmärtäähän jokainen, tai ainakin sanoo ymmärtävänsä, mitä sana „raittius“ tarkoittaa, mutta siitä huolimatta pidämme me raittiusmiehet tarpeelliscena selitellä tuolla sanalla lausutun aatteen sisältöä. Niin on ylipäänsä kaikkien asiain laita. Meidän täytyy puhua niistä, jos mielimme päästä todelliseen vakaumukseen siihen tai tähän kysymykseen nähden, ja vakaumusta tarvitsemme, ennenkun saatamme ruveta jotain asiaa täydellä todella kannattamaan.

Koska useimmat näitten rivien lukijoista ovat tavallisia työmiehiä, en pyri viisastelemaan kirjoi-

tukseni kanssa, vaan koetan niin yksinkertaisesti kuin voin, ja mieleeni tällä hetkellä kuvautuu esittää „lupaus“ sanan merkitystä.

Ensiksi otamme siis puheeksi, missä mielessä eli tarkoituksessa lupaus tehdään.

Lupaus saattaa olla joko vapaasta tahdosta tehty tahi pakotettu. Jos ihminen on joutunut tekemään lupauksen pakosta, silloin ei hänen lupauksensa ole suuresta merkityksestä, eikä voi häntä kovin ankarasti siinä tapauksessa syyttää, vaikkapa ei hän lupaustansa täytänsikkään. Mutta jos lupaus on tehty vapaalla tahdolla ja se sitten rikotaan, siinä tapauksessa katsotaan sanansa syöjää aina siiveillisesti kehnoksi ihmiseksi. Jokainen lienee kokemuksesta tullut havaitsemaan, mitenkä vastenmielistä on olla tekemisissä sellaisten ihmisten kanssa, joittenka lupauksiin ja sitoumuksiin ei voi luottaa. Jo lapsi osaa pitää sitä kovin pahana, jos äiti lupaa hänelle jotain, eikä sitten täytänsikkään lupauksensa. Otaksutaanpa, että työmies saa isännältään määrätyn työn sillä lupauksella, että kun sen saa kuun mittaan tehdyksi, saapi hän, jos työ ennen valmistuu, lopun ajan käyttää omaksi hyväkseen ja silti määrätyn kuupalkan. Ahkerasti raatain valmistuu työ kolmessa viikossa. Mutta nyt isäntä ei täytänsikkään lupaustansa, vaan käskee tuoksi yhdeksi viikoksi miehensä johonkin muuhun työhön, ja lupaa, ellei käskyä totella, pidättää palkasta yhden viikon osuuden, eli neljännen osan itselleen. Mitä arvelee työmies tästä? Varmasti tuntee hän mielessään moista sanansa syöjää kohtaan ei ainoastansa syvää halveksumista, vaan vieläpä katkeraa vihaakin, tai ainakin synkkää mielikarvautta. Otan vielä jonkun esimerkin lupauksen rikkomisen vai-

kutuksesta. Sinulla on joku ajatus mielessäsi. Tahdot siitä puhua ystäväsi kanssa, ehdolla että se pysyy salassa kaikilta muilta, ja ystäväsi lupaa pitää sen salassa. Mutta hän rikkoo lupauksensa, löpöttelee asiasta samalla ehdolla muille ystävilleen, ja niin huomaat pian joutuneesi koko yhteiskunnan hampaisiin. Tai tahdot lähettää rahoja omaisillesi vanhaan maahan. Agentti lupaa ne kiireesti toimittaa perille. Mutta hän ei täytänsikkään lupauksensa, vaan pitää rahoja luonaan kuukausi määriä, jopa, sen pahempi, kokonaan. Tämähän tuntuu harmittavalta, ja moiset lupauksen rikkojat kehoilta ihmisiltä.

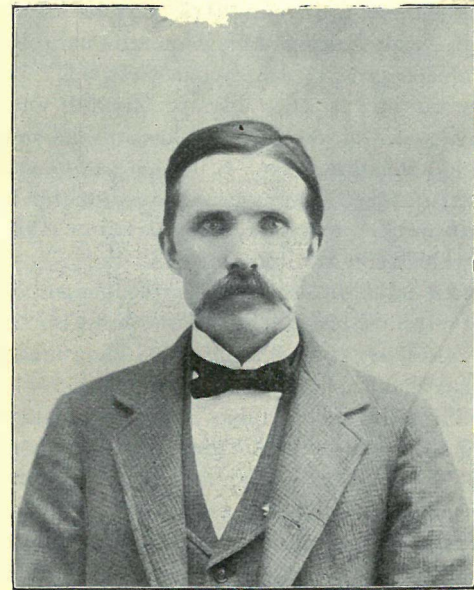
Mutta niitä on vähän toisenlaisia lupauksia ja lupauksen rikkomisia, kuin edellä mainituita. Tuossa on urhea joukko sotilaita. He ovat luvanneet taistella isänmaansa puolesta. Mutta nähtyään vihollisen, lähtee osa pakoon, jättäen toverinsa sitä suurempaan pulaan. Tällaiset sotilaat ovat raukkoja, ja sotalaki rankaisee sellaiset petturit ja liitonrikkojat kuolemalla.

Sinä, ystävä, olet astunut niitten sotilaitten riveihin, jotka taistelevat viinavihollista vastaan. Puolustettavanasi on puoliso, lapset, koti, yhteiskunta, isänmaa, kansat, kaikki mitä maan päällä on ihmiselle kallista, ja näitten puollustajain kanssa olet tehnyt lupauksen taistelevasi. Mutta kun perkele osoittaa sinulle pikaria, sinä notkistat nöyrästi selkäsi, unhotat toverisi, unhotat puolisosia ja lapsesi, unhotat isänmaan ja kansan ja ojennat miekkasi viholliselle, saadaksesi häneltä pikarillisen myrkylästä nestettä vastalahjaksi. Yhden ainoan ryyppyn takia alennut sinä kurjaksi petturiksi, asemaan, jossa et keltään kunnolliselta ihmiseltä ansaitse muuta

kuin sääliä ja ylönkatsetta, ja ne, jotka tekoasi pitävät miehuullisena, ovat useimmiten vielä kehnompia ihmisiä kuin sinä olet.

Nuori mies tai nainen! Minä toivon, ettei sinusta tulisi milloinkaan lupauksen rikkojaa, ei milloinkaan sellaista petturiä, joka on ansainnut kuoleman rangaistuksen, ja jos kanssasi niin onnettomasti on käynyt, että kevytmielisesti olet rikkonut, mitä vapaasta tahdosta olet luvannut, niin kiirehdi pyytämään rikostasi anteeksi, s. o. riennä uudistamaan lupauksesi, mutta sillä mielellä, että sen myös pidät, että täytät, mitä luvannut olet. Älä milloinkaan päästä sellaista mielikuvitusta vallalle sie-lussasi, että raittiuslupauksen rikkominen hyödyttää sinua. Hyödyttää se koskaan ei voi, mutta vahinkoa siitä on, ei yksin sinulle ja perheellesi tai omaisillesi, vaan koko yhteiskunnalle ja paljon mie-liharnia niille taistelutovereille, joita sen kautta tulet pettäneeksi. Sellainen armeija, jonka riveissä alinomaa huomataan pettureita, ei milloinkaan saavuta hyvää mainetta kuninkaan tai kansan silmissä, ja jos sinä raittiusriveihin liityt rikoksellisessa tarkoituksessa, ainoastansa rikkoaksesi lupauksesi, sillä et ainoastansa petä kunniallisia tovereitasi ja kanssaihmissiäsi, vaan vielä saatat raittiuden vilpittömätkin puolustajat huonoon huutoon. Muista aina, että lupauksena rikkoja on kehno ihminen ja se sotilas, joka jättää oman joukkonsa ja liittyy vihollisiin, on petturi, kavaltaja.

Joh. Bäck.

Matti Hurja.

Raittiusalalla työskentelevistä henkilöistä on jo esitetty useampia edellisten vuosien Raittiuskalentereissa, mutta tuskiipa koskaan innokkaampaa ja uskollisempaa vakaan raittiustyön miestä kuin on Matti Hurja.

M. Hurja on syntynyt maalisk. 31 p:nä 1863 Pitkäkankaan talossa, Evijärvellä.

Ensimmäiset vuodet tässä maassa kulutti M. Hurja kuten monet muutkin siihen aikaan väkijoukomain nautinnoissa.

Vasta naimisiin mentyänsä v. 1889 alkoi M. Hurja ajattelemaan elämää vakavammalta kannalta. Seuraus noista mietinnöistä oli ehdoton raittius.

Toivola seuran synnyttyä Crystal Fallsissa, Mich., yhtyi M. Hurja siihen ja on siitä asti ollut sen johtavimpana ja vaikuttavimpana jäsenenä.

Syyskuuhun v. 1890 hän työskenteli rautakavannossa, vaan silloin hän loukkaantui kaivannossa työhön kykenemättömäksi. Silloinpa hänen elämänsä ja tulevaisuutensa monesti näytti synkältä, kun ei omannut mitään erityistä ammattitaitoa eikä ollut saanut vähääkään koulukasvatusta.

Mutta mikä nuoruuden kasvatuksessa oli laiminlyöty, sen oli hän miehenä korvannut lukemisella ja ahkeralla harjoituksella, niin että hän omaa jotenkin laveat tiedot elämän eri aloilta.

Huolimatta arvosteluista ja vallitsevista mielenpiteistä alkoi hän loukkauksen jälkeen suomalaisen sitkeydellä pientä kauppahommaa. Tuo kyllä ei aluksi tahtonut luistaa, mutta oman hyvän toimintakyvyn, on hän siinä onnistunut paremmin kuin on uskaltanut uneksiakaan. Aluksi oli hänellä myötävänä raittiusjuomia, kändiä y. m., mutta vähitellen on hän kumminkiu edistynyt, niin että häntä nyt pidetään kaupungin suurimpien liikemiesten joukossa. Tällä kertaa on hänen työssäänsä 6 miestä ja 4 hevosta.

Paikkakunnan suomalaisille on hän kuin isä, kaikki kaikessa. Aina on hän valmis palvelemaan ja auttamaan apua tarvitsevia kansalaisiaan. Ja juuri tuon tähden on hän saavuttanut sen aseman, että voi empimättä sanoa että hänellä ei ole yhtään vihamiestä.

Tuollaisia miehiä kaipaa suomalainen yhteiskuntamme täällä Amerikassa, sillä niitä on joukosamme hyvin vähä.

Väinö Österberg.

Kodista ja kasvatuksesta.

Yhteiskunnan perusteena on perhe, ja kansan kehitys riippuu siitä, minkälaiset kodit ovat. Myöntää täytyy, että siirtokansamme on täällä Amerikassa kehittynyt parempaan päin, joskin kehitys kulkee hitaasti. Voittoja on saatu, mutta paljon, kovin paljon puuttuu vielä. Jotta voisimme vielä enemmän kehittyä sekä henkisessä että aineellisessa suhteessa ja jotta voisimme olla Jumalalle otollinen kansa, tulee kotien olla kristillisiä koteja.

Siitä, minkälainen isä on, seuraa kyllä kodin onni tahi onnettomuus, sen hyvinvointi tahi kurjuus, mutta tavallisesti on kumminkin isän maallinen toimi sellainen, ettei hänellä ole tilaisuutta kaiken aikaa oleskella perheensä kanssa, ja sentähden jääkin kotielämän johto äidin tehtäväksi. Hän on kodin kuningatar ja johtaja. Ylevä, kallis ja samalla niin perin tärkeä on hänen tehtävänsä. Moni suuri mies on saanut ensimmäiset vaikuttimet jaloihin toimihinsa jalon äidin kasvatuksesta, ja monen kyvykkään neron on äidin huono esi-merkki ja huono kasvatustarve ryöstänyt ihmiskunnalta. Ja joskin ei neroista puhutakaan, niin kodissa saadusta kasvatuksesta useimmiten riippuu ajallinen ja ijankaikkinen onnemme ja onnettomuutemme. Rakas runoilijavainaja Topelius laulaa:

, Oi äiti, siunattu on sun virkas! Se murheen yössä on tähti kirkas ja loiltu aikojen vaihteluissa, Kun itsekkäiss' elon taisteluissa Sun sydämmehesi saa liittyä, Sen rakkaudesta saa lämmitä! Sä, Herra, palkitse äidin vaivat! Sun taimes hoitoa häiltä saivat; Sun suuren lempesi kirkkaudesta Nään säteen äitini katsehesta; Siks tuntuu, päivä kuin maillaan ois, Tään silmäu loiste kun sammuu pois.“

Näin ei laula runoilija siitä äidistä, joka tahtoo maailmalle kelvata ja jonka suurin huoli on, miten saisi omansa ja vieläpä lastensa hiukset kiharoiduiksi, näin ei hän laula siitä äidistä, joka vaeltaa synnin ja turhuuden teillä ja johtaa lapsensa samoille teille. Ei, vaan hän puhuu siitä äidistä, joka uhrautuu kotinsa hyväksi, joka toistyössä rakastaa lapsiaan ja ennen kaikkia opettaa heille Jumalan pelkoa sekä johtaa heitä totuuteen ja hyveeseen, joka „seuraa lastahan aatoksilla, ja eksyksissä kuu harhailemme, hän huutaa taivasta turvaksemme ja onnen polkuja ikuisen valaisee uskolla Kristuksen“. Niinkuin valotorni johtaa myrskyisellä merellä kulkevaa laivaa oikealle, samoin Jumalan pelko, joka lapsuuden rakkaassa kodissa on kylvetty sydämmeen, on tien johtajana maailman myrskyisellä merellä. Kun maailmalle lähteneen pojan ja tyttären haaksi särkyy salakareihin, mikä onni onkaan, jos silloin voi paeta takaisin lapsuuden kotiin ja tietäi siellä kohtaavansa rakkautta ja anteeksiantoa sekä rauhaa. Mutta jos koti on synuin ja turhuuden asuinpaikka, eivät rakkaat muistot ole kehoittamassa häntä palajamaan kotiin apua etsimään. Kodista ja kasvatuksesta riippuu suuresti ihmisen myöhempi kehitys, ja mitä nuoruudessa kylvetään sydämmeen, sitä on vaikea tem-

mata pois myöhemmässä elämässä. Kääntyyn sentähden etupäässä teidän puoleenne, äidit, ja rukoillen pyydän siirtokansamme onnen ja menestyksen tähden, että kaikki muodostaisitte kotinne kristillisiksi ja antaisitte lapsillenne kristillisen kasvatuksen. Kasvatus on kodin tärkein tehtävä. Liikuttavaa on nähdä, mitenkä vanhemmat monasti ulraavat kaikkensa, jotta lapset tulisivat turvatuiksi ja saisivat itselleen tarpeellisen sivistyksen. Mutta ei aina panna oikeata perustusta eikä noudateta oikeita periaatteita, ja sentähden moni vanhin saa katkeruudella nähdä toiveittensa raukeavan ja istuttamansa puun kaatuvan juurettomana ja lahona. Synnin kautta on ilminen turmeltunut ja joutuu hän sentähden ilman ohjausta ja kasvatusta harhaan. Lapsi saa vasta silloin oikean kasvatuk-en, kun häntä kasvatetaan Jumalan pelvossa ja taivasta varten. Se, joka on taivasta varten kasvatettu ja joka pitää Jumalan sanan ojennusnuoranaan, voi myös cikein täyttää maallisen kutsumuksensa. Mutta kuinka monasti tapahtuukaan, että ne, joita ei taivasta varten ole kasvatettu, vaan yksinomaan tätä ajallista, katoovaista elämää varten, eivät kykene täyttämään edes maallista kutsuustaan. Sanotaan: tulevaisuus on lasten ja nuorison. Se on totta. Mutta että „lasten on taivaanvaltakunta“, unohdetaan liika usein. Yö ja päivä, talvi ja kesä, hedelmällisyys ja hedelmättömyys riippuvat maan suhteesta aurinkoon. Samoin meidän henkinen elämämme ja tosi onnemme riippuu suhteestamme aurinkoon, Kristukseen. Sentähden tulee jokaisen isän, joka tahtoo perheensä onnea, ottaa kotinsa tunnussanaksi: minä ja minun huoneeni palve'emme Herraa, ja jokaisen äidin, joka

rakastaa lastansa, tulee viedä lapsensa Jesuksen siunattavaksi.

Se ala, joka tässä kalenterissa on kirjoitustani varten määrätty, ei salli minun kosketella lähemmin yksityiskohtia tästä tärkeästä aineesta. Pyydän kuitenkin saada antaa muutamia neuvoja ja huomautuksia. Jotta koti tulisi kristilliseksi ja pysyisi sellaisena, tulee sekä kasvattajien että kavatettavien joka päivä käydä elämän lähteellä. Isän velvollisuus on joka päivä koota perheensä jäsenet Jumalan sanan ympärille. Maailman epäuskon tuulet tunkeutuvat väkisinkin koteihimme saastuttamaan niitä, ja sentähden tarvitsemme Jumalan sanaa kotiemme jokapäiväisenä leipänä ja valkeutena. Kotihartaushetkien ei tarvitse, eivätkä ne saakaan olla pitkiä, pääasia on, että ne tapahtuvat totuudessa. Älä milloinkaan käytä itse, äläkä tarjoo lapsillesi eikä vieraillesi väkijuomia. Ehkä et ole vielä juomari, mutta jos vähimmäissäkään määrässä käytät tätä petollista myrkyä, saatat tulla juomariksi. Kurja on juomarin koti ja henkisesti sekä ruumiillisesti heikkoja ovat juomarin lapset. Tämän synnin harjoittajista huomaamme selvään, että Jumala täyttää uhkauksensa, että isäin pahat teot tulevat lasten päälle. Juomarin lapset, jos juomista jatketaan, ovat tavallisesti jo kolmannessa polvessa tylsämielisiä ja neljännessä mielenvikaisia. Vanhempien suhde lapsiin on sama kuin pään ja ruumiin. Jos pää on sairas, kärsii siitä ruumiskin. Sentähden, mitä tahdot lapsiesi olemaan, ole sitä itsekin. Olkoon oma elämäsi esikuvana kaikessa. Ole kuuliainen Jumalalle, niin voit opettaa kuuliaisuutta lapsillesikin. Vaadi lapsiltasi kuuliaisuutta jo pienestä alkaen. Joka ei pienenä opi kuuliaisuutta,

hänen on vaikea oppia sitä vanhanakaan; hän ei voi kantaa vastuksia, kun ei ole tottunut tahtoaan taituttamaan. Älä anna lastesi juosta toimettona kaduilla ja kuji la ja kasvaa siellä kuin rikkaruoho, vaan pidä heitä aina silmällä. Toimettomuus tuottaa paljon pahaa, koeta sentähden saada lapsillesi sopivaa puuhaamista ja tointa. Mitä enemmän he oppivat ulkona pahuutta, sitä vaikeampi on sinun opettaa heille kuuliaisuutta ja muuta hyvää. Osota käyttöksessäsä lapsiasi kohtaan pitkämielisyyttä, lempeyttä ja rakkautta, älä ole tylä heille, äläkä käytä heitä puhutellessasi raakoja, sopimattomia sanoja. Jätä pois panetteleminen ja väärä tuomitseminen. Monasti vanhemmat lausuvat väärää tuomioita ja arvosteluja lasten kuullen henkilöistä ja asioista. Sen sijaan että opettaisivat lapsiaan rakastamaan lähimmäistään, vieläpä vihamiehiäkin siunaamaan, kylvävät he pieneen, viattomaan sydämeen vihan ja tyytymättömyyden myrkyä ja ryöstävät heiltä kunnioituksen lähimmäistään kohtaan. Toisinaan tapahtuu, että vanhemmat, vieraan tultua huoneeseen, ovat ystävällisiä ja hyviä, mutta usein, kun vieras on mennyt ulos, alkaa soimaaminen ja vikain etsiminen. Kasvattaja, joka näin toimii, älköön ihmetelkö, jos lapsi tulee tottelemattomaksi, alkaa halveksia vanhempiaan ja joutuu väärille teille. Hän niittää itse kylvämiänsä hedelmiä. San. lask. 22:6. Oikeaan kasvatukseen kuuluu myös se, että lapsille opetetaan äidinkieltä. Minulle käsittämättöntä on, kuinka suomalainen saattaa itse unohtaa sulosointuisen suomen kielen ja olla sitä opettamatta lapsilleen. Useita perheitä löytyy kuitenkin sellaisia, jotka ovat kokonaan jättäneet suomen kielen. Vaikka isänmaamme ja kansamme on pieni,

ja moni tämänmaalainen ei tunne sitä, vieläpä halveksii sitä, niin ei meidän tule antaa toisten tietämättömyyden johtaa meitä harhaan. Rakastakaamme tätä maata ja sen kieltä, mutta rakastakaamme myöskin isänmaatamme, opettakaamme jälkeentulevaisia rakastamaan ja muukalaisia kunnioittamaan sitä!

Tulkoon Jumala moneen kotiin valkeudeksi! Vaikuttakoon Hänen Henkensä keskuudessamme niin, että siirtokansamme kodit olisivat kristillisiä, tosi raittiita koteja, jotka ovat valmistajia taivaallista kotia varten!

Akseli R.

Hyvät pyrinnot. — Puhtaat keinot.

Maailmassa on aina ollut hyviä pyrinnoitä; ja ellei niitä olisi ollut, niin koko maanpallomme olisi jo aikoja sitten ollut sukupuutossa ihmisolennoista. Mutta hyvät pyrinnot pääsevät aina oikeaan päämääräänsä ainoastaan puhtailla keinoilla. Ellemme tätä muista, niin parhaimmankin nimelliset pyrintömme kääntyvät pian turmiollisiksi tahi raukeavat mitättömiksi. Näin tuomitsee ihmiskunnan historia, ja kaikkialla asuva kansain ja yksityisten kokemus on tämän tuomion julistajana.

Mutta uskovatko tätä tuomiota kaikki sittenkään todeksi? Uskovatko sitä kaikki Amerikan suomalaiset? Uskovatko sitä kaikki Amerikan suomalaiset raittiusmiehet, raittiusnaiset ja raittiusseurat?

Ei voi kukaan väittää, ettei Amerikan suomalaisilla ole hyviä pyrinnoitä; sillä heillä on niitä. Heillä on seurakunnallisia pyrinnoitä ja raittiuspyrinnoitä y. m. Seurakunnalliset pyrinnot ovat korkeimmat kaikista, sen täytyy kaikkein myöntää, jotka tahtovat tervettä järkeään oikein käyttää; sillä ei ole mitään hyvää pyrintöä, joka olisi Suomenkaan kansalle siunausta tuottanut tahi tulee vastakaan tuottamaan niin runsaasti, kuin kirkko ja seurakunnalliset pyrinnot, sekä synnyinmaasamme että vierailta mailla ollessamme. Raittiusliike Amerikan suomalaisten keskuudessa on lähinnä seurakunnallisia pyrinnoitä-

tämme suurin tahi laajan pyrintö; ja tämä on hyvä pyrintö, sillä sen tarkoituksena on vieroittaa rakasta kansaamme juoppouden paheesta; mutta mitään raittiusliikettä ei olisi keskuudessamme syntyntykään, ellei kirkko olisi jo vuosisatoja ollut siunauksellansa vaikuttamassa Suomenkin kansaan.

Valittaa täytyy kumminkin, että moni Amerikan suomalainen ei näytä käsittävän sitä, millä keinoilla on hyviä pyrinnoita eteen ajettava. Pääasiana näkyy monelle olevan ainoastaan saada nimen ja maineen, että elään sitä hyviäkin pyrinnoita matkaanpanemassa ja edes auttamassa. Tällöinen nimen ja maineen perään pyrkiminen on jo monessa paikassa aivan hävittömällä tavalla ilvehtinyt ev. luterilaisen seurakunnankin nimellä Amerikan suomalaisten keskuudessa. Tästä se lähtee, että joissakin paikoin on pidetty ivanäytelmiä ja muita kujeita muka suom. ev. lut. seurakunnan hyväksi. Tästä se lähtee myös, että mikä epäsiiveellinen virkaheitto hyvänsä ja kuka kuljeksia tahansa, jolla vain suu kutisee puhumahalusta, saa oleskella, liikkuu ja toimia „pastorina“ Amerikan suom. ev. lut. kansan keskuudessa. Tällöinen hävytöin sekasorto, joka ei tahdo ymmärtää, että hyväin pyrintöjen edistämiseksi on käytettävä ainoastaan puhtaita, keinoja, on jo äärettömän paljo ollut haittana Amerikan suomalaisten seurakunnallisille pyrinnoille.

Saman sekasorron tuhotöistä saa myös Amerikan suomalaisten raittiusliike kärsiä. Moni kansalaisistamme täällä kehuu olevansa raittiusasian harrastaja, mutta ei katsota millä keinoilla raittiusasiaa eteen ajetaan. Onhan perustettu n. k. raittiusseuroja toisten eli entisten raittiusseurain rinnalle aivan sentähden, että niissä voidaan va-

paammasti harjoittaa kaikenlaisia epäkristillisiä keinoja, koska tuon toisen eli entisen seuran vakaamieliset jäsenet tahi enemmistö ei voi suosia tuommoista jumalatoimintaa. Mitä sanoo terve järki tämmöisestä raittiuspuuhasta? Mitä tästä sanoo oikean ev. lut. kristityn omatunto Jumalan sanan valossa? Sen se sanoo, ettei sitä ole synnyttänyt eikä sitä vireillä pidä minkään todellisen hyvän pyrinnoin päätarkoitus. Kokemus näyttää myös, että sellaiset raittiusseurat ovat rakkaalle kansallemme monessa suhteessa kiroukseksi; sillä ne ovat ottaneet tylsyyttäksensä kristillistä aistia sekä kaikkia tosi-siveellistä hienotunteisuutta kansassa.

Kaiken tämmöisen sekasorron synnyttäjänä keskellemme on hengellinen raakamielisyys, ja sitä ravitsee epäkristillinen ja roskahenkinen sanomalehdistö sekä huonot kirjat. Tämä on kieltämätöin seikka, josta meidän ei sovi vaiti olla Raittiuskalenterrissakaan; vaikka sen kuuleminen onkin katkera pala niellä joillekin Amerikan suomalaisille sanomalehtimiehille ja muille heidän mielisille kynäniekoille. Puhua tahi mainita heistä aina vain kaunistelemalla ei hyödytä ketään.

Vakaamielisempi osa kansastamme täällä alkaa tuki aina enemmän huomaamaan olevansa riippumaton noista kevytmielisistä ja hengellisen raakuuden tilassa olevista „kansan miehistä“ sekä kirkollisella että raittiusalalla. Empimättä he jo hylkäävät kelvottomat keinot pyrinnoistään, joitten tarkoituksena on todellinen hyvä, ajallinen ja ijankaikkinen menestys. Nämä vakaamielisemmät voittavat myös yhä laajempaa ja pysyväisempää jalansijaa rakkaitten kansalaistemme keskellä kaikkialla täällä Amerikassa; sillä Kaikkivaltiaan siunaus on heidän puolel-

lansa. Kokemus on tämän yhä enemmän todeksi näyttävä. „Herra tietää vanhurskasten tien; mutta jumalattomitten tie hukkuu.“

Emme tarvitse siis milloinkaan hyvää tehdesämme pelätä että kerrassaan rohkeasti hylkäämme kaikki sellaiset keinot ja toimenpiteet, jotka loukkaavat kristillistä omaatuntoa ja tosisiveellistä hienotunteisuutta. Käyttäkäämme siis rohkeasti aina hyvissä pyrinnoissämme ainoastaan puhtaita keinoja. Silloin meille lupaa omatuntommekin Jumalan siunauksen. Ja kun meillä on vakuutus Jumalan siunauksesta, silloin on myös työmme menestyvä. Silloinhan olemme kaikissa hankkeissamme niinkuin istutettu puu vesiojain tykönä, joka hedelmänsä antaa ajallansa, ja hänen lehtensä ei varise; ja kaikki menestyy mitä teemme. Mutta „jokainen istutus, jota ei taivaallinen Isä ole istuttanut, pitää juurinsa revittämän ylös“.

J. J. Hoikka.

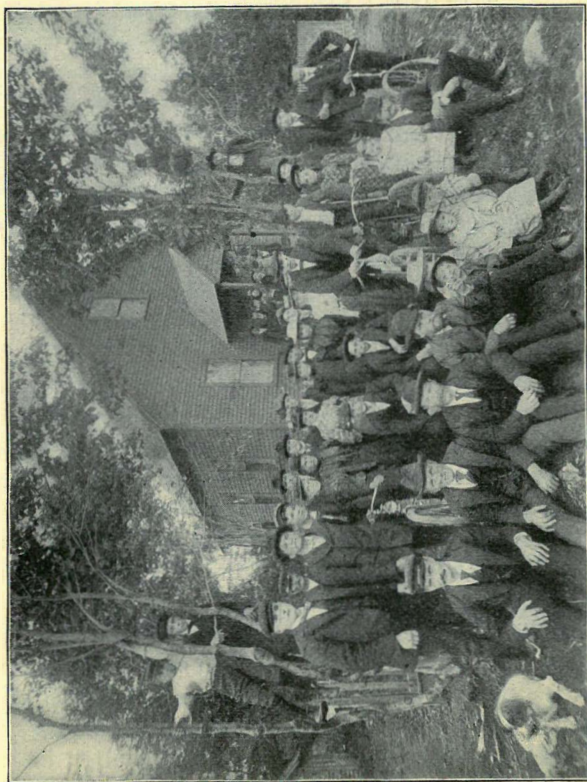
Raittiusseura „Koitto“.

Boston (Peninsular) kaivanto, jota nykyään kutsutaan Franklin Junior kaivannoksi, sijaitsee Hancockin ja Calumetin välisen rautatien varrella.

Tälläkin pienellä kaivantoseudulla heräsi raittiusseuran tarpeellisuus henkisten voimain kehittäjäksi. Eikä suinkaan ollut juoppouskaan salassa. Se rehoitti täydessä karvassaan. Joulukuun 23 p. 1888 — siis jouluaaton aattona — perustettiin siellä raittiusseura, joka nimekseen sai „Koitto“, ja yhdistettiin se heti S. K. R.-V:seuraan numerolla 14. Seuraavan tammikuun lopussa oli sen jäsenluku jo 30 henkeä. Seura työskenteli ahkerasti juoppouspaheen karkoittamiseksi vuoteen 1893, jolloin työ kaivannossa seisotettiin ja työkansan täytyi muuttaa paikkakunnalta pois. Silloin Koitto menetti siinä sivussa jäsenistönsä ja jällelle jäi ainoastaan 3 jäsentä: Emanuel Danielson, Matti Luhti ja Heikki Mäkelä, joiden huostaan jäi seuran omaisuus ja määrättiin heidät se jakamaan: Suomen nälänhätää kärsiväin hyväksi \$80 ja osa seurakunnalle (Hancockin Suomi-Synoodin kuuluvalla seurakunnalle, johon Koiton jäsenistö kuului). Seuran muu irtain omaisuus oli Hancockin Poljan Tähdessä tallennettavana.

Kesällä v. 1895 asetettiin taas kaivanto käyntiin pienellä työvoimalla, jota lisättiin vähä kerrallaan. Joulukuun 15 p. 1895, jolloin J. H. Jasberg

kulki raittiuspuhujana Veljeysseuran kustannuksella, poikkesi hän matkallaan Calumetista myöskin Boston kaivannolle, jossa herätettiin raittiusaate taasen vireille. Kun kipinä oli saatu, oli luonnol-

RAITTIUSSEURA KOITON KOTI.

lista, että Koitto oli herätettävä iähes kolmivuotisesta unestansa tuosta kipinästä suurempaa tulta lietsomaan. Se tapahtuikin ja samassa tilaisuudessa yhtyi seuraan kymmenen jäsentä. Pohjan Tähti

luovutti tallennettavana olleen omaisuuden johtokunnan ehdotuksesta Koitolle, joka uudelleen perustettuna yhdistettiin Veljeysseuraan.

Ennen tätä henkiin herätystä, kävi täällä Calumetista eräs toinen lähetystö, joka koetti seuraa henkiin herättää, mutta yhdistääksensä sen toiseen yhdistykseen. Tuolle kehoitukselle olivat kaikki kuuroja.

Vuoden 1897 syyskesällä ei seuran jäsenluku ollut viläkään kuin 10 ja kokoushuonetta ei ollut. Kokouksia pidettiin tähän asti perheitten kodeissa. Ei myöskään ollut seudulla suurempaa huonetta jumalanpalvelusten pitämistä varten, ne pidettiin samoissa paikoin missä raittiuskokouksetkin. Silloin heräsi vihdoin tuuma rakentaa raittiusseuralle ja seurakunnalle yhteinen haali. „Koitto“ asetti \$5 rakennuskassan pohjarahaksi. Rakennustyö alettiin syyskuun alulla ja haali valmistui marraskuulla samana vuonna sellaisena kuin sen kuvassa näemme sievän puiston ympäröimänä. Se on 30 jalkaa pitkä, 24 leveä, 12 korkoa (tasakertaan), 14 jalkaa korkea sisältä, kahdeksalla akkunalla sekä yl kerrassa vielä lisäksi akkuna.

Heti huoneen valmistuttua alkoi seuraan yhtyä jäseniä, vaan ei jäsenluku kumminkaan ole voinut vielä kohota yli 27 henkilön. Iltamia on pidetty useita velan maksuksi. Niihin kaikki paikkakuntalaiset ovat osaa ottaneet runsaasti auttavalla kädellä, niin että velka oli maksettuna 15 p elok. 1898. Huoneen sääntönä on, että jos Koitto seura lakkaa vaihtuuksestansa, niin S. K.-R.-V:seura hoitaa ja peräänkatsoo toista puolta haalista. Ja jos seurakunta kuolee, niin Hancockin Suomi-Synoodiin kuuluva seurakunta vaalii toista puolta. Jos syystä tai toi-

sesta seurakunta ja raittiusseura eivät voi tässä yhdessä huoneessa viihtyä, niin kumpaisellakaan ei ole oikeutta puoltansa alas repiä, vaan arvatulla hinnalla on toisen tai toisen puolensa luovutettava. Huonetta käytetään nyt jumalanpalveluksiin, sunnuntaikouluun, raittiuskokouksiin ja siveellisten iltamain pitoon.

Wm. Walton, Matti Johnson.

Naisten osa raittiustyössä.

Vaimo luotiin miehelle avuksi. Semmoisena on nainen miehen rinnalla ottanut osaa sivistyksen kulkuun. Missä maassa naisen arvo, vapaus ja tasa-arvoisuus miehen rinnalla on paremmin tunnustettu, siellä myöskin ovat naiset enemmän voineet tehdä, ja ne pä maat ne ovat edistyneimpiäkin olleet ja vielä ovat. Naisen työ tosin on enemmän keskiytynyt kotiin, mutta syrjäinen ei se suinkaan ole, sillä kotihan on yhteiskunnan kehto ja alkumuoto.

Kodeista ovat maailmaan lähteneet niin hyvin sen parhaat miehet kuin huonotkin. Kodilla on aina ollut ja on kasvattajan asema, josta opin ensi alkeet ja luonne saavat alkunsa. Koska nainen on kodin sydän, sen hallitsijatar, ja koti taas määrää kasvatuksen, niin jo tästä voimme päättää naisen aseman tärkeyden. Ja koska naisen asema on näin tärkeä, niin onhan varsin luonnollista, että nainen pyytää osaa sivistystyössä.

Raittiustyö on yksi tärkeimpiä sivistystyön haaroja. Se pyrkii kasvattamaan raitismielistä ja raitista kansaa. Se koettaa saada turmiota tuottavan juomatavan häviämää. Se koettaa saada kansaa huomaamaan väkijuomain turmiollisuuden ihmisen omaan terveyteen, lasten terveyteen ja koko kansan terveyteen nähden. Se koettaa saada ihmiskuntaa

tajuamaan missä on sen suurin vihollinen, sen kalvavin mato, joka enempi hävittää voimia kuin kaikki taudit, tappaa enemmän kuin sodat ja ruttotaudit, pitää vankilat täynnä rikoksen tekijöitä, hullujen huoneet täynnä mielisairaita, köyhyyttä ja kurjuutta kaikkialla, joihin joko suoraan tai jotenkin välillisesti on syynä väkijuomat, ja kun raittiustyö saa ihmiskunnan huomaamaan kaiken tämän, niin silloin ihmiskunta on valmis kieltolain kautta sulkemaan nämä väkijuomat sellaisten aineitten joukkoon, joihin ne kuuluu, nimittäin myrkkyaineiksi.

Tähän suureen työhön, raittiustyöhön pyytää nainen osan ottoaan. Nainen tietää, että juuri hänen koskee juoppouden kurjuus. Lukemattomat ovat ne kärsimykset, mitä juopon miehen vaimo saa kokea, odotellessaan iltakausia ja öitäkin miestänsä kotiin kapakoista ja sitten kun tuo mies tulee kotiin lumalaisena, muuttaa hän kodin rauhallsuuden helvetilliseksi temmellykseksi, jossa enite saa vaimo rääkkäystä ja sitten lapset. Kun tällaisia kärsiviä vaimoja on kenties miljoonia, lisääntyy kurjuuden paino ja me emme enää kysy kehen se koskee. Se koskee enite vaimoon ja lapsiin.

Kun raittiusaatetta alettiin ensin esittää, niin tuskin kutkaan sitä suuremmalla ilolla tervehtivät kuin juuri naiset. He toivoivat vihdoinkin koittavan ajan, jolloin väkijuomain saanti tehdään vaikeaksi, jolloin miehet lakkaavat juomasta ja pysyvät kotonaan perheen ilona. Mutta tuo toivo ei niin pian toteutunutkaan. Se vaati ankaraa taistelua ja kovaa työtä, päästäksensä tunnustetuksi, ja kun siis varsinainen taistelu raittiustyössä alkoi, astuivat naiset mukaan, ja me pian näemme miten he ovat taistelleet ja taistelevat.

Naisten varsinainen ja julkinen taistelu raittiuden palveluksessa eli raittiustyössä alkoi muutamassa pienessä kaupungissa Ohion valtiossa joulun aikaan v. 1873 ja levisi sieltä tuuliaispään nopeudella ympäri mailman. Tapaus on raittiuden historiassa tunnettu „naisten ristiretken“ nimellä, ja tämä harvinaisen uljas tapaus täysin kuvaa naisen rohkeutta, uhraavaisuutta ja alttiiksi antavaisuutta siinä, missä on kysymyksessä kodin onni, lasten onni, tuhansien ihmisien onni ja koko kansankin onni. Tapauksen kuvaan tähän tohtori Johnsonin muistiinpanoilla, ja tulemme näkemään miten naiset alkoivat raittiustyönsä:

„Rukoushetken perästä astui 44 naista hitaasti ja juhlallisesti ulos kirkosta ja läksivät omituiseen toimeensa pelvolla ja vapistuksella, sillä aikaa kun miespuolinen osa seurakuntaa jäi kirkkoon rukoukseen tälle uudelle yritykselle menestystä. Kirkonkellot seurasivat soitollansa naisten juhlallista kulkua, kun he olivat tiellä ensimmäiseen viinan myymälään heidän listallansa. Tähän ja sen jälkeen jokaiseen muuhunkin kapakkaan astuivat he veisaten sisään, jokainen nainen yhtyen virren säveleeseen kun hän astui yli kynnyksen. Tämän jälkeen seurasi pyyntökirjan lukeminen ja rukous, ja sitten totinen kehoitus myyjälle luopumaan sielunmurhaavasta kaupastaan ja kirjoittamaan nimensä raittiyslupauksen alle.

„Näin astuttiin koko päivä paikasta paikkaan, eikä levätty edes ruokaa nauttimaan, mutta mitään huomattavaa menestystä ei saavutettu. Kohteliaisuudella heitä kuitenkin kohdeltiin joka paikassa.

„Seuraavana päivänä meni suurempi luku naisia ulos jättäen miehet rukoilemaan kirkkoon. Tänä

päivänä alkoi taistelu toden teolla ja ensimmäisessä paikassa tavattiin ovet suljettuina. Sydämmet täynnänsä liikutusta lankesivat naiset polvillensa lumeen kadulle rukoilemaan Jumalaa liikuttamaan viinan myöjäin sydäntä, ja tässä pidettiin ensimmäinen rukoushetki kadulla.

„Sunnuntai omistettiin yleiselle raittiuskokoukselle. Maanantaina jouluk. 21 p. oli se päivä, jota kauvan muistellaan tässä paikassa, sillä sinä päivänä tapahtui ensimmäinen antautuminen viinakaupiaan puolesta naisille. Heidän rukouksiensa vaikutuksesta jätti hän viinavarastonsa naisille ja nämä kaasivat sen kaiken kadulle. Liki tuhatluku miehiä, naisia ja lapsia oli näkemässä kuinka oluet, viinat, viinit sekoitettuna yhteen imeytyivät maahan kirkonkellojen soidessa, miesten ja poikain huutaessa ja naisten rukoillessa ja veisatessa Jumalalle, joka oli heille voiton antanut.

„Neljäntenä päivänä nousi taistelu korkeimmilleen; kaupunki täyttyi vieraista joka haaralta maaseudulta ja naapurikylistä. Uusi antautuminen ja uusi kadulle kaataminen, jolloin suurempi varasto syydettiin ulos kuin edellisenä päivänä ja vielä kiiuvaampi oli kiihko ja innostus.

„Kahdeksassa päivässä olivat kaikki kapakat, 8 luvultaan suljetut ja rohtolat suostuneet myömyään vaan lääkärin määräyksen mukaan.

„Aikaiseen kolmannella viikolla tuli se ikävä sanoma, että uusi kaupitsija oli ostanut oikeuden myymään viinaa yhdessä noista kapakoista ja että häntä kannatti eräs viinatehdas Cincinnati kaupungissa 5,000 taalalla tarkoituksessa että hän lannistaisi tämän (naisten) liikkeen. Keskiiviikkona tuotiin viina hänen puotiinsa, noin 40 naista oli paikalla,

seurasivat viinan tuojia sisään ja pitivät yhtämitaisia rukousharjoituksia koko päivän klo 11 asti yöllä.

„Seuraava päivä — jolloin oli kova pakkanen — vietettiin samassa paikassa ja samalla tapaa, ilman tulta ja istuinsijaa, kaksi tuntia suljettujen ovien takana. Tämän jälkeisenä päivänä, kylmin talvella 1874, ei naisia päästetty sisään, vaan seisovivat ulkona harjoittaen jumalanpalvelusta koko päivän. Seuraavana aamuna rakennettiin majakapakan eteen, jossa viivytettiin valvomas- ja rukoilemassa taasen, mutta ennen yötä suljettiin kapakka ja sen omistaja antautui.“

Tämöisellä tavalla alkoivat Amerikan naiset taistelunsa juoppoutta vastaan. Heidän käytöksensä ei osoita kokemusta eikä mailman tuntemista, mutta se osoittaa sääliä lähimmäistä kohtaan, sääliä niitäkin kohti, jotka olivat heidän ja heidän rakkaittensa onnen turmelleet, ja samalla kertaa osoittaa se lujamielisyyttä ja itsensä alttiiksi antavaisuutta, joka menee melkein meidän käsityksemme yli. Kuinka ääretön täytyi sen tuskan olla, joka puhkesi esiin tällä hurmaavalla tavalla, ja kuinka suuren sen kärsimyksen, joka ajoi hiljaisia, hurskaita naisia ulos näin hämmästyttäviin yrityksiin! Mutta sen ohessa täytyi näissä ihmisissä löytyä pontta ja lujuutta, joka herättää suurinta ihmettelyä ja ennusti jotakin suurta, kun siihen lisäksi tuli kokemusta ja malttia sekä ajattelevaisuutta lisäksi.“

Naiset pian oppivat sen, ettei vuosituhansien pahe ollut niin helposti poistettu, vaan se vaati vakaata, kestävästä ponnistusta ja työtä. Sen tähden he nyt muodostivat työnsä toiseen suuntaan. He liittyivät kaikkialla yhteen liittoon, „Sinisen ristin“

liittoon, ja perustivat, Naisten Kristillisen Raittiusliiton, joka levisi aivan pian ympäri maapalloa. Liiton johtajaksi astui oppinut ja tosi kansan nainen, hiljan lepoon pääsnyt raittiussankaritar Fransis Willard. Naisten raittiusliiton työ tähtäsi pääasiallisesti kasvatukseen, ja koettaa sen kautta saada aate leviämään nuorisoon.

Naisten raittiusseuroja, tämän liiton valvonnan alla, onkin nykyään melkein kaikissa kaupungeissa, ainakin isoimmissa kaupungeissa.

Niillä on tavallisesti oma raittiuskoti naisten suojaksi vierasmajoineen, jonne sellaiset naiset, joilla ei ole tuttavias kaupunngissa, voivat tulla asumaan. Myös on langenneitten naisten koteja, joissa rappiollen joutuneita naisia kasvatetaan parempaan elämään. Kouluihin ja varsinkin koulu: opettajiin vaikuttaa tämä naisten raittiustyö ja onkin saanut aikaan raittiuden opetuksen useissa kouluissa. Lyhyesti sanoen: Naisten Raittiusseura koettaa kristillisen kasvatuksen kautta levittää raittiutta nuorisoon ja lapsiin sekä laupeuden töiden kautta johtaa langenneita naisia siveelliseen ja raittiiseen elämään.

Tämä nyt on lyhyesti kuvaten Kristillisten Naisten Raittiusliiton synty ja työtapa, se on lyönyt leimansa raittiustyöhön, antanut sille suuren edistysaskeleen ja nyt ansiokkaasti viepi aatetta voittoa kohti. Amerikan ja Englannin naisille lankeaa suurin ansio, mutta osattomiksi raittiustyössä eivät jää minkään sivistyskansan naiset. Meillä suomalaisilakin on osansa, ja tyttäremme ovat heiluttaneet raittiuslippua varsin huomattavasti, ottaen kaikkialla työhön osaa täydellä innolla. Eikä ole naisiltamme puuttunut rohkeuttakaan eikä itsensä uh-

raavaisuutta siinä, missä se on ollut tarpeen. Oetaanpa pieni esimerkki. Kultaisen Portin kaupungissa rehotti juoppous aivan täydessä kukoistuksessaan noin kymmenen vuotta sitte. Kaupunki on merikaupunki, laivojen pysäyspaikka, lännen liikkeen keskus. Tuhansia merimiehiä majailee kaupungissa, mitkä leväten pitkistä matkoistaan, mitkä odotellen uusille retkille pääsöä. Kun siis merimies astui maihin ja sai palkkansa, niin voi niitä kiusauksia, mitkä hänelle alkoivat! Miesparkaa kuletetaan kapakasta toiseen, juotetaan ja sitte maksetaan hänellä juomat, kunnes merimies tulee rahattomaksi, useinpa vielä vaatteettomaksikin. Silloin ei ole muuta neuvoa kuin mennä laivaan ansaitsemaan rahaa uusille tuhlauksille. Suomalaisia kapakoita oli aivan hämmästyttävän paljo, ja kun nuo kapakat olivat sitä paitsi ainoat, joissa yksinäiset miehet saivat asuntoa, niin me näemme viettelysten suuruuden. Tästäpä seurasikin se, että melkein kaikki miehet olivat enemmän tai vähemmän juoppoja.

Silloin heräsi raittiusaate San Franciscon suomalaisissa naisissa, joita löytyi joku satakunta palvelustyttöinä kaupungissa, heräsi halu perustaa raittiusseura ja panna sulku tuollaiselle turmiolliselle elämälle. Kun naiset näin ollen työnsä alottivat, huomasivat he olevansa yksikseen, ainoastaan pari miestä muassa. Kaupungissa löytyi miehiä, mutta he asuivat kapakkain yläkerroissa, eivätkä he joutaneet raittiusseuraan, lyhempihän heidän oli kapakkaan. Kun taas piti tulla kokouksen, lähti kolme reipasta raittiusseuraa etsimään uusia jäseniä, varsinkin miehiä seuraan. He menivät kapakoihin, yhteen toisensa perästä, ja puhuivat siellä oleville mitä varten olivat liikkeellä. Sanoivat perustaneensa raittius-

se irau ja toivovansa miehiä ennen kaikkia yhtyvän samaan työhön. Heille tosin naurettiin, tehtiin pilaa, mutta sitä eivät tytöt säikähtäneet, he luottivat työnsä oikeuteen ja toivoivat miesten käsittävän oman parhaansa. Seuraus tästä retkeilystä oli, että useita miehiä tuli seuraan, ja niitä karttui niin sievä joukko, että se teki kerrassaan muutoksen S n Francon suomalaisen nuorison elämässä. Nuoret miehet alkoivat huomata, että muuallakin voi asua, ei vain kapakan ylisellä, että voi muutenkin aikansa käyttää kuin juoden ja korttia pelaten. Täten tuli käännös nuorison elämässä parempaan, ja se oli naisten ansio.

Tämä oli vain lyhyt esimerkki Californiasta. Muuallakin suomalaisten pesäpaikoissa ovat naiset innolla ottaneet osaa raittiustyöhön. Kaupungeissa, missä on suomalaisia naisia enemmän kuin suomalaisia miehiä, kuten New Yorkissa, Bostonissa, Chicagossa, Minneapolissa, Duluthissa, Portlanmissa ja useissa Massan kaupungeissa, johtavat naisemme raittiustyötä. He pitävät puheita ja luentoja, siten koettaen levittää aatetta, ja jo yksistään heidän harrastuksensa asiaan on usein hyvänä esimerkkinä viemään sinne paikkakunnan miehiäkin ja nuorisoa. Ilolla tunnustetaan naisten osanoton raittiustyöhön olevan suuren. Se on sitä paitsi siveellistäkin tuo naisen osanotto raittiustyöhön. Samalla kun nainen astuu raittiusriviin, on se siveellisen mielen ilmausta, ja nainen antaa ymmärtää minkä hengen lapsi hän on. Naiset vaikuttavat nuoriin miehiin valtavasti. Missä ikänä onkin kevytmielisyys päässyt naisiin, saavat he usein miehetkin mukaansa. Mutta missä taas tosi naisellinen kainous esiintyy ja vaatii puhtautta, niin siellä muuttuvat miehetkin samanlaisiksi.

Naisissa on kansojen siveellinen voima ja aidoissa niiden sydän. Jatkakaa vaan, suomalaiset naiset, työtänne raittiuden ja siveyden eteen. Teitä tarvitaan ja me miehet vilpittömästi tunnustamme teidät täysin kykeneviksi työtovereiksemme tärkeässä raittiustyössä,

Suomi-Opistolla 1898.

S. Ilmonen.

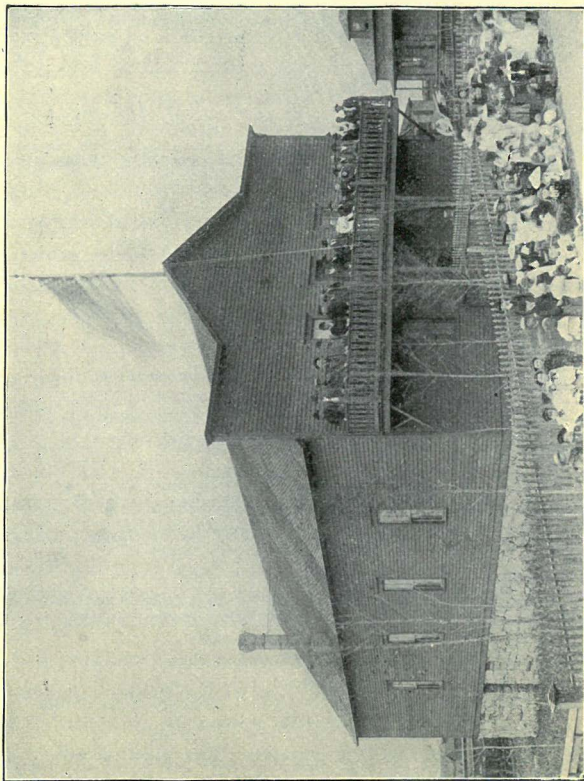
Miksi epäilet?

iksi epäilet — ja katsantosi huoli huntuu peitän,
Ja luottamukses Luojaan, Kaitsemukseen, heität?
Miks' epäilet tuon pienen pienen tuskataakan alla,
Kun kohtaloas Isän silinä valvoo kaikkialla!

Taas otsa kirkas nosta huoliharson alta, —
Saa hyttynenkin kohtalonsa Taivalalta,
Miks' ihmislapsi sortuis onnenoihun alle,
Kun käsi Luojan häntä'i johtaa kaikkialle!

Pois epäily, — kun luotto o i k e a a n ohjelmamme,
Niin menestyksen, onnen vihoin saavutamme!
Ja kohtalolle — taistelu min' luopi —
Ain' siunauksen, lemmin Isän sydän suopi.

Mikku Joukahainen.

VESI SEURAN HUONEUSTO.

Raittiuspyrinnöt Elyssä.

Elyn rautakaivannot Minnesotassa alettiin kapteeni John Pengellyn johdannolla v. 1888 Sakri Kamunen, Johan Kylmälä ja Knut August Juusola olivat ensimmäiset suomalaiset työmiehet tällä uudella kaivannolla.

Talvella 1889 alettiin raivaamaan kaupungin maata, keväällä ulottui tänne jo rautatie, ja kansa riensi tänne kovasti, myöskin tuli paljon suomalaisia. Juoppous alkoi olla kauheassa vallassa, vaan me suomalaiset aloimme tuumailla keinoja tuon paheen ehkäisemiseksi.

Kesäkuun 16 p. perustimme raittiusseuran 27 jäsenellä. Seuralle panimme nimeksi Vesi. Se yhdistettiin S. K.-R.-V:seuraan numerolla 22. Jäsenluku pian kasvoi. Kun ei ollut kokoushuonetta, niin alettiin tuumailemaan miten se saataisiin. Saaettiin Chandlerin Iron komppanian johtajalta J. Pengellyltä lupa rakentaa huone komppanian maalle. Silloin alkoivat miehet repiä kantoja, väännellä kiviä, hakata, sahata, naulata ja höylätä. Ja pian oli seuralla oma pienoinen kokoushuone valmiina. Sitä myöskin käytettiin ev. luth. seurak. kirkkona. Sitä samana vuonna ja samain henkilöiden toimesta perustettiin. Niin alkoi raittiusseura käydä käsi kädessä seurakunnan kanssa hyveen poikua.

V. 1895 kun Vesi seura oli jo melkoisesti kasvanut, että kokoushuone alkoi olla pieni ja epäkäytän-

nöllinen, päätettiin rakentaa uusi ja isompi. Entinen päätettiin lahjoittaa seurakunnalle. Mentiin taas Pengellyn puheille, saatiin sopivalta paikalta laajahko huoneen tila komppanian maata ilmaiseksi. Alettiin kerätä vapaaehtoisia lahjoja. Pian karttui melkoinen summa rahaa. Pidetään 2—3 päiväpalkka työmiestä ja kun seuran jäsenet yöllä tekivät kaivannon työtä, kävivät he ahkerasti päivin auttamassa rakennusmestareita. Kolmen kuun sisällä oli raitiustalo valmis, sellaisena kuin kuvassa näkyy.

Rakennus on 80 jlk. pitkä, 36 leveä ja 18 korkea. Alla kivijalkakerroksessa on huoneusto perheasuntoa varten. Haali on hienosti sisustettu ooperahuoneen malliin, lämmitetään höyrykamineilla ja valaistaan sähköllä. Ovipuolessa on keskellä sisäänkäytävää piletikonttori, vasemmalla puolen kalustuhuone, oikealla arkistokamari sekä ylöskäytävä lehterille, jossa on seuran lainakirjasto ja 80 ooperaistuinta. Lattialla on 350 istuinta, alttariylennys, useita pöytiä ja iso \$360 maksava piaano. Perällä on molemmin puolin ylöskäytävä näyttelylavalle, näyttölattia on iso ja tyydellinen tarkoitukseensa. Siinä on esirippu, sivu, katto ja välikartiinit, jotka ovat kaikki taidemaalarien valmistamia ja ovat maksaneet \$125. Näyttölavan takapuolella on kaksi tilavaa pesu- ja pukemakamaria sekä uloskäytävä. Huoneen kustannusarvio on \$3000 ja on vakuutettu tulipalon varalta \$1800. Kun ev. luth. seurakunnan kirkko on vielä keskitekoisena, niin käytetään haalia kirkonmenoihin ja sunnuntaikouluun pidossa. Lapset, jotka näkyvät kuvassa, ovat juuri menossa sunnuntaikouluun. Ja aikuiset, jotka seisovat yliportailla, ovat Vesiseuran jäseniä. Seuran jäsenluku on nyt sadan vaiheella. Joskus on se ollut toisen verran suu-

rempi, vaan nyt kun se on pienempi, niin se on puhtaampi.

Ei ole seura voinut muuttaa kaikkia Elyn suomalaisia ehdottomiksi raittiiksi, vaan siistiä, raittiita ja onnellisia koteja löytyy täällä paljon. Suokoon Jumala niiden sellaisina pysyä! Vaikuttakoon Vesi seurakin yhä edespäin jalon aatteen ja rakkaan kansamme kohottamiseksi.

K. A. J.

Laulu maalleni.

Lentos lintusena liipotella
Valta mulla oisi,
Jos pilvein juoksun johdatella,
Tähdet siirtää voisi.

Niin leivosena liitelisin
Tuolla ylähillä
Ja maani toivot laulelisiin
Lumosävelillä.

Ma synkät pilvet piilottaisin
Aamuruskon alle
Ja onnentähden asettaisin
Suomen taivahalle.

Ei enää myrskyt raivoaisi,
Päivät pimenisi,
Vaan taivon ranta ruskottaisi,
Pilvet ylenisi.

Antto Mantere.

Kehtolaulu.

Tuuti lasta liekkuvaista,
Äidin lasta armataista,
Pienokaista.
Tuuti lemmen antamaa,
Tuuti huolten kantamaa,
Tuuti tuu
Laulaa äidin sydän, suu.

Tuuti lasta lauhkeahan,
Unen helmaan hupaisahan,
Rauhaisahan.
Tuuti tuu. nyt aika on
Nukkua sun, voimaton.
Tuuti tuu
Laulaa äidin sydän, suu.

Tuuti lasta, unta oivaa
Nauti, tuosta tunnet hoivaa,
Keräät voimaa
Kunnes sunkin aika on
Nousta elon taistohon.
Tuuti tuu
Laulaa äidin sydän, suu.

Tuuti lasta kasvavaksi
Valstuksen vartijaksi
Pontevaksi.
Tuuti lasta varttumaan,
Työhön, toimeen tarttumaan.
Tuuti tuu
Laulaa äidin sydän, suu.

Louvet.

Lasten kasvatuksesta.

Ja joka holhoaa senkaltaisen lapsen minun nimeeni, se holhoaa minut (Matt. 18, 5) Näin suuren arvon antaa elämän Herra lapsille. Hän sanoo: Katsookaat, ett'ett' katso ylö'n yhtään näistä pienistä; sillä minä sanon teille: Heidän enkelinsä taivaissa näkevät aina minun Isäni kasvot taivaissa. Sillä Ihmisen Poika tuli autuaaksi tekemään sitä, joka oli kadonnut (Matt. 18, 10 ja 11). Herra Jeesus tahtoo, että lapsille pitää opettaa hänen tuntemistansa. Kuin lapsi opetetaan ja johdatetaan uskomaan Jeesukseen, kuin lapsen holhoaja uskoo Jeesukseen ja tietää työnsä Jeesuksen tahdoksi, niin silloin hän holhoaa Jeesuksen. Jeesuksen holhoamista on lasten oikea kristillinen kasvatusta. Siinä lapsessa, joka tuntee Jeesuksen, asuu Jeesus, ja Isä on Jeesuksessa. Herra Jeesus sanoo: Kuka ikänä ottaa vastaan tämän poikaisen minun nimeeni, se ottaa vastaan minut; ja kuka ikänä minut ottaa vastaan, se ottaa vastaan sen, joka minut lähetti (Luukk. 9, 48). Lapsia maailmassa pahennetaan. Pahoilla esimerkeillä, turmiollisilla puheilla, pahoilla neuvoilla ja viettelyksillä pilataan lapsen viaton mieli. Kristillistä kasvatusta ei anneta lapsille. Maailman asioita useat kyllä tarkkaan opettavat lapsilleen, mutta harvat holhoavat lapsiansa Jeesuksen nimehen, kasvattavat ja opettavat heitä kristillisellä tavalla.

Paavali sanoo: Ja te isät, älkäätkä yllyttäkö lapsianne vihaan, vaan kasvattakaat heitä Herran kurituksessa ja neuvossa. Ihmissydän on pelto. Lapsessakin on se hengellinen peltomaa, jossa on oikean ihmisyyden kasvi kasvatettava. Lapsilla on oikeus saada kasvatusta. Lapsetkin ovat kadonneita, ilman autuutta, mutta Jeesus sanoo, puhuessaan lapsista, tullessa autuaaksi tekemään kadonneita, siis lapsiakin. Ja hän sanoo: Sallikaat lasten tulla minun tyköni älkäätkä kieltäkö heitä, sillä senkaltaisten on Jumalan valtakunta (Mark. 10, 14). Lapsilla on siis Jumalan armosta korkein oikeus, Jumalan valtakunnan oikeus, ja lapset ovat sen mukaan kasvatettavat. Ja vanhemmilla on se suuri oikeus Jumalan armosta, että he saavat olla lastensa kasvattajina. Ja tämä on myös heidän velvollisuutensa.

Lasten kasvatuksessa tulee käyttää kuria ja neuvomista. Kuritus kääntyy sitä pahaa vastaan, jota on jokaisen ihmisen sydämessä. Neuvolla ja kehottamisella on pyydettyä tuoda sydämeen hyvää ja vahvistettava lasta hyvässä, kuin ryytimaahan kylvetään hyödyllisten kasvien siemeniä, nousee niitten rinnalla rikkaruohoinkin taimia. Rikkaruohoin siemeniä ja juuria on myös maassa. Mutta rikkaruohoja tulee alati kitkeä pois; muuten hyödylliset kasvit eivät pääse kasvamaan. Lapsen sydämessä on myös taipumuksia pahaan. Pahat esimerkit, turmiolliset puheet ja houkutukset pahaan ja pahan henkimaailman vaikutukset yllyttävät ja kehittävät myös lapsen sydämessä olevaa syntiturmelmusta. Niinkuin rikkaruohot ryytimaasta ovat kitkettävät pois, samoin kurituksella käytetään pakkoa pahaa vastaan ja sen kautta valmistetaan lapsen sydän ottamaan hyvää vastaan. Lapsi ei ym-

määrä, mikä on hyvää ja pahaa. Lapsella ei ole niitä sielunvoimia, että se taitaisi vapaehtoisesti luopua pahasta. Jos lapsi tietääkin jotakin pahaksi, ei se, kuin hänellä on syntinen, turmeltunut luonto, voi vapaasti heittää pahaa pois. Mutta vanhin kurituksellansa auttaa lastansa. Jos rikkaruohot ryytimaassa saavat kasvaa, niin ne tukahuttavat hyödylliset kasvit. Jos lapsi saa oppia ja tehdä pahaa, niin se ei voi oppia hyvää ja kasvaa siinä. Paavali sanoo sentähden: Älkää yllyttäkö lapsianne vihaan, vaan kasvattakaa heitä Herran kurituksessa ja neuvossa. Kuritus on ensimmäinen.

Se vanhin rakastaa lastansa, joka kurittaa sitä. Väärä rakkaus, joka ei kuria käytä, turmelee lapsen, sillä vallattomuus ja laittomuus kasvaa tällä tapaa. Missä paha tulee lapsessa ilmi, siinä on henkistä tai ruumiillista kuritusta käytettävä. Lasta on nuhdeltava pahasta ja sitä on rangaistava, jos ei nuhde auta. Lapsen paha tahto on aikanaan taivutettava, niin ettei se pääse hänessä vallan päälle. Nuorra on vitsa väännettävä. Huono käytös vanhempia ihmisiä kohtaan, toisille lapsille pahan tekeminen ja suurempain tai pienempain eläinten rääkkääminen, rumain ja pahain sanain puhuminen, varkaus, esimerkiksi hedelmän ja marjain varastaminen muitten ihmisten puista ja ryytimaista ja valhe ovat rangaistavat. Eikä lapsen saa antaa pientä pahaa harjoittaa. Jos lapsi pienenä saa harjoittaa pientä pahaa, se isompina harjoittaa suurempaa pahaa. Lapsi ei saa ilman syytä ja valheella olla poissa sunnuntaikoulusta tai koulusta. Lapsi ei saa salaa huvitella itseään jollakin. Tupakka on kiihotusaine ja sangen epäterveellinen kasvaville ihmisille. Poikasten ei saa antaa tupakoida salaa.

Juoppoutta ja muita pahoja tapoja on lapsi opetettava inhoamaan ja karttamaan. Vanhimman tulee olla tyvenen, kun hän rupeaa lastaan nuhtelemaan ja kurittamaan. Jumalan pelvossa, Jumalalta anoen viisautta ja voimaa oikein tehtäväänsä toimittamaan, tulee hänen ajatella, mitä ja kuinka hänen on tekeminen. Lapsen kanssa, jota aiotaan kurittaa, on mentävä eri huoneeseen. Siellä hiljaisuudessa pääsee lapsen omatunto vaikuttamaan paremmin. Siellä eivät muut lapset tai ihmiset häiritse kuritusta. Ei kukaan saa kurittaa pikaisuudessa. Kova huuto, lapsen soimaaminen, kiroukset, tukistaminen, poskelle tai päähän lyönti, muuhun ruumiiseen kolhiminen, kepittäminen tai potkiminen ovat raakuutta. Semmoisten keinoin käyttämisellä lapsi yllytetään vihaan, pahennetaan sielun puolesta ja usein turmellaan ruumiinkin puolesta. Vitsalla tai hihnalla kämmenelle tai joskus takapuolellekin lyönti on oikeaa kuritustapaa. On olemassa muitakin soveliaita kurituskeinoja. Ennen kuritusta ja sen jälkeen on soveliaita opetuspuheita lapselle pidettävä. Lasten tulee saada olla lapsina. Heikkoutta ei saa kurittaa samalla tavalla kuin pahuutta. Malttamattomuutta ei saa kohdella samalla tavalla kuin tahallista väärintekoa. Isän ja äidin tulee järjellisellä rakkaudella hoitaa lastensa kasvattamista. Senpätähden ei mielivalta, oikku, sokea ja taitamaton luontainen taipumus saa määrätä vanhempain tointa heidän kurittaessaan ja kasvattaessaan lapsiansa. Jumalan tahtoa tulee vanhempain noudattaa lastensa kasvattamisessa.

Neuvolla ja kehottamisella, mutta ei pakolla, on hyvä istutettava lapsen sydämeen. Pakolla kurituksen kautta on lapsen sydän puhdistettava pahasta

ja valmistettava hyväälle. Opettamisella, neuvolla ja kehoituksella on näin maokattuun sydämmen maahan hyvä kylvettävä ja siinä kasvatettava. Jos pakolla ja keinottelemisilla tahdotaan uskoa ja kristillistä rakkautta ihmisiin istuttaa, niin rehoittaa rikkaruoho kristillisen vaipan alla. Sen kautta kasvaa ulkokultaisuus. Rakkaudessa, joka yhdistää vanhempia ja lapsia, on kasvatustyö toimitettava. Jumalan käskyjä on lapsille terotettava jokapäiväisessä elämässä. Jumalanpelkoon, joka on viisauden alku, tulee vanhempain ohjata lapsiansa. Heidän tulee opettaa lapsiansa työhön, kohtuullisuuteen, tyytyväisyyteen ja yksinkertaisuuteen. Lapsen tulee oppia etsimään ilonsa Jumalan sanassa, rukouksessa ja luonnossa, ei maailman turhissa ja synillisissä huvituksissa.

Jeesuksen Kristuksen tunteminen on kristillisen kasvatuksen päämäärä. Hän on Ihmisen Poika, malli-ihminen, ja lapsen mieli on neuvolla ja opetuksella johdatettava taivaallisen Herran tykö. Kun isä ja äiti etsivät ja palvelevat Herraa, osaavat he opettaa lapsiaankin siihen. Maailman lapsi kokoaa maailmasta turhuuden ja synnin tavaraa lapselleen, mutta kristitty kokoaa Jumalan valtakunnasta ijankaikkista tavaraa lapselleen. Ja vanhemmat rukouksella saavat viisautta ja voimaa lapsiansa oikein kasvattamaan. Heidän esirukouksensa lasten edestä auttaa heitä myös sinä. Herra Jeesus sanoo: Jokainen, joka anoo, saapi (Matt. 7, 8).

Kun ihminen on elävä olento, niinkuuluu hänelle toimia. Elävä olento ei voi olla ilman toimintaa. Ihmisellä on luontaisia taipumuksia, jotka vetävät häntä toimimaan. Mutta syntitelmus, jonka alainen ihminen on, pilaa ihmisen toimia ja muuttaa

niitä vääriksi. Syöminen ja juominen esimerkiksi ovat tarpeellisia toimia ihmisellä. Niihin on hänellä taipumus ja ilman niitä hän ei tule toimeen. Mutta ihminen harjoittaa syömistä ja juomista usein väärällä tavalla. Sen vaikuttaa syntiturmelus hänessä. Ihmisellä on haluja. Nämä eivät aina ole pahoja. Ihmisellä on haluja, jotka kuuluvat hänen olentoonsa. Mutta syntiturluksen takia halu saattaa muuttua himoksi. Kun ihminen huomaa itsellään olevan halun, tulee hänen tarkastaa, onko siinä mitään pahaa. Jos hän, tarkastaessaan haluaan omantuntonsa mukaan, Jumalan sanan valossa, huomaa siinä pahaa, tulee hänen tuomita paha itsessään pahaksi ja turvaten Kristukseen, tukahduttaa se. Mutta jos hän rupeaa pahaa pitemmältä ajattelemaan, niin tahtokin siihen taipuu, ja niin halu muuttuu himoksi. Syntihimon orja, esimerkiksi juomari, ei voi lastaan oikein kasvattaa. Sen, joka tahtoo lapsiaan oikein kasvattaa, on uskon kautta Jeesukseen tehtävä parannus. Jokapäiväisessä parannuksessa tulee hänen vaeltaa. Tehkää parannus ja uskokaa evankeliumi, sanoo Herramme Jeesus (Mark. 1, 15).

K. Huotari.

Onko yksinäisyysaate seurattavaa?

Meillä Amerikan suomalaisilla on jo pitemmän aikaa ollut erimielisyyttä „yksinäisyysaatteesta“ ja „yhdistyneistä voimista“. On nimittäin olemassa eräs joukkue, joka koettaa tehdä voitavansa saadakseen niin paljo kuin mahdollista raittiusseuroja erilleen yhdistyksistä, asettaen niitä „itsenäisinä“ työskentelemään. Ja kun jokaisella on suosijansa, niin voidaan otaksua, että tuokaan työ ei ole ollut jälkeä jättämättä.

Kun toistakymmentä vuotta takaperin, jolloin varsinainen historiallinen juoksu alkaa meidän Amerikan suomalaisten raittiusalalla, saatiin nykyinen Veljeysseura perustetuksi - saatiin ensimmäinen yhteistyön juuri istutetuksi, silloin lausuttiin vakavia toivomuksia tulevaisuudesta, silloin ei voitu ajatella, että raittiustyö pirstautuisi niin moneen eri joukkoon kuin se nyt, ikävä kyllä, on tehnyt. Ei silloin tunnettu seikkailijoita, jotka olisivat katsooneet karsaasti yhteistyöhön — ei, vaan kaikki oli silloin yhtä, yhdessä kylvöjä tehtiin, yhdessä satoja korjattiin ja yhdessä aitassa eloja säilytettiin. Mutta sitten myöhemmin alkoi hajoitustyö, alkoi raittiusaateen pieneminen pienen pieniin ryhmiin. Ja tuota hajoitustyötä on tehty näihin saakka. Kokonaan unhotuksiin on joutunut tuo paljon sisältävä lause: „Yhdistettyinä me seisomme, mutta erotettuina me kaadumme.“

Muistuu mieleeni Amerikan itsenäisyysjulistuksen allekirjoitus. Ennen allekirjoitusta oli moni edustaja vielä epäilyksen vallassa mitä tehdä, sillä he katsoivat asiaa liian uhkarohkeaksi työkse. Kun sitten John Hancock tarttui ensimmäiseksi kynään, vahvistaakseen nimellään jättöksen, lausui hän: „Meidän pitää olla yksimieliset, me emme saa olla jaetut, se on meille välttämätön, että me riippumme kiinni toisissamme.“ — „Oikein,“ jatkoi silloin tuo kuuluisa ja sukkelapuheinen Benjamin Franklin, „meidän tulee riippua toisissamme, muussa tapauksessa tulenime jokainen riippumaan kohdaltamme.“ Ja noitten lauseitten voimasta sai itsenäisyysjulistuksen Amerikan maa, joka nykyisin on mailman kuuluisimpia valtioita. Tuollaisista historiallisista totuuksista olisi meillä raittiusalallakin paljon oppimista. Jota pienempiin ryhmiin me jakaudumme, sitä vähemmän me voimme tehdä työtä aatteen palveluksessa. „Itsenäiset“ raittiusseurat ovat monesakin paikassa muodostuneet vain vallattomuuden olinpaikoiksi, ja sivuasiaksi on jäänyt aatteen ajaminen. Tämän kirjoittaja on saanut persoonallisesti puhutella erästä henkilöä, joka kertoi miten kurjalle kannalle tuli heidän raittiusseuransa sen jälkeen kun se oli saatu erkaantumaan Veljeysseuran yhteydestä. Hän kertoi: „Aina siitä saakka, kun minä otin osaa äänestykseen raittiusseurassamme erkaantumiseen pääyhdistyksestä olen katsonut murheellisesti seuramme toimintaa. Se oli ensimmäinen huono työni, jonka tein, ja sitä olen useasti katunut. Heti sen jälkeen, kun saatiin äänestyksellä voitto, alkoivat huonot seuraukset tulla näkyviin. Nuoriso otti seuran johdon haltuunsa, eikä pitkä aika kulunut, kun saatiin säännöllinen

„tanssikoulu“ seuran jäsenten kesken. Silloin tanssittiin. Oli tavallista, että pari kertaa viikossa oli yleiset tanssit ja muina iltoina „harjoitukset“. Arvattava on, mihin nyt joutui seuran vakava tarkoituserä. Jäsenet eivät halunneet käydä kokouksissa, raittiusaate tuli heille oudoksi. Vanhempi yleisö otti eron seurasta ja niin joutui seura melkein perikatonsa partaalle. Onneksi on sama seura nyt hiukan vakaantunut ja toivottava on, että jäsenet huomaisivat vielä kohtalonsa — itsensä ja seuransa suhteen.“

Tuollainen oli kokeneen miehen kertomus n. s. „itsenäisestä“ seurasta, jossa vapaus käytetään vallattomuutena. Tietääkseni on täällä Amerikassa hyvin paljon raittiusseuroja, joissa käyvät arvostetut melkein tuohon suuntaan. Mutta onpa nimeksi toisiakin „itsenäisiä“ seuroja, jotka noudattavat aatteen palvelusta eivätkä ole kevytmielisen johdannon alaisina.

Mutta mistä syystä sitte on tullut tuo eriävä mielipide, että muka „yksinäisyysaate“ olisi edullisempi yhdistystä? Siihen olisi melkein vaikea vastata, ellei tunnettaisi Amerikan suomalaisten ankaraa puolueraivoa. Kun jotkut henkilöt syystä tai toisesta ovat kyllästyneet esimerkiksi Veljeysseuran johtaviin henkilöihin, ovat he kostoaseinaan käyttäneet, yhdistystä vahingoittaakseen ja siitä seuroja irti repiäkseen, seuraavia syytöksiä:

1:si että se muka olisi joku eläkelaitos joillekin henkilöille;

2:si että sillä on liian suuri omistusoikeus paikallisseurain yli;

3:si että sillä on liian ankarat säännöt ja niiden noudattaminen on mahdottomuus;

4:si että sillä on liian suuret verot.

Tuossa tietääkseni ne syytökset, joita Veljeysseuraa kohtaan lakkaamatta syötetään yleisölle. Tarkastakaamme nyt lähemmin noiden syytöksien perusteita, niin saamme niistä seuraavat käsitteet:

Ensimmäiseen syytökseen voidaan vastata: „Työmies on palkkansa ansainnut.“ Kun selvillä numeroilla näytetään toteen, miten paljon on työtä niillä virkamiehillä, jotka palkkaa nauttivat, niin ei luulisi kateudestakaan päästettävän ilmoille, että muka se nyt olisi eläkelaitos. Kerta vuodessa lähettää kukin paikallisseura edustajan vuosikokoukseen, jossa päätetään seurain yhteisistä asioista ja valitaan virkamiehet. Voihan olla yhtä mahdollista, että edustajat valitsevat uudet virkamiehet vanhojen tilalle, kuin se, että vanhat uudestaan valitaan. Mutta kun ei vanhoja virkailijoita vastaan ole tuotu mitään syytöksiä, niin onhan luonnollista, että vanhempi voipi hoitaa hänelle tuttua tointaan paremmin kuin uudesta alkava. Tuo syytös on johtunut pahasta tahdosta ja ehkäpä jollekin tietämättömyydestä.

Toiseksi ovat omistusoikeudesta jotkut räyhäjät pitäneet suurta melua, mutta mikäli minä tiedän, ei vielä kokemus ole näyttänyt yhtään esimerkkiä, että yhdistys olisi riistänyt paikallisseuron omaisuutta, paitsi ainoastaan tallettaakseen vastaisen seuran pystyyn nousemiseen saakka.

Kolmanneksi ovat säännöt tarpeelliset jokaisessa yhdistyksessä, sen me kaikin tiedämme. Ja liian ankaroksi eivät ole nykyiset Veljeysseuran säännöt tulleet, koskapa jotkut paikallisseurat ovat halunneet lisätä joitakin mahdollisia pykäläiä edes heille itselleen noudatettavaksi. Jos nyt niin

kävisi, että ei sääntöjä tarkalleen noudatettaisi, olisivat ne arvattavasti tarpeettomat olemassa.

Neljänneksi on lausuttu syytöksiä suurista maksuista, joita pitää paikallisseurain säännöllisesti maksaa. Liian suuret ne olisivatkin, ellei niistä olisi mitään hyötyä jäsenille. Vaan siinäpä se ydinkohta tuleekin, että on jotain vastaavaa noitten maksujen suhteen. Kuten tiedetään, maksetaan kuolleen jäsenen hautaukseen \$50.00. Sitten saavat jäsenet arvoisan Raittiuslehden, joka on suuresta arvosta pidettävä raittiusaatteen levenemisen edistämiseksi. Yhdistys kustantaa kirjasia, jotka opettavaisen sisältönsä vuoksi saavat monta hyvää ystävää ja lukijaa. Kiertäviä raittiuspuhujia lähetetään ympäri laajan Amerikan, mihinkin paikkoihin, joissa ei ole Veljeysseuraan kuuluvia paikallisseuroja. Noitten puhujain käynti luonnollisesti vaikuttaa paljon hyvää sekä tuopi vanhoille jäsenille uutta innostusta. Tästä nähdään, että yhdistys ei ole tahtonut rajoittaa työtänsä, vaan se tahtoo noudattaa aatteen palvelusta tuossa työssä. Ompa vielä arvoisat henkivakuutus- ja sairastusapuosastot, joihin voivat seuraan kuuluvat jäsenet yhtyä.

Syytökset ovat nyt tarkastetut, ja minä jätän hyvän lukijan päätettäväksi ovatko ne olleet aiheelliset.

Lyhykäisen lyhyteen olen tarkastanut, onko oikein syytömästi soimata ja sortaa yhdistyksiä sekä ottaa yksinäisyysaate seurattavaksi. Minun vakaumukseni kuitenkin on se, että raittiustyön arvo jo itsestään vaatii sitä, että kaikki seurat täällä liittyisivät renkaiksi yhteiseen raittiusketjuun. Sitä vastoin seurat „itsenäisinä“ ollen ovat kuin vaivas-koivu pehmeän nevan keskellä.

Toivoakseni selvenee ennen pitkää niillekin jäsenille yhteistyön arvo, jotka yhdistyksiä nyt karsaasti katsovat. Synnyinmaassamme Suomessa ovat jotkut henkilöt aikoneet jakaa raittiustyö kahteen ryhmään. Mutta arvattavasti se aije raukenee tyhjään, sillä asiaa on pohdittu maltillisesti — ei sillä tavalla kuin täällä meidän kesken. Suomessa on raittiustyön tunnuslauseena: „yhteiset voimat ja varat yhteisen asian ajamiseen“. Jospa mekin omaisimme nuo sanat, niin olisi kaikki hyvin. Toivoon, johon niin monta hyvää asiaa on jo ennenkin perustettu, nytkin turvatkaamme. Toivokaamme, että

„Uusi päivä kaikki muuttaa voi“.

A. W. H.

Kansan Koti.

Raittiusseura nimellä Aamurusko perustettiin Negauneessa, Mich., 11 p. maaliskuuta v. 1888 21 jäsenellä. Perustajina oli joukko Väinö seuran jäseniä Ishpemingistä. Siihen asti oli vallinnut Negauneessa suomalaisten kesken surkea sekamelska juoppouden tähden, josta syystä raittiusseuran tarpeellisuus oli välttämätöin.

Seura liitettiin ensimmäisenä uudesta perustetuna paikallisseurana kohta S. K.-R.-V:seuraan numerolla 7. Siihen asti Veljeysseuraan liittyneet seurat (kaikkiaan 6) olivat ennen perustettuja.

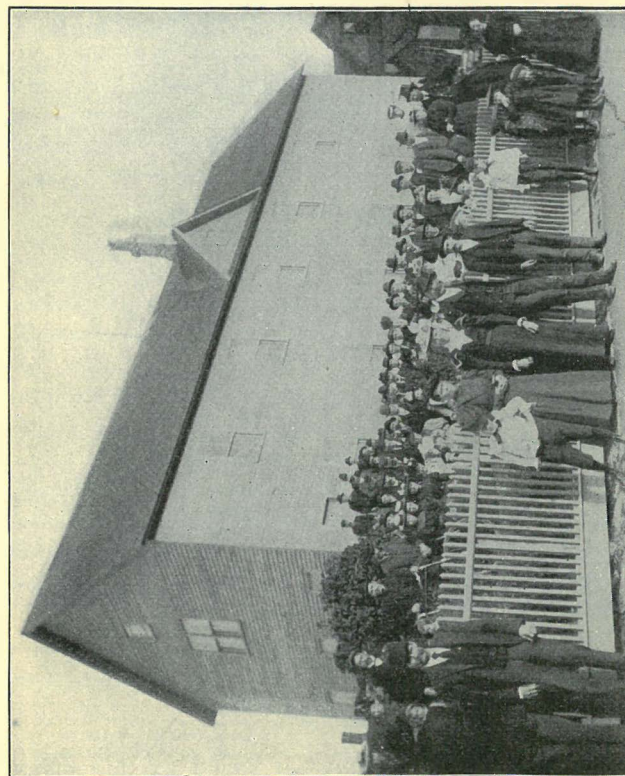
Aamurusko seuran toiminta on toisinaan ollut hyvin vilkasta, toisinaan laimeampaa. Sitä todistaa jäsenluvut muutoksetkin. Jäsenluku oli korkeimmillaan heinäkuulla v. 1892, jolloin seurassa oli 192 jäsentä, mutta lokakuulla v. 1893 laski se jo 23:een. Mainitsemme tässä luonnolliset syyt näihin pikaisiin jäsenluvun muutoksiin. Elinkeinona paikkakunnalla on rautakaivannot ja, niinkuin tiedetään, on kauppa rautamarkkinoilla toisinaan seisoksissa, niin tärkeätä ainetta kuin rauta muuten onkin, sillä kynän terissäkin tarvitsemme tuota metallia. Lieneekö sitten niin, ettei rautaa aina tarvita vai kohotetaanko sillä rautaineelle hintaa että toisinaan lakataan sitä kaivamasta, on meiltä salattu. Pääasia vain on se, että kaivannot Negauneessa usein suletaan vähäksi ajaksi

ja työmies saapi lähteä uutta työpaikkaa etsimään. Tämän syyn takia on Aamurusko seuramme usein saanut kärsiä tuntevan jäsenhukan.

Se hyvä etu seuralla on ollut, että se on yli puolikymmentä vuotta saanut pitää kokouksiaan vapaasti ilman vuokraa suomalaisen seurakunnan omistaman kirkon ylikerrassa. Mutta toimintaintoa kun oli seurassa — ja sitä löytyy aina runsaasti nuorisossa, niinpä Aamurusko seurassakin — ei enää tyydytty vapaasti käytettävänä olevaan kokoushuoneeseen, vaan helmikuun lopulla v. 1897 herätettiin Aamuruskon kokouksessa aatos rakentaa Negauneen suomalaisten keskuuteen haali lukuhuoneineen, jolle nimeksi tulisi Kansan Koti. Esitykseen yhtyi kii-vaita puollustajia, jos oli vastustajiaakin. Esityksen puollustajat pääsivät voitolle ja 7 p. maalisk. v. 1897 valitsi seura 6-miehisen komitean valitsemaan kysymyksessä olevalle rakennukselle tonttia. Se saatiin erittäin luonnonihanalta paikalta kahden kadun nurkassa. Muitakin olisi ollut saatavana, vaan eivät ne miellyttäneet. Mutta tuon tontin omisti eräs saksalainen kapakoitsija ja tästä syystä syntyi kysymys: onko sovelias raittiusseuran ostaa maata kapakoitsijalta? Enemmistö ei nähnyt raittiusasialle siitä vahinkoa. Maaliskuun 21 p:nä määräsi seura komitean tekemään kauppakirjat ja alkamaan rakennustyö. Työnjohtajiksi rupesivat seuran jäsenet Matti Kokkonen ja Sakri Rahkola ja rakennus alkoi kohota kuin taikavoimalla. Seuran jäsenet tekivät lukuisia päivätöitä rakennuksella ilmaiseksi, kenellä siihen vain tilaisuutta oli. Mutta ei saanut pitää sulettuna rahakukkaroakaan. Enemmän kuitenkin on uhrannut aineellisia varoja, ja sen kautta pysyvästi ni-

mensä leimannut Kansan Kodin historiaan, tuo tunnettu kansalaisemme leipuri Johu E. Höggberg.

Kansan Koti valmistui elokuun 21 p. 1897 ja avattiin se suurella juhlallisuuudella tarkoitukseensa,

KANSAN KOTI ULKOA.

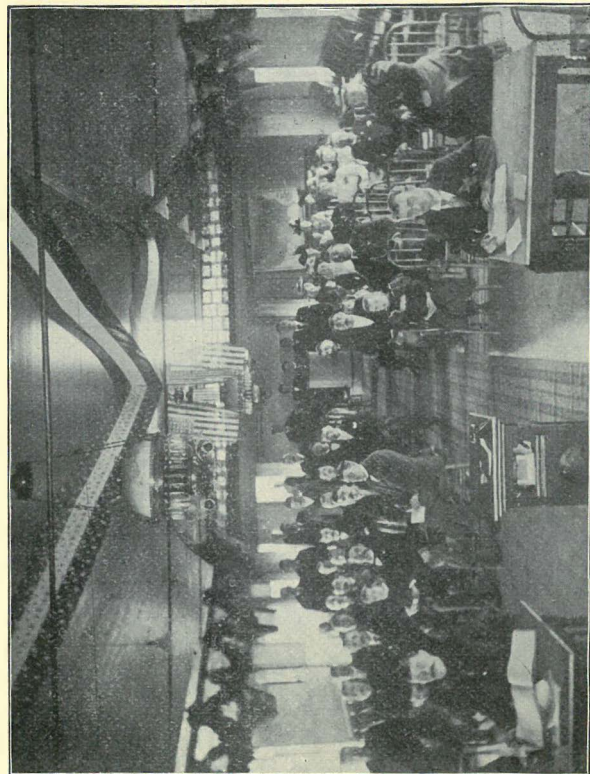
sellaisena kuin sen tässä kuvassa näemme. Avausjuhlan alkoi Illan Kaiku lauluseura laululla „Liittöhön veikkoset oi“ j. n. e., jolloin Yhdysvaltain tähti-

lippu ja Suomen sinivalkea lippu kohosivat ylös, joiden varjosta huoneen perällä ilmestyivät esiin sanat „Kansan Koti“, jotka kirjaimet olivat köynnöksistä rakennetut.

Rakennus on tontin kanssa tullut maksamaan lähes \$3,000. Velkaa siitä on vielä runsaasti, vaan toivotaan se lähimmässä tulevaisuudessa saatavan maksetuksi. Talon omistusoikeudesta on sängen eriäviä mielipiteitä. Osa seuran jäsenistä tunnustaa isännäksi Aamurusko seuran, osa taas Negaaneen suomalaisen kansan, ja hämüräksi se jääpi tässäkin, sillä minkäänlaisia varmoja tietoja ei ole siitä annettu, mutta kaikesta päättäen näyttää edellinen väite olevan oikea.

Rakennus on sisältä jaettu seuraavasti: alakerassa kadunpuolisessa päässä on 4 huonetta sisältävä perheen asunonhuoneusto Kansan Kodin vahtimestarille; toinen pää rakennusta on yhtenä huoneena, jota käytetään vapaana lukusalina. Yläkerta on yhtenä haalina, jossa pidetään kokoukset. Siitä tässä on kuva nähtävänä Aamurusko seuran ollessa kokouksen istunnossa. Kuva on täytynyt huoneen peräpuolelta ottaa, kun ei ole muuten voinut onnistua. Tässä haalissa pitää kokouksiaan paitsi Aamuruskoa myöskin Veljeyssseuraan kuuluva Suomen ruotsalaisten seura Österbotten, Suomalainen tapaturmavakuutusseura, Suomalainen Maccabee henkivakuutusyhdistys, Suomalainen laulukööri Illan Kaiku, ja useita suomalaisia vihkijäisiä on sinä myöskin vietetty. Toiskielisetkin ovat alkaneet haalia käyttää vaaliy. m. puubiin, niin että huoneen käyttäminen on tullut yleiseksi. Siinäpä pidettiin tuo sopusointuinen Veljeyssseuran 11:ta yleinen vuosikokous viime kesänä.

Aamurusko seuran jäsenluku on nykyisin 100 vaiheilla, joista ainoastaan yksi jäsen on enää seurassa Aamuruskon perustavista jäsenistä, nimittäin

KANSAN KOTI SISÄLTÄ.

kauppias Heikki Tavajärvi, joka on yhteen mittaan ollut seurassa.

J. H. Mattilan antamain lähteitten mukaan kertoili

Alex. Pantti.

Alkohoolin palkka.

Kaunis ompi kesäilta,
Leuto ilma leuhahtaa;
Kuuluu soitto kunnahilta
Tuolta: nuoret tanhuaa.

Siell' on riemu rauhallinen,
Sopu seuran somistaa,
Poissa kiista kiusa linen,
Ilo kaikki kaunistaa.

Mutt' ei kauvan tuota kestä,
Kun jo joukko kauhistuu.
„Muu ei täältä ykskään estä,
Tai hän kenttään kukistuu!“

Sanoi näin nyt räyhähdellen
Joukon keskeen joutuen
Nuori mies ja möyrähdellen
Syöksyi parveen seuruen.

„Miss' on miestä vastahani?
Missä muu mahtavin?
Tulkoon tässä seurahani,
Tulkoon aseini ahtavin.“

Kaikki siirtyi syrjemmälle
Päihtynyttä paeten,
Väistyivät väljemmälle
Kataluutta käeten.

Yksin jäi nyt kirokielin
Juopunut tuo julkea,
Mutta hänä murhamielin
Alkoi kohti kulkea.

Syöksyi syrjäs seisovihin
Riivionä räivoten,
Iski veistä ihmisiin
Pedon tavoin teuhaten.

Työ on tehty kammottavin,
Murha kaikkein katalin.
Mies nyt makaa ammottavin
Hurmehaavoin kamalin.

Kalvettuvat kasvot nuoren,
Paikallehen pysähtyy,

Tylsän katseen työhön luoden
Viereen uhrin väsähtyy.

Koleasti kahleet kalkkaa
Linnan kivikammios,
Murhaaja nyt nauttii palkkaa
Työstään, tehty hämmiös.

Rauhatonna, riutuneena
Valju vanki vaeltaa,
Surun uomat uurtuneena
Kasvonsa koventaa.

Väsyneenä, viihtymättä
Kammiossaan kulkee hän,
Katkeematta, kiihtymättä
Suru jäytää syöntähän.

Suree sitä, että kerta
Tulijuomaa juonut on,
Viattoman sitten verta
Saatti syyttä vuotohan.

Suree sitä, että ikä
Parhain häipyy lukkahan.
Lohtua nyt laittais mikä
Rauhattoman rintahan?

Koleasti kahleet kalkkaa
Linnan kivilattiaan.
Murhaaja nyt nauttii palkkaa
Tulijuomaa juotuaan.

Kuhtumahan, kärsimähän
Saatti hetken hurmaus,
Saatti nuoren nääntymähän
Alkohoolin ahmaus.

Koleasti kahleet kalkkaa
Linnan lujiin seiivihin,
Murhaaja nyt nauttii palkkaa
Turmatyöstään aikuisin.

—aias—ala.

Mikä on Suomen kansan tulevaisuus Amerikassa?

Jos katselemme noita suuren valtameren aaltoja, näemme miten ne kohoavat valtavasti, majesteetillisesti Vellamon rauhattomasti kuohuvasta helmasta. Ne kohoavat korkeiksi jyrkänteiksi, mistä pauhaten, kohisten ja vaahtoa hyrskien alas syöksyvät, jättäen tilan uusille harjapäille, jotka sitte nousevat, taasen vuorostaan kadotakseen.

Jos luomme katseemme avaruuteen silloin kun synkät mustat pilvet taivaan raunalta nousevat juhallisen verkalleen mutta varmasti, huomaamme että kaikki elävät olennot hakevat itselleen suojaa nousevaa myrskyä vastaan. Luonto yhä synkkenee, rasittava helle painostaa kaikkia eläviä olennoita; yhä synkemmiksi muuttuvat pilvet, yhä hiljaisemmaksi käy luonto, yhä painostavammaksi helle. Ja yhtäkkiä salama välähtää, kuuluu kumea jyrinä, ilmoittaen että luonnon voimat ovat taistelun alkaneet. Ihminen, luonnon herra, tuntee itsensä vähäpätöiseksi ja mitättömäksi suuren luomakunnan Herran edessä.

Mutta kuitenkin ihminen, vaikka hän on vähäpätöinen ja mitätön suuren luomakunnan Herran edessä, puuhaa, aikoo ja luulee paljon voivansa, vaikka hän aallon tavalla nousee ja kasvaa, kadotakseen maan tomuun. Kuinka monet yksityiset

heimot ja kokonaiset kansakunnat valtameren aallon tavalla kohisten nousevat ja pauhaten eteenpäin rientävät, kerran kukistuakseen ja kadotakseen, tilansa uusi-le jättäen. Tämä on Luojan asettama laki kaikelle elolliselle ja kaikelle liikunnolle luomakunnassa, joten siis kaikki sen alaiseksi joutuvat.

Mutta jos ihminen ruumiinsa puolesta on tuon lain alainen, niin ihmisessä on kuitenkin jotakin suurempaa, jalompaa ja täydellisempää, joka ei voi kadota. Ihmisellä on sielu, jossa hän Jumalan kuvan säilyttää, ja siis se ei voi kadota, vaan muodostuu täydellisyyttä varten. Sentähden on ihmisen toiminnan määrä tähdätä tulevaisuuteen. Siis on ihmisen hengen kohottava ylöspäin, sen tulee kehittyä ja jalostua, sillä sen pitää kerran tilin tehdä toistiaan. Jos siis niin toimimme kuin asemamme luomakunnassa vaatii, niin silloin on suomalaisten tulevaisuus turvattu täällä vieraallakin maalla.

Vaan jos nyt luomme katseemme suomalaisten tulevaisuuteen, niu täytyy meidän huudahtaa: se on toivoton! Synkät ukkospilvet ovat sen kansallisuuden taivaalle nousseet. Ristiaallokoon tavalla se edestakaisin velloo, sinne ja tänne hapuroiden, löytämättä oikeaa suuntaa. Sen elämän virta on käynyt kuohuvaksi koskeksi, joka vielä suvannosakin pyörteet muodostaa.

On jo aika pysähtyä tuosta järjettömästä sekasorron virrasta ja on avoimin silmin katsottava mikä vaara uhkaa Suomen kansaa täällä n. s. vapaassa maassa. Suomen kansan suurin osa kulkee riehuen ja pauhaten varmaa perikatoa kohti; se kulkee ryhmittäin epävarmalla pohjalla, syvänteen partaalla, johon varmasti on syöksyvä, ellei poistu

koko siltä suunnalta. Nykyisen suomalaisen kansan täällä Amerikassa tulee tietää, että heidän on perustus laskettava tulevaisuudelle. Siis katsokaamme, että perustus tulee varmalle pohjalle ja sellaisista aineista, että sille voi rakennuksen rakentaa — joka ei sorru vaikka sitä tuulet sysäävät. Tulee myöskin tietää se, että nykyisten toimien tulee kestää tulevaisten sukupolvien arvoskelun.

Nykyistä Suomen kansan toimintaa katsoen, uhkaa sitä vaara monelta eri puolelta nyt sekä tulevaisuudessa. Ensimmäinen huomioon otettava vaara on kirkollisella alalla. Suomalaiset ovat ryhmittyneet moneen eri joukkoon silläkin alalla ja niin muodin asettuneet taisteluun toinen toistaan vastaan. Ja jos tällä alalla, joka on ihmiselle tärkein, yhä edelleen mennään siihen suuntaan, mihin nykyään on suuri joukko suomalaisia mennyt, niin varmuudella voimme sanoa että kansamme tulevaisuus ei ole turvattu, vaan on syntynyt kilvoitus sen hävittämiseksi. Katsokaamme tätä asiaa oikeassa valossaan. Nykyaikana on kansakunnilla tunnussanana „tieto on voimaa“. Mutta noudatetaanko sitä edes kirkkokunnissa? Niin tärkeää ja välttämätöntä kuin se on, että on itse oppinut joka toista opettaa, ei siihen näytä kansamme arvoa panevan, se vain noudattaa sivistymättömän raakalaiskansojen tapoja valitsemalla opettajan tilalle henkilöitä, jotka eivät ole itsekään oppia saaneet ja joilla on taipumus ja halu rettelöimään sekä opillisuutta polkemaan.

Aina siitä ajasta lähtien, kun Suomen kansa on kristinuskon saanut, ei se sitä ole niin halpaan arvoon laskenut kuin se nykyään on Amerikan suo-

malaisten keskuudessa. Se on sitä kalliina aarteenaan säilyttänyt, ei kovat vuosisatain kärsimyksetkään ole voineet sitä siltä ryöstää, vaan se on säilyttänyt sen puhtaana, kasvattanut ja kehittänyt sitä. Se on perustanut ja kannattanut oppilaitoksia, saadakseen lapsilleen oppia ja tietoa sekä saadakseen oppineita miehiä johtajikseen ja opettajikseen. Etupäässä se on katsonut aina sitä, että seurakunnan opettajat ovat oppineita miehiä, voidakseen puhtaasti ja selvästi kansalle kalliita kristinopin aarteita opettaa, aina lisäten vaatimuksia sitä mukaa kuin sen edistys on kehittynyt, tietäen sen että kristinopin puhtaudessa ja sen täydellisessä noudattamisessa on kansakuntain voima. Siinä se perustus, jolle voi tulevaisuuden rakentaa.

Olisi jo aika siirtokansamme havaita kvinka suuren edesvastauksen alaiseksi se asettaa itsensä nykyisellä kannalla ollessaan. Täälläkin on kirkkokunta, joka tahtoo korkeampaa oppia noudattaa, joka pitää kristinuskon kalliina aarteena, tahtoo sen puhtaasti opettaa ja sille pohjalle kansamme tulevaisuuden rakentaa. Se kirkkokunta on Suomen Synodi.

Vaan minkä kohtelun ovat osakseen saaneet tuon kirkkokunnan johtavat miehet? Kaikki heidän työnsä on tahdottu hajottaa. Heitä on parjattu ja häväisty, heitä on koetettu saattaa huonoon maineeseen ei inoastaan siirtokansan silmissä tässä maassa, vaan vieläpä Suomessa oleva kansakin on tahdottu saada uskomaan heistä pahaa. Mutta mikään ei ole saanut heitä jaloa työtänsä jättämään, he ovat Jumalan apuun luottaen rakasta mutta rakasta velvollisuuttaan täyttäneet, jo-

hon Luoja heille voimaa sekä apua vastedeskin suokoon.

Toinen kansallisuutemme elinjuuria kalvava mato on juoppouspahe. Väkijuomain myymälä on se paikka, jossa huuhdotaan pois kaikki ihmisyyden hyvät avut, velvollisuuden tunto ja koko ihmisen kallein omaisuus: Jumalan pelko ja sen tuotama siunaus.

Jokainen, joka astuu kapakkaan väkijuomain nauttimista varten, ohjaa silloin askeleensa kirouksen alttarilla uhratakseen omansa ja kansalaistensa onnen.

Väkijuomat ovat myrkyä ihmisen ruumiille ja sielulle. Ne siis hävittävät ajallisuuden ja iankaikisen elämän.

Jo olisi aika suomalaisten luopua tuostakin paheesta. Jo olisi aika ymmärtää että ei ihmisellä ole oikeutta itseänsä surmata eikä järkeänsä myrkyttää. Ymmärrys on siksi kallis Jumalan lahja, että ei ihminen ole oikeutettu sitä alkoholivirtaan hukuttamaan, vaan hänen tulee kehittää sitä menestykseksensä ja Jumalan kunniaksi.

Jumari ei voi koskaan täyttää kutsumuksensa velvollisuuksia ja siten jouduttaa hän häviötä. Suomen kansalla on siksi jalo kutsumus, siksi suuri velvollisuus ja edesvastaus näiden tunnollisesta täyttämisestä, että siltä ei jouda hetkeäkään uhriksi väkijuomain alttarille. Elkkäämme uhratko elinvoimiamme omaksi ja kansamme turmioksi, vaan uhratkaamme ne hyveiden palvelukseen, kansamme iki onneksi ja siunaukseksi.

Kolmas vaara, joka uhkaa kansamme tulevaisuutta, on suomenkielen menettäminen kasvavassa nuorisossa. Yhteinen kieli on kansallisuuden tun-

nusmerkki. Yhteinen mieli on se side, joka yhteistä kieltä puhuvat yksityiset sekä heimokunnat yhdeksi kansaksi muodostaa. Jälkimmäisen olemme jo kadottaneet ja edellinen uhkaa kadota. Kasvavalla nuorisolla on jo suomenkieli kankea ja vailinainen, he mieluummin käyttävät tämän maan kieltä keskuudessaan. Tämä on ensimmäisessä sukupolvessa — siis toisessa ja kolmannessa sukupolvessa jo voi olla kokonaan kadonnut Suomen kansan lapsilta suomenkieli.

Vaan mitäs sille voi, sillä tässä maassa on koulut, joissa opetetaan maan kielellä ja kasvatetaan amerikkalaisiksi, ei suomalaisiksi. Luonnollistahan siis on kasvavan kansamme amerikkalaistua kielellään ja mieleltään.

Mutta kuitenkin Suomen kansa ei saa suomalaisuutta kadottaa, sillä ei ole oikeutta siihen, sen pitää säilyttää Suomen kielen ja Suomen mielen. Sillä on velvollisuus tehtävänä, se ei saa kuolla, sen on Suomen kansan kunniaa ja mainetta edustettava täällä Lännessä.

Käyttäkäämme tämän maan vapautta hyväksemme, käyttäkäämme sitä kansamme turvaksi ja edistämiseksi. Perustakaamme kouluja, joissa opetetaan Suomen kieli ja Suomen mieli, opetetaan tuntemaan Suomen kansan muinaisuus, ne suuret uhraukset, mitä se on maansa edestä ilolla tehnyt, ja joissa opetetaan tuntemaan nykyiset velvollisuudet ja tulevaisuuden päämäärä sekä ennen kaikkea opetetaan tuntemaan uskontomme kalliit aarteet, opetetaan rakastamaan Jumalaa, joka vaatii rakkautta lähimmäiseen, rakkautta Suomen kansaan. Siinä kansamme tulevaisuuden turva ja perustus.

Nuo sorretut ja vainotut miehet, nim. Suomi-Synoodin papit, ovat jo alun kansamme perustukselle laskeneet sillä suunnalla, he ovat oppilaitoksen alottaneet, laitoksen, jossa kansamme lapset saavat oppia tiedon valon löytämään ja velvollisuutensa tuntemaan. Sitä laitosta, Suomi-Opistoa, kansamme kannattakoon, sitä lämpimästi suojelkoon. Sieltä sitte voimme saada opettajia paikkakunnillemme pienokaisia opettamaan hyväksi kristityiksi, että heistä tulisi kunnan suomalaisia.

Siltä kannalta on Suomen kansan tulevaisuus turvattu, siltä kannalta se tulee tehdä. Jumala siihen apunsa suokoon sekä niitä miehiä, jotka ovat sen eteen jo paljon vaivaa nähneet ja uhrauksia tehneet, hän siunatkoon ja vahvistakoon alkamaansa kallista työtä jatkamaan ja täyttämään kansamme iki onneksi ja hyödyksi.

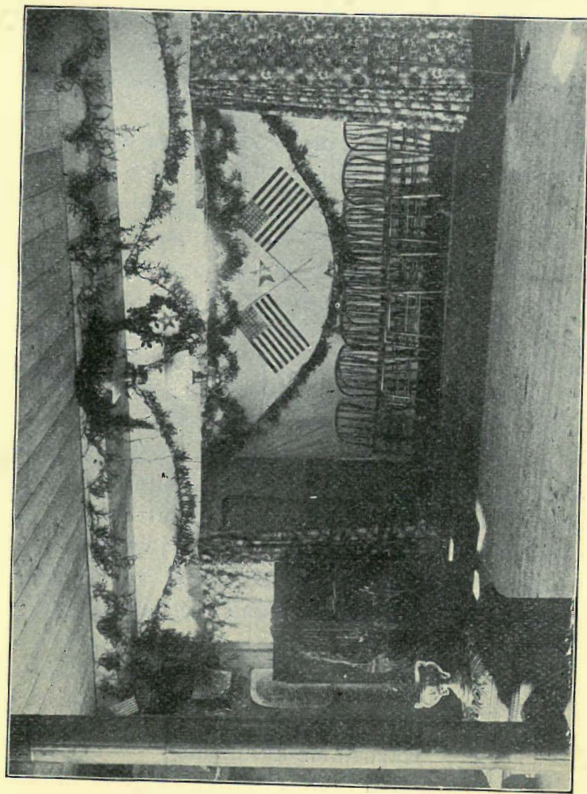
M. K'kk.

vapauden käyttää rakennusta kuten omaansa, ei enää pyydetty rakennustarpeita komppanialta vaan päätti seura ne itse nyt hankkia. Idän Tähti seuralla on nyt kaunis valoisa 34 jalk. pitkä, 19 leveä ja 10 kor-

Idän Tähti.

Marlboroughissa, N. H., perustettiin raittiusseura Idän Tähti 23 p. maalisk. 1896 ja liitettiin kohta S. K.-R.-V:seuraan numerolla 102. Perustaisa yhtyi 12 jäsentä ja heti ensimmäisessä varsinaisessa kokouksessa 10 lisäksi, joten raittiustyö oli täten aljettu tälläkin kulmalla.

Tästä alkoi uusi valoisampi aika tämän paikan pienelle suomalaisjoukolle, sillä tähän asti olivat suomalaiset eläneet raakaa elämää kuluttaen lomaaikansa juomisella ja tappeluilla y. m. paheilla. Mutta nyt kun oli perustettu raittiusseura, oli kokoushuoneesta puute. Tämä seikka pani jäsenet aprikoimaan mistä saataisiin kokoushuone. Tärkeällä Webbs Granite komppanialla oli jouten eräs huonerivi, alkuaan ollut kivenhakkurien setti, vaan myöhemmin korjattu tilapäiseksi työväen kasarmiksi. Tätä huonetta päätettiin pyytää komppanialta kokoushuoneeksi. Siihen komppanian puolelta suostuttiinkin, vieläpä komppania laitti uuden vesikaton sekä antoi tarpeelliset laudat ja ovet sekä lasit y. m. rakennustarpeet ehdolla että me seuraan kuuluvat teemme itse korjaustyöt, kuten sisältä vuorauksen, lattian, välikaton y. m. Siten saimme sievän kokoushuoneen, vaan se rupesi tuntumaan liian ahtaalta, joten seura päätti suurentaa kokoushuonetta. Kun komppania ei ottanut haalista hyöryä, vaan antoi

IDÄN TÄHDEN HAALI SISÄLTÄ.

kea kokoushuone varustettu kahdella pienemmällä huoneella. Kuva, joka on otettu viime vuosijuhlan aikana keväällä 1898 haalin sisältä, ei kyllä anna

täyttää selvyyttä sisustasta, onpahan vain muisto niille monille jäsenille, jotka ovat olleet Idän Tähdän jäseninä, vaan nyt ovat vaikuttavina jäseninä monessa suuressa seurassa. Jäsenluku ei ole seurassa koskaan ollut puolessa sadassakaan, sillä paikkakunnalla ei milloinkaan ole suomalaisia ollut yli 75, vaan on se näyttänyt miten raittiusseura on tarpeellinen olemassa pienissäkin suomalaisten asuinpaikoissa.

Seuralla on ollut olemassa olonsa ajalla tuloja: \$270.30; menoja on ollut: \$242.43, joten seuralla on rahaa kassassa \$27.87, näihin ei ole luettu pääseuralle mereviä vuosineljännesveroja. Seuralla on irtain'a omaisuutta 80-90 dollarin arvosta. Sitä paitsi on seuran teimestä perustettu lainakirjasto, jossa on 115 sidosta ja maksaa \$40, ja erityisessä kirjastokassassa on rahaa \$752. Seuramme jäsenluku, joka on riippuvainen työsuhteista, vähenee aina talveksi, syystä että työ seisahtuu tälläkäläisellä kivimurtimeolla aina talveksi ja jäsenet ovat pakotetut siirtymään muualle työn etsintään. Siinä pääpiirteet seuramme aineellisesta tilasta. Mutta missä suhteessa on henkinen työ edistynyt, jota varten raittiusseurat ovat perustetut, sitä ei voi numeroilla näyttää. Parastamme olemme koettaneet.

Jos ylempänä, alempana,
Siit epä huoltakaan,
Kun vaan oomme portaana
Kansamme kunniaan.

J. L - ala.

Teatterista.*)

Näytelmälaitos eli teatteri johtaa alkuperänsä pakanuudesta, ehkä enemmän kuin 600 vuotta ennen Kristusta. Pakanuudessa oli tarkoitus näytelmillä tehdä juhlat epäjumalien kunniaksi mahdollisimman viehättäviksi ja muistettaviksi. Siis näytelmälaitos periaatteeltaan on säästäinen. Ja jo ennen Kristusta muinaisissa kansoissa pakanalliset ajattelijat ja tietoviisaat puhuivat ja kirjoittivat teatteria vastaan; vaikka ei suinkaan siveys heidän seassaan ollut erittäin kehittynyt. Sparalaiset kielsivät lakiensa kautta kaikellaiset teatterilliset näytelmät. Samoin Rooman valtakunnassa, sen kuokituksen päivinä, olivat ne kielletyt.

* *
*

Kristuksen kirkko alkuaikoinaan hylkäsi ne kerrassaan, katsoen niitä pakanallisen siveettömyyden synnyttämiksi ja saastuttamiksi. Kirkkoisät niitä ankarasti vastustivat. „Mitä on kristityn teatterilla tekemistä,“ sanoo Cyprianus. Ja sen mukaan kuin kristillinen kirkko levisi ja vahvistui, suljettiin teatterit kaikkialla. Mutta kirkon

*) On käytetty samoja historiallisia apulähteitä kuin kirjassa „Kortspel, Dans“ j. n. e.

maallismielisemmäksi muututtua, avattiin taas teatterit; ja nyt ne saivat kaiken lisäksi uskonnollisen karvan. Luultiin saavansa hyviä asioita Kristuksen kärsimyksen historiasta, apostolien ja marttyyrien elämästä ja kuolemasta, ristiretkeläisten ja pyhiinvaeltajien kertomista ihmisistä ja tapauksista; vieläpä Jumalaakin näyttämöllä kuvattiin persoonallisesti, ja samoin tehtiin perkeleeseenkin nähden.

Ranskan maassa ensin ruvettiin antamaan n. k. „hengellisiä näytelmiä“. Mutta nämät vaikuttivat niin paljo pahennusta, että lakialaativan eduskunnan täytyi ne lailla kieltää.

Englannissa oli pappejakin muiden mukana ensin toimeenpanemassa hengellisiä näytelmiä. Mutta Englanti ei voinut kauvan kärsiä sellaista siveyden ja pyhien asioiden häväistystä; vaan sen täytyi lain pakosta lakata.

Ja näitä hengellisiä näytelmiä kristikunnassa näyteltiin joskus kirkossakin, ja aina vuoteen 1603, jolloin se tapa asianomaisissa maissa lakien kautta kokonaan kiellettiin.

Erästä hengellistä näytöstä, kappaleita Kristuksen kärsimyksen historiasta, on vielä meidän päivinämme näytelty, katoollilaisen kirkon toimesta, muutamassa Sveitsin kylässä.

Vuonna 1752 tuli Englannista näyttelijäjoukko Amerikkaan. Ja siitä asti on teatterillisia näytelmiä tässä maassa annettu, paitsi vallankumouksen aikana, jolloin kongressi niiden pitämisen kielsi.

* * *

*

Tämä kaikki osoittaa teatterilla jo alusta asti olleen huonon maineen ja saaneen kaikkialla kielon; eikä sen parannuskokeet sittemmin ole missään onnistuneet. Kristikunnan hurskaat ja ajattelevaiset ihmiset eivät ole koskaan teatterillisiä näytelmiä hyväksyneet ja jaloimmat kirkonjohtajat ja uskonsankarit ovat niitä katsoneet perki turmelviksi. Tosin teatterin puollustajat väittävät sitä siveelliseksi laitokseksi. Tätä selittää jo se seikka, että teatterin suosijat ovat itsessään erinäinen luokka, eronneena muusta ihmiskunnasta ja sentähden teatterillisiä näyttelijöitä tavallisesti katsellaan jonkinlaisella inholla. Ja teatterilliset ihmiset ercavat myös mielenlaatuunsakin nähden muista kristityistä; sillä heistä teatterilaitos on kirkon sijasta käyvä ja näytelmät jumalanpalveluksen verosta. He itse eivät kyllä tunnustane sellaisella ajatusperustuksella seisovansa; mutta heidän elämänsä harrastuksessa, itse teossa, tämä kuitenkin surullisesti toteutuu, sillä uskonnollisille asioille ovat he vieraita ja kirkollisen elämän toimissa ja jumalanpalveluksissa heitä harvoin tavataan. Siihen nähden hyvästi sopii se, kun kerran Suomen pääkaupungissa eräälle maalaiselle, joka katsellen teatterihuonetta kysyi: „mikä tuo rakennus on?“ vastasi toinen kansalainen: „se on sellainen paikka, jossa käyvät ne, jotka eivät kirkossa käy“. Teatterilaitoksen inhoamista lisää myös sen sisällä riippuva epäsiiveellisyys. Sillä mahdotonta on kenenkään teatterielämässä siiveellisenä pysyä, niinkuin eräs etevä näyttelijätär sanoo: „koetella näyttämöllä puhtaana pysyä, on jättiläisyristystä“.

Ja tätä tosiasiaa, että teatteri on siveydetön laitos, on sen ystävillä vaikea kumota. Heidän on

siinä tapauksessa ensin näytettävä, missä on se mies tahi nainen, joka olisi teatterin vaikutuksesta paremmaksi tullut? Ketä on näyttämö sivistytännyt eli muutoin onnelliseksi saattanut? Kenen sydämen on se jalostuttanut ja luonnetta kasvattanut? Eikö kokemus pikemmin todista tavattoman suuren joukon näyttelijöitä haaksirikkoon joutuneen? Ja eivätkö teatterin rakastajat tavallisesti ole kelvottomimmat kansasta uskottomia, jumalankieltäjiä ja salonkikeikareja? Tahi mitä siveyttä voidaan oppia näytelmistä sellaisista, joita yleisesti nykyaikaan annetaan, joissa kuvataan vain mitä halpamaisimpia luonteita, saastaisimpia ja raaimpia kauheita tekoja ja tapauksia, niinkuin sepitettyjä murhia, ryöväyksiä, maansa kavaltajia, väärän valan tekijöitä, uskottomia puolisoja vehkeinensä ja eroinensa, kavalaa sulhasta eli morsianta, ilkeitä rakkausseikkoja, höystettyinä kuvauksilla haureellisuudesta, vanhempiensa luota karkauksista ja muista monenmoisista hullutuksista? Tahi mitä hyödyttää katsojaa nähdä näyttämöllä kuvattavan juopunutta, ahnetta, saituria, tappelua, sotaa j. n. e.? Tahi kuulla siellä sadatusta, kiroilemista, Jumalan nimen turhaan lausumista j. n. e.? Tarvitseeko kenenkään mennä teatteriin sanottuja ja muullaisia tapauksia näkemään ja sillä tavalla kaikkea roskaa ikäänkuin sulattamaan itsessään lihaksi ja vereksi? Eikö näitä kaikkia ja paljo muuta pahaa saada kyliksi nähdä ja kokea todellisuudessa, jokapäiväisessä elämässä? Eivätkö joka päivä tuo postit sanomia kauheista murhista, ryöväyksistä, varkauksista, kihlaliittolaisten toistensa menettämisestä, isän eli äidin puolisonsa ja lapsensa tahi lapsen vanhempiensa murhaamisesta, surullisen surkeista rak-

kausseikoista, lasten pahoissa kujeissa karkaamisesta vanhempiensa luota, tahi eivätkö näistä ja lukemattomista muista rikoksista joka päivä istu tuhannen tuhannet oikeusistuimet ja poliisilaitokset, taikka eikö todellisessa elämässä nähdä kaikkialla kapakoita, haureusluolia, juopuneita, ahneita, pettureja tahi kuulla kiroilijoita, sadattelijoita, Jumalan nimen turhaanlausujia j. n. e.? Tarvitaanko, sanon vieläkin tätä kaikkea kurjaa menoa mennä teatteriin vielä lisää näkemään, kuulemaan ja oppimaan? Voi kauhean surkeaa käsitettä ihmiselämän tarkoituksesta!!! Teatterilaitoksia, perkeleellisiä pelihelvettejä, ylläpidetään pahuuden enemmänä oppimiseksi!!!

Toisaalta eikö se vaikuta sangen vahingollisesti itseensä näyttelijään, päivä päivältä näyttämöllä särkeä todellista omaa ihmistään, ryöstäytyä oikealta luontaiselta kehityksen alalta ja alentua sommittelemaan itseään toisten paheiden matkijaksi, irvikuvaksi (karikatur); alentua sellaista taidetta oppimaan ja muille näyttämään, missä parhaiten olisi olevinaan se petturi, se valhetteliija se kiroilija, se kavaltaja, se haureellinen rakkausseikkailija, se sahuri, se ryöväijä, se murhaaja, se tottelematon lapsi, se maansa kavaltaja, j. n. e., jota sepitettyssä kappaleessa kuvataan? Tahi muovavilla itseään toisellaiseksi kuin oikeastaan on, olla nauravinaan tahi itkevinään, niinkuin sepitettyssä kappaleessa kuvattu henkilö on muka tehnyt tahi esiintynyt näyttämöllä kummallisissa puuvissa eli jonakin paholaisen enkelinä tai itse sarvipäänä perkeleenä? Eikö totisesti se laisten harjoittelijain täydy vähitellen muodostua samallaiseksi paholaisen enkeliksi? Hyvä lukija, et varmaankaan tahdo tätä vas-

taan väittää! Sentähden ovat kaikki teatterin näyttelijät kurjimmat olennot maan päällä.

Sinä näytelmän suosija voit sanoa: minä käyn ani harvoin näytäntöjä katsomassa, en minä ota mukaani heidän pahoja tapojaan. Niin sinä luulet, mutta hiilestä nokeutuu, vaikka kuinka vähän sitä kosketeltaisiin. Ja jos mielesi tekee oikein näkemään pimeyden ruhtinaan tekoja, niin teatteriin menemättä saat niitä kylliksesi nähdä suurten kaupunkien elämässä. On se myös muistettava, että jos sormen antaa perkeleelle, niin se vie koko ruumiinkin. Sentähden on parasta ei astua jalkaansa teatteriluoliin.

Teatterin vaikutus jo itsessään puhuu sitä vastaan; se kun kohdistuu ainoastaan tunteeseen ja mielikuvitukseen, vaan ei sydämmeen ja luonteen kasvattamiseksi; ei se myöskään kehitä järjellistä ajatuskykyä. Tästä seurauksena on sen vaikutus teatteriteikareissa: hervakkuus, velttous ja pintapuolisuus.

Puhuu sekin teatterilaitosta vastaan, että sitä tukemassa seuraavat tavallisesti kapakat, peli- ja haureusluolat; sillä näytelmän vaikutus luovuttaa sydämmet herranpelvosta ja sen sijaan herättää ja kiihottaa saaliissaan syntisiä himoja.

Ei myöskään voida mainitsematta jättää sitä teatteripuhussa paljoa kalliin armonajan, varojen ja voimien tuklaamista. Näyttämöllä, näet sen, pitää olla näyttelijöillä vartavastaiset puvut, jotka maksavat rahaa. Samoin katsojatkin tahtovat olla riikinkukon kaltaisia; sillä näytelmän ystävän sydän on rietas ja koreutta himoava. Erinomaisen paljon tarvitaan kallista armon aikaa näytelmäkappaleiden oppimiseen; ja sentähden ei teatterijoukolta

jää mitään aikaa parempiin harrastuksiin, esim. Jumalan seurakunnan asioihin. Ja vielä pahempi se, että kun lauvantai-iltoina, niinkuin kristillisesti siivestyneiden ihmisten, tulisi valmistautua rukouksella ja sanan viljelyksellä tulevalle pyhäpäivälle, niin silloin pidetään tuota jumalatonta melua teatterissa yökausi ja täältä siirrytään haureushunneisiin. Kun pyhänä kunkin kristityn tulisi barjoittaa hartautta kotona ja kirkossa, niin teatterijoukkue makaa eli valmistautuu näyttelyyn pyhäillaksi. Ja sitte kun pyhäehtoina oikeat kristityt halajavat vuodattaa sanan tutkistelemissa ja kiitoksessa sydämmensä Herran edessä, niin teatterijoukkue räyhää teatterissa; ja sinne se houkuttelee Jumalan sanasta tietämätöntä ja huonosti kasvatettua kansaa. Tällä tavalla kasvatetaan kristikunnassakin eri ihmisluokka, joka on kylmä uskonnollisille asioille ja huolimaton sielunsa kalleimmasta asiasta, autuudestaan, ja tavaroista, jotka ovat usko, hyvä omatunto ja ijankaikkisen elämän toivo.

* *
* *

Teatteri on pahuuden ahjo, ja sitä leimaa villipedon merkki. Tuomari Bulstrud sanoo: „Yksi teatteri saattaa useamman sielun turmioon kuin viisikymmentä kirkkoa voi pelastaa.“ Eräs äiti, kuullessaan poikansa tulleen rikoksesta vangituksi, huoaten sanoi: „Voi niitä teattereita! Poikani, niin kauvan kun hän oli kotona, oli hyvätapainen; mutta teatteri turmeli hänet.“ Eräs pappi, rangaistuslaitoksien aikakirjoja tutkiessaan, havaitsi ison osan vankina olevista ensin vietellyksi turmion

tielle teatterien ja kilpajuoksunäyttelyjen kautta. Ja teatterissa tänä jumalattomana aikakautena vietellään suuri joukko kristityitä herranpelvosta ja hurskauden teiltä. Teattereissa nykyaikana esitetään sellaisia näytelmiä, jotka katsojan saattavat punastumaan. Mutta nuo ra'at näytelmät houkuttelevat ymmärtämätöntä kansaa puoleensa. Se se vasta teatterinpitäjää hyödyttää; ja siihen on kansalla kyllä rahaa lunastaa pilettejä, vaikkei kirjollisiin asioihin.

Toisia on, jotka sanovat antavansa näytelmiä muka hauskuudeksi itselleen ja muille; ja tätä käyttää saatana aseenaan vetääkseen kansaa herranpelvosta synnin tielle. Onpa osa nykyisistä kristityistä langennut niin syvästi siveettömyyteen että teatterillisilla näytelmillä on paikkapaikoin hankittu varoja siveellisten laitosten, niinkuin seurakunnan, koulujen, urkujen, raittiusseurojen, y. m. avuksi. Se on törkeätä jesuiittalaisuutta, että tarkoitus pyhittää keinot. Teatterilaitos on jumalattomien ja tyhmien pesä; ja joka heihin suostuu, se myös tyhmistyy. Sillä jos siinä olisivat jumalaiset ja sivistyneet, niin silloin sillä olisikin toinen luonne ja karva.

* *
*

Amerikan suomalaisten raittiusseuroissa on suuressa määrässä harjoitettu näytelmien pitämistä. Ja tällä tavalla on ajattelevaisemmissa kansalaisissa synnytetty vastenmielisyyttä raittiusseuraa kohtaan. Kyetäkseen pitämään näytelmiä ja tanssia, on moni raittiusseura rientänyt rakentamaan itselleen taloja;

mutta kirkon rakentamisen ovat lyöneet laimin. Yleisesti raittiusseuraan nähden ei näin luonosti ole laita; sillä on monta raittiusseuraa ja niissä monta kelvollista miestä, jotka ovat ymmärtäneet Herran seurakunnan ja kirkon rakentamisen pääasiaksi ja niissä toimineet miehevästi. Mutta kaikissa tapauksissa on monta raittiusseuraa, jotka ovat sisällään siveyttömyyttä suosineet, esim. teatteria. Ja tätä jumalatonta menoa on heidän seassa ollut johtamassa siveyttömät henkilöt, esim. kaksinimisissä olevat miehet. Monissa paikoissa on tässä suhteessa rikottu; mutta ehkä törkeämästi Kalliovuoriston seudussa ja Tyynen meren rannalla. Siellä näytelmäkappaleeksi kelpaa Mylärin naiminenkin. Sepä todistaa kansalaistemme sivistyksen kannasta siellä. Mutta suokoon Herra kansallemme armonsa tulla siveemmäksi!

* *
*

Jumalan sanan oppi näyttää meille, millä tavalla kristillisesti sivistynyt ihminen elää. Raamatussa sanotaan: „Autuas on se, joka ei vaella jumalattomien neuvossa, eikä seiso syntisten tiellä, eikä istu, kussa pilkkaajat istuvat; vaan rakastaa Herran lakia ja ajattelee hänen lakiansa päivät ja yöt.“ Ps. 1: 1, 2. Pyhän Paavalin lausunnon mukaan on kristityn ihmisen elettävä tässä maailmassa siviästi, hurskaasti ja jumalisesti. Tit. 2: 12. Siis Jumalan ihminen ei istu sellaisessa likaisessa seka-seurassa kuin teatterissa on.

H. T.

omatunto, kun siinä suuressa joukossa seistiin. Tj h-
jinä makailivat oluttynnyrit maassa, niitä pystyyn
nosteltiin ja niitten päälle istahdettiin.

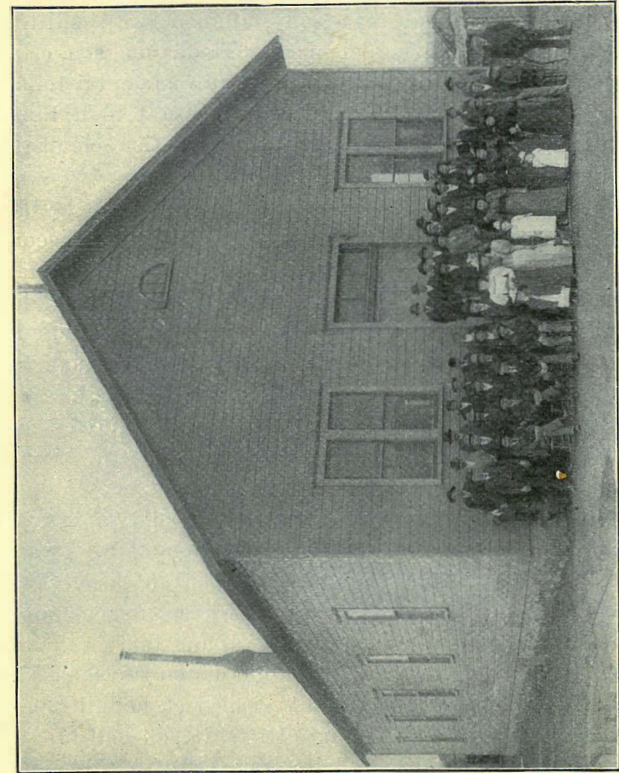
„Huonoa on tämä elämä,“ tuumi joku joukosta.

Entisyys ja nykyisyys.

Tuskimpa lienee Amerikassa yhtään paikkaa, missä vain suomalaisia entisaikoina on suurempi joukko koolla ollut, että heidän elämänsä olisi ollut nuhteetointa ja mallikelpoista. Niin ei ainakaan ole ollut Rock Springsin, Wyom., suomalaisten laita kymmenen tai toistakymmentä vuotta takaperin. Juoppous — tuo kansaamme jäytävä pahe — saapui kansalaistemme muassa tänne, tehden suurta vahinkoa ja tuhoa heidän joukossaan.

Sunnuntait ja muut joutohetket, kaikki käytettiin tarkalleen kapakkaelämään. Majataloissakaan ei saatu pidetyksi kunnollista järjestystä. „Biirikäki“ useasti kukkui talojen kynnyksillä, ja seuraukset tuosta tiedetään vallan hyvin. Tällä lailla elivät ensimmäiset suomalaiset täällä.

Kului aikaa useita vuosia. Kansaa alkoi tulvimaan yhä lisää. Pahe oli tarttuvaa, uudetkin tulokkaat sortuivat samaan paheeseen, jossa edeltäjänsä olivat oppaina eli tienviittoina. Tällä välillä oli saapunut seutuville joitakin miehiä, jotka eivät hyväksyneet täydellisesti tuollaista „periaatetta“, joka paikkakunnalla oli silloin yleinen. Olivat nuoret ja vanhat taasen erään maksun jälkeen juoneet ja melastaneet aika tavalla. Kun sitten sunnuntaiamuksella alkoivat miehet tulla ulos huoneistaan, olivat heidän katseensa surulliset. Raskas oli pää, levotoin

VALON LÄHTEEN RAKENNUS ULKOKA.

„Niiu on, miin on,“ kuului myöntävä vastaus. Ja kun siinä aikaa vähän mietittiin, nousi eräs henkilö oluttynnyrin päähän seisalleen ja puhui :

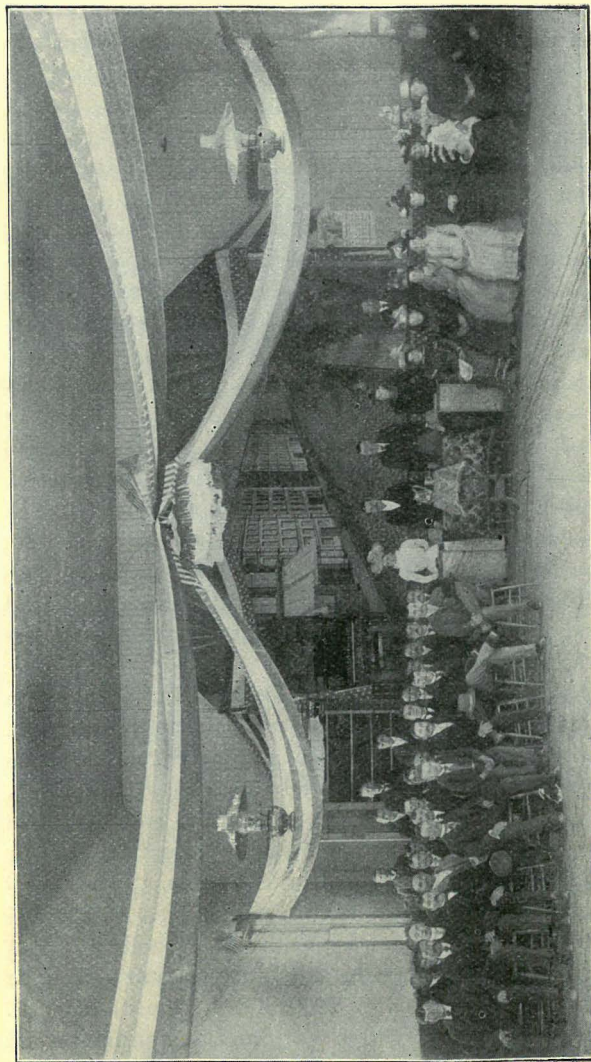
„Hyvät ystävät ja veljet!

„Me poloiset, jotka tässä olemme koolla, olemme saaneet kovaa kokea ja kurjuutta nähdä. Te kaikin, samaten kuin minäkin, olette olleet juoppouden orjia, orjia paheeseen kiinni kytkettynä. Tehkäämme tuosta loppu, laittakaamme yhteinen veljeysliitto, joka tulisi meitä suojelemaan. Tiedämme sen, että yksin on vaikea noin suurta pahetta vastaan taistella, perustakaamme sentähden seura, jossa toinen toistaan auttaa ja tukee. Tuo seura tulisi olemaan 'Ehdoton raittiuden seura'.“

Puhe ei ollut pitkä, vaan vaikuttava. Hyvähuutoja kuului vastaukseksi tuohon ensimmäiseen puheeseen, joka pidettiin oluttynnyrin päältä. Tuosta oli seurauksena se, että asia sai alkunsa, ja niin perustettiin seura 7 p. heinäk. 1889 nimeltä Valon Lähde. Perustavassa kokouksessa yhtyi seuraan 38 miestä ja 6 naista.

Ensi aluksi pidettiin kokouksia asuinhuoneessa, vaan pian tuli into oman talon hankkimiseen. Tuumasta toimeen, ja eunen joulua samana vuotena oli seuralla oma talo. Sen pituus oli 46 jlk. ja leveys 22 jlk. Hiljalleen meni seura eteenpäin. Kun oma huone saatiin kuntoon, alkoi seuran jäsenlukuakin kasvaa. Nuorta kansaa veti silloiset tanssit puoleensa, sillä seuran jäsenillä oli vapaus tanssia ilman maksua, kun sitä vastoin ulkopuolisten tuli maksaa. Lainakirjaston olivat jotkut yksityiset henkilöt perustaneet, mutta sittemmin otti seura sen haltuunsa. Kirjastoa on vuosi vuodelta aina parattu, joten se nyt sisältää 400 sidosta hyvää lukemista.

Entinen raittiustalo alkoi käydä liian ahtaaksi, kun suomalaisten lukumäärä kasvamistaan kasvoi. Alkoi sitten keväällä v. 1894 todenteolla puuha seu-

VALON LÄHTEEN RAKENNUS SISÄILTÄ.

ran jäsenten kesken uuden talon hankkimiseksi. Ja toukok. 27 p. samana vuonna tehtiin äänestys josko löytyisi uuden talon puolustajia minkä verran. Äänestyksessä tuli uuden talon puolelle 51 ja vanhoillaan olijoita 15. Seurauksena oli siis, että uutta taloa alettiin todenteolla puuhaamaan.

Tästä alkaen alkavat Rock Springsin sekavat puolueolot. Kolme tai neljä miestä alkoi puuhaamaan uutta seuraa, koska muka ei mitenkään olisi mahdollista, että uusi seuratalo tulisi pystyyn nousemaan. Uuden seurana, Auringon Säde nimeltään, saivat nuo „puuhaajat“ pystyyn ja liittivät sen S. K.-R.-V-seuraan. Pitkää aikaa ei tuo uusi seura saanut siinä olla, ennenkun se riistettiin pääyhdistyksestä irti ja yhdistettiin Raittiuden Ystävien yhdistykseen. Mutta, jostain syystä tai syyttä, erkanivat taasen uuden seurana miehet tästäkin ja alkoivat työskentelemään itsenäisenä seurana. Nyt on siis kaksi paikallista raittiusseuraa olemassa, jotka kumpikin ovat yksinäisiä. Auringon Säteena jäsenluku lienee nykyään kymmenkunta henkeä.

Valon Lähteen uusi talo valmistui lokakuussa samana vuonna, ja tuli se maksamaan tontin y. m. kanssa \$2,500. Huone on iso, muhkea rakennus, kuten kuvakin osoittaa. Pituus 80 jlk., leveys noin 40 jlk. ja korkeus 18 jlk. Vaikka noin suuri summa rahaa tarvittiinkin, oli rahan saanti verrattain hyvää. Vanha raittiustalo pantiin lotterille, joka tuotti useita satoja. Lisää saatiin seurana jäseniltä, miltä enempi, miltä vähempi. Velka olisi jo ehkä tullut maksoon, vaan laitettiin näytelmälava kuntoon, joka tuli maksamaan lähes \$300. Eräs kansalainen, P. Hedman, maalasi yhden esiripun, joka on nähtävänä huoneena sisuskuvassa. Kuva esittää Helsingin Poh-

jois Esplanaatia ja on hyvästi onnistunut. Nykyään on seurana velka ainoastaan \$200. Jäsenluku on viime aikoina vaihdellut 100 vaiheilla.

Seurana toiminta on viimeisten parin vuoden kuluessa muuttunut vakavaksi aatteen palvelukseksi. Paljon löytyy seurassamme innokkaita yhdistyksien suosijoitakin, vaan ei vielä ole ollut tilaisuutta yhdistää seuraa pääyhdistykseen.

Yhteydessä tämän kanssa sopinee mainita, että raittiuseurallamme on ollut hyvä sopu muitten pyrintöjen kanssa. Tavallisesti iltamat y. m., olkootpa ne joko raittiuseurana, soittokunnan, seurakunnan eli muitten hyväksi, vietetään juuri Valon Lähteen talossa.

Tässä lyhyesti yleissilmäys entisyyden ja nykyisyyden välillä täällä. Juoppous ei ole vielä laannut kansalaisiltamme, sitä osoittaa sekin, että kaksi kappaletta on vielä olemassa. Mutta paljon se on vähennyt entisyyteen nähden, ja Jumala suokoon, että se väheneisi kuulumattomiin.

A. V. Havela

Esitelmä.

Pidetty Väinö Seuran avonaisessa kokouksessa kesällä 1898.

Tänä iltana on taasen kokounnuttu oppimaan jotakin raittiusaatteesta. Vaikka niin paljon samaisesta asiasta on jo puhuttu ja kirjoitettu, on meillä aina vaan uutta opittavaa. Tänä iltana aion kääntää huomiotanne muutamiin erityiskohtiin raittius asiassa. Usein on lausuttu kummeksumista siitä, että raittiusasian harrastajat ovat hajaantuneet niin moneen leiriin täällä, josta oletetaan olevan vahinkoa asian edistykselle. Ihmetyksellä kysytään ja perin hyvässä tarkoituksessa siihen syytä. Tietysti on kummeksumisen syytäkin.

Raittius on kansallisista riennoista etevimpiä, jopa etevinkin. Siinä onkin suurin syy. Jos raittius henkisen luonteensa puolesta ei olisi niin ylevä, ei sen tähden paljoa erimieltä syntyisikään. Tanssissa, kortinlyönnissä y. m. aistillisuuden harjoituksessa kyllä sopii kaikki yhteen, sitä parempi jota enempi vaan joukkoa on. Kaikkein yleväin aatteiden suhteen syntyy erimieliä, joko periaatteellisesti tai vaan vähäpätöisemmistä syistä. Ei siis ole perin kumma että niin tapahtuu raittiusasiassakin. Ei se kyllä suotavaa olisi, vaan ihmisten pahuus ja synty juopia kaivavat ihmisten välille. Emme koskaan pääse täydelliseen yksimielisyyteen niin kauvan kuin syntiä on olemassa. Voimme pyrkiä ja on pyrittäväkin niin suureen yksimie-

lisyyteen ja täydellisyyteen kuin voidaan. Täydelliseksi emme tule koskaan. Yksimielisyys on voimaa, mutta sen tavoittelemisen kokonaisuudessa on turhaa turmeluksen tähden, kuten jo sanoimme.

Mutta tarkastakaamme syitä perinpohjin. Vastineeksi tuolle usein tehdylle kysymykselle, miksi ovat raittiuden harrastajat useassa leirissä ja onko näin ollen mahdollista tai edullistakaan olla yhdesä leirissä. Kymmenen vuoden kokemus on minulle selittänyt montakin tähän asiaan kuuluvaa seikkaa. Suurimmaksi syyksi ymmärrän useimmasti pinta-puolisen käsityksen raittiusaatteesta. Tämän ajan levottoman luonteen ilmauksena on se, että ihmiset yleensä tahtovat kuulua johonkin seuraan tai puolueeseen. He yhtyvät raittiusliikkeeseen kypsymättömällä aatteilla, ainoastaan sen pyrinnön tähden, harvoin itse aatteen tähden, luulevat siinä liikkeessä löytävänsä jotain tyydytystä henkisille tarpeilleen, toiset taasen saadakseen aistillista, hetkellistä huvia raittiusaateen välityksellä, seikkailijat onnistuakseen omissa pyyteissään. Syitä olisi paljokin lueteltavana, jos vain siihen ryhtyisi. En kaikenlaisia syitä, jotka hajoitukseen ovat syynä, tahdo luetellakaan.

Yleensä on sanottava, että ne johtuvat ihmisten turmeltuneesta luonteesta. Kaikilla ei ole, täytyy sanoa, aivan selvää käsitystäkään oikeasta ja väärästä. He seuraavat usein väärään käypiä suuntia ja kiivailevat niiden puolesta. Raittiusliike on jotain muuta kuin monet muut pyrinnöt. Siinä ei saada aikaan vuosien tai vuosikymmenien työllä suurtakaan. Siis on se hetkelliselle innostukselle aivan vastenmielistä ja kuivaa. Se, joka käsittää raittiuden vakavalta kannalta, ymmärtää että työssä

ei aina tule kysymykseen onko seurassa jäseniä enempi tai vähempi, kun vaan ne ovat aatteellisia ja tekevät työtä raittiissa hengessä, jonka seurauksena on varmasti se, että asia edistyy ja vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen. Sellainen osa taas, joka käsittää asian vapaamieliseltä kannalta, niinkuin sanotaan, katsoo pintapuoliseen ulkonaiseen kehkeymiseen, ei välitetä minkälaisilla aatteilla seuraan yhdytään, kunhan joukkoa vaan saadaan. Silloin tulee seuroihin seikkailijoita pyyteidensä kanssa ja erimielisyydet alkavat. Eroavaisuus periaatteissa vaikuttaa hajaannusta.

Siten ovat raittiuden harrastajat ryhmittyneet aluksi täällä ja ovat erimielisiä asian suhteen. Se hyvä ominaisuus tai yhteys niillä sentään on, että tahtovat hävittää viinaliikkeen pois, vaan itse periaatteessa, missä hengessä asiaa edistetään, on eroavaisuus. Vaikka pidettäisiin montakin rauhan kongressia, puhuttaisiin niin ylevästi kuin kuolevalla kielellä voi, ei sittenkään saada yhteyttä, pysyvää yhteyttä aikaan. Se on historiallinen totuus. Olen nähnyt tehtävän raittiusseurojen välillä sovintoja, ompa kumpikin ollut myöntäväinen toiselleen, on muutettu nimikin seuralle, hylätty kummankin sovinnon tehneen seuran nimi, vaan sovinto ei ole pitkäikäinen ollut. Mikä oli sitten syy? Se yksinkertaisesti että seuran nimiä muuttaissa, seuroja yhteen sulatettaissa eivät sulauneetkaan periaatteet. Jokainen piti vain aatteensa oikeana, ja hajauminen oli luonnollisena seurauksena. Luulen olevan turhaa työtä ajatellakaan suurempaa yksimielisyyttä saatavan toimeen raittiusasiassa niiden kesken, joilla on erillaiset periaatteet. Näyttää olevan selvin, että samanaatteiset keräytyvät yhteen leiriin. Minusta

näyttää väärältä se, että syytetään toista tai toista kylmydestä, tahi esitetäänkään syytä, joiden nojalla voitaisi yhtyä toisiin ajattelevien kanssa. Jokainen pitää periaatteensa oikeana, jos vaan on rehellinen, niinkuin ihmisen olla tulee, vakavan, ajattelevan. Rehellisen ihmisen periaatteet muuttuvat kehityksen kautta eivätkä silmänräpäyksessä. Sellainen henkilö, jonka periaatteet alituisen vaihtelevat, on sopimattomin johtavaan raittiustyöhön. Jos raittiusaatteesta hävitetään pois vakava, kristillinen henki ja tehdään siitä ihan kansallinen asia, siinä merkityksessä kuin kansallista nimeä useat käsittävät, niin minä en tahd' kuulua koko liikkeeseen. Jollei kirkko ja kristillisuus ole lähteenä, mistä raittiusaatteeseen vuotaa eloa ja voimaa, niin pian raittius saa toisen merkityksen kuin sillä menestyäkseen tulee olla. Meillä on ollut olemassa sellaisiakin jäseniä raittiusseuroissa, jotka eivät sitä usko. Jopa kokonaiset seuratkin on vallannut sellainen henki, ja ne ovat ennen aikojaan sortuneet. Jos nyt esimerkiksi minua koetettaisiin saada yhdessä ja vielä sovinnessa tekemään työtä niiden kanssa, jotka ovat niin erilaisilla perusteilla, niin se olisi aivan mahdotonta, vaikkapa olisi vain vähäisempiäkin eroavaisuuksia.

Olen lyhyesti koettanut toteen näyttää syytä, silmiinpistävimpiä syytä, miksikä raittiuden harrastajat ovat ryhmittyneet eri joukkoihin, vaikka yhtä asiaa ajavat. Periaatteet asioista ovat synnä eroon. Kun niissä ei kerran sovita, ei tule sovinnosta mitään kokouksilla eikä rauhan kongresseilla. Sellaista on koitettu näinä vuosina erittäin Idässä, ompa Lännessäkin. Kaikki sellaiset yritykset ovat turhaan rauvenneet ja vain pahentaneet asiaa, saat-

taen raittiuden vastustajia pilkkaamaan koko liikettä. Ovatpa tuota sovintoa koettaneet tehdä uskonnollisetkin lahkot täällä. Sellainen yritys on tekeillä nykyäänkin Kalliovuoristossa, vaan se, niin kuin muutkin edelliset, raukeaa tyhjiin, osoittaa vain mailman parantajain voimattomuutta sovittaa turmeltunutta ihmiskuntaa ilman mielen muutosta.

Niin on laita raittiudessakin. Ollakseen raitis, tarvitaan muutakin kuin jättää ryyppy. Kun tosi raittiiksi tahdotaan tulla, on se mahdollista silloin kun hyljätään juomatavat ja epäraitit mielipiteet, ryhdytään asiaan luottaen Jumalan apuun, korjaamaan tuota haisevaa mätähaavaa yhteiskunnasta. Suuret sanat eivät paljoa voi, jos vaan „oma itse“ on ainoastaan takana. Jos vain pyrinnön tähden liitytään asiaan eikä itse raittiusaatteen tähden, kyllä silloin pian tulee erimielisyydet väliin. Puhtaan aatteen palvelukseen ryhtyneet raittiuden harrastajat voivat ihmisinä erehtyä, jopa riitautuakin ja olla sivuseikoissa eri mieltä. Eihän kaikkien kehitys ole yhtäläinen, ei jokainen ole samalla portaalla sivistyksensä puolestakaan. Vaan ne, joita aate elähyttää, eivät kohta eroa eri ryhmiksi, vaan sopivat asiansa aatteen tähden. Seikkailijain sekä kypsyttömäin aatteiden laita ei ole niu. Ne aina tahtovat olla viimeisen sanan sanojina. Vaikkapa eivät kaikki raittiuden ystävät voikaan aatteellisista syistä olla samassa ryhmässä, on haluttu raittiusrauhaa silti selvän järjen ja ihmisyyden perusteella. Sehän on aivan luonnollinen asia. Tyytyköön kukin ryhmäänsä ja antakoon rauhan muille, jotka toisin ajattelevat. Se on järkevää ja helposti tehty. Siinä raittiusrauha, jota minä kannatan ja joka on ainoa mahdollinen.

Vielä pyytäisin neuvoa raittiuden harrastajia muutamissa tärkeissä kysymyksissä, joista olen saanut vakuutuksen pitkällisen kokemuksen kautta. Jo alussa kun ryhdyin raittiusliikkeeseen 11 vuotta sitten, tulin ymmärtämään, että ei raittiusasia tule menemään eteenpäin ainoastaan sillä, että raittiusseuroissa olisi iso jäsenluku. Kyllä on hyvä että jäseniä on paljo, jos seurassa sitten myöskin löytyy tarmoa ja sisäistä voimaa kehittämään jäseniään oikeaan raittiiseen henkeen. Jos sitä ei ole, on hajaantuminen oven edessä. Ja kuinka monesti eikö se ole toteutunut. Isssa joukossa on monellaista. Siellä voipi, jos ei ole seurassa voimaa vastustamaan, helposti nousta hajoittajia yhdellä ja toisella tavalla. Ei raittiustyö vaikuta ainoastaan kansaan ulkonaisena voimana, paremmin sisäisenä. Ennenaikaiset liialliset ponnistukset ulospäin vaikuttavat monesti turmiollisesti kansaan. Ei koskaan seuroihin saada suurimmillakaan ponnistuksilla puoliakaan ihmisiä. Jos tahdotaan jotain aikaan saada, niin täytyy raittiuden vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen. Ja niin se tekeekin ja on tehnyt. On varottava, ettei seuroihin pääse huonohenkisiä jäseniksi, sellaisia, jotka kohta alkavat nähdä seurassa ja sen johtajissa vikoja, nauravat vanhoille tavoille ja totuudelle vapaamielisyyden varjossa. Jäseniksi on otettava ainoastaan niiksi kelpaavia tunnetuita henkilöitä. Kun seurassa vaan pidetään raitis henki, niin ei juonittelijat sinne pyrikään. Seuroihin on saatava sellainen henki, joka karkoittaa pois huonohenkiset ja muut pahennuksen tekijät ja sitä vastoin vetää puoleensa kansan paraimmat ainekset. Olen kokenut että hyvin johdettu raittiusseura vetää puoleensa ja tekee vaikutusta.

tuksensa alaiseksi saamalla kunnioitusta välinpitämättömiltä, juupoilta, vieläpä itse raittiuden tai raittiusliikkeen vastustajiltakin.

Olisi vielä yhtä ja toista puhuttava tähän asiaan. Useissa paikoin alkaa tunkeutua raittiusaatteeseen aineksia, jotka usein johtuvat siitä, että ei olla perin tarkkoja jäsenten valinnassa. Tämän ajan jumalaton henki, valistuksen nimessä, tuo huonoja aineksia raittiusliikkeen yhteyteen. Se varoittakoon puhdasaatteisia raittiusmiehiä olemaan varuillaan. Voin puhua niistä toisella kertaa, sillä eivät ne kuulu tähän aineeseenkaan. Toivon että puheeni olisi joksikin hyödyksi eikä kenellekään pahennukseksi, sillä minä aina puhun vakuutuksesta enkä muista sivusyistä.

Jafet Lukkarila.

Tuli on irti!

Kauhealta soi ni kolme sanaa ymmärtäväisen ihmisen korviin, mutta vielä kauheammalta niille, joilla on ollut tilaisuus kokea mitä nämä sanat oikein todellisuudessa ovat.

Niinpä ihmiset nytkin säikähtivät, kun hälytystä soitettiin pienessä K:n kauppalassa eräänä myöhäisenä syysiltana. Vastikään oli tuli polttanut kauppalan itäisestä syrjästä viisi taloa poroksi, joista pelastui hädin tuskin rauhallisesti levolle asettuneet, vaaraa aavistamattomat ihmiset, useimmat lähes alastomina. Tuo oli sääliittävä nähdä, kun melkeen alasti piti ihmisten lähteä kodistaan, josta ahneet liekit ottivat kaiken omakseen. Tämä oli hirveää! Tuli on kerrassaan säälimätön ilmiö, kun se on omassa vallassaan.

Tuli on irti! Tuli on irti! kaikui äänet ihmisten huulilta, kun hälytystä yhä soitettiin, ja he riensivät suurella kiireellä hälytyspaikalle saamaan tietoa missä tuli oli irti.

Hälytystä yhä soitettiin ja ihmiset alkoivat pitkästyä miksi ei sammutuskunta joudu ollenkaan matkaan. Samassapa se jo meneekin huimaavaa vauhtia etelään päin vilkasliikkeisintä katua.

Tuli on kauppaneuvos Ahosen kartanossa. Tieto tästä saattoi kauhua matkaan. Jokainen tiesi K:n kauppalassa, että Ahonen oli vastikään täyttännyt

molemmat makasiininsa öljyllä ja että kauppias Hei-
nonen piti ruutikauppaa aivan Ahosen likellä. Mikä
vaarallinen helki! Yksi ainoa pamahdus ja silloin
on koko kauppala yhtenä tulimerenä. Asia on jo-
kaiselle niin selvä, että näyttää kuin sammutuskun-
nan hevosetkin sen käsittäisivät. Vai miksi ne niin
kovasti ahnehtivat eteenpäin? Vai olisivatko hevoset
tahtoneet palkita sitä puutosta, joka oli miehistä?
Miehet eivät, nähkääs, olleetkaan kaikki mukana, ja
siinä syy miksi ei sammuttajat tahtoneet keritä aika-
naan matkaan.

Lukija! Missä luulet sammuttajain olleen? Mikä
viivytti heitä joutumasta matkaan? Niin kamala
kuin onkin, olivat nämä sammuttajat — kapakassa!
He olivat joutuneet pelureitten joukkoon ja juopu-
neet siellä. Tämä vaikutti sen, että he uentuivat
sinne.

Hevoset saapuivat suurella kiireellä tulipalopai-
kalle, mutta sammutus kävi enempi heikolla voi-
malla miesten vähyyden takia. Nämä sammuttajat,
jotka jäivät kapakkaan, kallistelivat lasiaan vain kun
hälytystä vielä jatkettiin heidän tähtensä. Mutta
hepä eivät muistaneet enää koko hälytyksen merki-
tystä ja sitä että heidänkin apunsa olisi tarpeen tuli-
palopaikalla, jossa toiset työtoverit tekivät parastaan
tulen levenemistä estääkseen. Viimein heistä kui-
tenkin muuan havahtui, kun häntä huomautettiin
siitä, mutta hän oli jo niin pahasti juovuksissa, ettei
tahtonut omin voimin käymään päästä. Näin ollen
ei hän paljo voinut auttaa nääntyviä tovereitaan.

Tuli yhä yltyi ja kaikki vastaan ponnistukset
näyttivät olevan turhia. Synkkä varjo peitti ihmis-
ten kasvot, kun tiesivät, että sammuttajat olivat
nääntymäisillään ja että tuli kiihtyi vain. Ja eikäpä

se ihme ollutkaan, sillä olihan selvä, että suuri
vaara uhkaa kauppalaa. Yksi ainoa pamaus — ja
ei olisi enää mitään toivoa. Mikä ikävä hetki! Sam-
muttajat nääntyy ja tuli aina vain kiihtyy. — —

Hyvä lukija, ken sitten oletkin, joko nuoru-
kainen taikka vanhus, mies taikka nainen, ylhäinen
taikka alhainen, avaa korvasi ja kuuntele sitä suurta
hälytys-soittoa, joka kaikkialla raikuu. Tuli on
irti! Hälytystä soitetaan, ja — vaara on tarjolla!
Menkää tulipalopaikalle sammuttajain avuksi ehkäi-
semään tulen levenemistä. Siellä tarvitaan apua,
sillä moni, jonka pitäisi kuulua sammuttajiin, viruu
huolettomasti kapakassa maljojaan maistellen. Jos
halunne on hyvää tehdä, niin rientäkää nyt työhön
tulen levenemistä ehkäisemään.

Hyvät lukijat! Minkä luulette tämän tulipalon
olevan, jota tässä tarkoitan. Tavallisen tulipalonko
vai? Tämä on — väkijuomaliike, joka turmelee kau-
healla tavalla rakasta kansaamme täällä vieraalla
maalla.

Tulipalo vanhingoittaa ainoasti ulkonaista ih-
mistä eli oikeammin ihmistä ulkonaisesti, kun se
polttaa ihmisten omaisuutta ja tavaraa, mutta väki-
juomaliike on paljon vaarallisempi ja tuhoovampi
ilmiö. Se vanhingoittaa ihmistä sielun ja ruumiin
puolesta. Ulkonaisesti ja sisällisesti, ajallisesti ja
ijankaikkisesti vahingoittaa väkijuomaliike ihmistä.
Onnetoin se ihminen, joka joutuu tämän kauhean
tulen uhriksi! Meidän siirtokansamme on joutu-
maisillaan vaaralliseen asemaan suuren juoppoutensa
tähten. Asia tarvitsee pikaista korjausta.

Hyvät lukijat, teitäkin kutsutaan sammuttamaan tätä alkohoolitulta. Joutukaa pian! Eikö tee pahaa korvillenne hälytyssoitto, jota onnettomat juomarien lapset soittavat. Ettekö tunne olevan itsellänne velvollisuutta yhtyä raittiusseuraan, sammutuskuntaan, joka tahtoo ehkäistä vaarallisinta laatua olevan tulen levenemistä — väkijuomaliikettä. Kuulkaa! Minä vetoan teihin. Ettekö vastikään moittineet noita sammuttajia, jotka viruivat kapakassa, kun heitä soitettiin toimialalleen, ja siinä te teitte oikein. Mutta kumpi on enempi: pieni kauppalako väkensä kanssa vaiko koko siirtokansamme? Miksi ette ajattele tätä?

Tuli on irti! Ja se uhkaa hävittää kaikki. Väkijuomaliikkeen liekit pyytävät ahmia kaikki omakseen mitä siirtokansallamme vielä on olevinaan oikeuden ja siveyden tunteita jällellä. Pankaat pois turhuus ja yltykää raittiusriveihin! Vai mikä on, joka teitä estää siitä? Ajatelkaa kaikkea sitä julmuutta ja kauheaa elämää, jota väkijuomat matkaan saattavat keskuudessamme. Kansamme onni ja menestys on vaarassa väkijuomaliikkeen takia. Rien-täkää pelastamaan sitä. Teitä kutsutaan — hälytetään tärkeään työhön, älkää ummistako korvianne. Säälikää viattomia lapsiraukkoja, onnettomia aviovaimoja, toiveissaan pettyneitä nuorukaisia heidän puutteissaan. Tulkaa ulos kapakasta! Jättäkää sinne pelipöydät pelaajineen ja juomarit seuralaisineen, älkää antako heidän vietellä itseänne. Hälytyskello ei vaikene ennen kun tekin ryhdytte sammuttamaan sitä leimuavaa tulta, jonka väkijuomaliike matkaan saattaa.

Jospa koittaisi aika, jolloin kansamme valistuisi ja heittäisi juovuttavat juomat! Olkoon tämäkin

kirjateos lukijalleen ja koko siirtokansallemme sellainen hälyttäjä, joka saattaa monta tekemään liit-tolupauksen taistellakseen juoppoutta vastaan! Toivossa että kuulette ääneni, huudan vieläkin: hälytys soipi, juoppouden tuli on irti!

K. Ojajärvi.

Puistossa.

*Puistossa työmies maata kaivaa,
multaa juuria pensasten.
Kukkia vihreä nurmi kasvaa,
kukkivat lehdät tuomien.*

*Vaan ei työmies kukkia katso,
kuuntele lintujen lauluja.
Aamusta iltaan maata hän kaivaa,
hoitaa kukkia, pensaita.*

*Puiston polkua hieno herra
astuu keppiä huiskuttain.
Tuuli kukkien tuoksua tuutii
tenhosointuja kuiskuttain.*

*Kukkia katsoo hieno herra,
lintujen laulusta riemuitsee,
mutta kaivajan hikiotsan
kohdalla toisaanne silmäilee.*

Nilho Jöini.

Mietteitä työväenliikkeen ja raittiusliikkeen suhteesta toisiinsa.

(Kylväjästä.)

Niiden mahtavien aatevirtojen joukossa, jotka nykyaikanamme vetävät yhä useampia mukaansa, on epäilemättä työväenliike suurimpia ja tärkeimpiä. Aikamme on vapauden aika, sentähden pyrkivätkin kaikki vapautumaan, niin paljon kuin se on mahdollista, niistä kahleista, jotka heitä mahdollisesti ovat sitoneet ja heidän vapaata kehittymistänsä ehkäisseet. Työväen herättäminen itsetajuntaan velvollisuudesta kansalaisina itseään ja lähimmäisiään kohtaan sekä oikeuksistaan saman maan lapsina, on todellakin korkea, jalo päämäärä, mikä kylläkin ansaitsee inno-kasta työtä ja hehkuvaa harrastusta. Tärkeätä sen tähden on, että tämän aatteen ajaminen pidetään puhtaana sellaisista vieraista vaikuttimista, jotka sitä voivat hidastuttaa ja vahingoittaa. Perustus on saatava lujaksi, kestäväksi. Mutta miten?

Löytyy kaksi asiaa, joiden tässä liikkeessäkin, jos sen mieli kasvaa ja vaurastua sekä lopullisesti jalon päämääränsä saavuttaa, tulee päästä perustukseksi ja pohjaksi. Nämä ovat Jumalan pelko ja raittius. Ilman niitä ei liike voi menestyä. Ainoastaan se, joka pimeinä hetkinä tietää mistä apua on saatavissa, voi ajan pitkään taistelussa kestää, ainoastaan raitis hen-

kilö voi itse kehittyä ja tehdä työtä kanssaihmosten kohottamiseksi. Työväen liike tarkoittaa työväen aineellisen ja henkisen tilan kohottamista korkeim-malle mahdolliselle asteelle; mikä asia on sille siis enemmän huomioon otettava kuin juuri raittiusasia? Ja minkä tähden? Vastaan tähän taas parilla kysy-myksellä: Mikä pahe enemmän tahi niin paljon kuin juoppous saa aikaan kurjuutta ja puutetta juuri esim. työväen perheissä kuin juoppouspahe, jota vastaan raittiusliike on noussut sotaan? Mikä alentaa ihmisen syvemmälle henkiseen velttouteen, tylsyyteen ja välinpitämättömyyteen kuin juuri juoppous? Työ-mies, kuule siis hyvää tarkoittava kehoitus.

„Jos tahdot tulla itsenäiseksi, valistuneeksi, onnelliseksi, vältä väkijuomia!“

Yksi työväenyhdistystemme pyrintöjä on ollut ja on koettaa saattaa palkkaa sopusointuun työn vaativien voimien ja taidon kanssa. Tämä on huomattava ja tärkeä puoli työväen oikeuksien ajamisessa. Muutamin seuduin ja muutamissa ammattiteissa on se eritoten onnistunutkin.

Mutta miksi ei tämä kohtuullinen vaatimus ole enemmän saanut vastakaikua työnantajien puolelta? Tähän voi varmaankin olla useampia syitä, mitkä aikaa voittaen kyllä häviävät, jos siihen suuntaan innokkaasti tehdään työtä.

Tahtoisin viitata yhteen tuollaiseen vaikutti-meen, minkä poistaminen ainakin suureksi osaksi kyllä on mahdollinen, jos työväki todellakin sitä tahtoo, mikä on välttämätöntä, jos se mielihäikä oikeuk-sien perille päästä. Valitettavasti useissa seuduin juoppous vielä juuri työväen keskuudessa on kau-histavan suuri.

Jos nyt työnantajat näkevät, että työmiehet tuhlaavat suuren osan palkastaan väkijuomiin, on varmaa että he ajattelevat tähän tapaan: „eivät ne parempia tuloja ansaitsekaan, kun eivät paremmin pienempääkään palkkaansa voi käyttää“.

Jos siis työmiehet ovat juomareita, antavat he tässäkin suhteessa asiansa vastustajille valtin käteen ja taistelevat näin ollen omia etujaan vastaan. Samoin on laita kun harkitaan työajan lyhentämisehdotuksia. Itsessään nämä ovat hyviä. Mutta yksi ehto on tärkeä. Se nimittäin että myös ymmärretään käyttää näin saatu pitempi loma ja lepoaika niin, että siitä todellisuudessa on sen nauttijalle henkistä ja ruumiillista virkistystä. Kapakka ei sitä suo. Tillikoista ja olutpuodeista ei sitä löydetä. Älköön käytettäkö paheen palvelukseen lepoaikoja, sillä jos nämä kapakoissa istutaan imemässä sieluun ja ruumiiseen myrkyä, olisi parempi ettei näitä lomahetkiä olisikaan.

Älkööt työmiehet antako aihetta aatteensa vastustajille sanoa: „mitä he pitemmällä loma-ajalla tekevät, kun käyttävät nämä vain juopotteluun“.

Raittius on yksi puoli todellisesta miehen arvosta, miehen kunniaa, ja sen havaitkoon ja tunnustakoon juuri työväkemmekin. Tämä ominaisuus, väkijuomain käyttämättömyys, vaikuttaa myös tuntuvasti ja silmännähtävästi työn laatuun, sen kunnollisuuteen.

Alkohoolin myrkyttämänä ei voi henkilö ainaakaan samassa määrässä kuin raitis omata sitä tarkkaavaisuutta, voimaa ja aistien virkeyttä kuin monikin työ vaatii. Juomarit työntekijät eivät voi vertoja vetää raittiille mitä työn sääntillisyyteen ja kunnollisuuteen tulee, ja jos siis työväki tässäkin

suhteessa välillisesti tahtoo vaikuttaa asiansa eduksi, niin se raittiudella saavuttaa työnantajien luottamuksen ja suuremman taipuvaisuuden myöntymään sen vaatimuksiin. Työväen pyrintöihin saada nykyinen luonnoton ääniasteikko korjatuksi, mikä estää sitä osaaottamasta kunnallisiin vaaleihin, vaikuttaa niinkään tavallaan sekin, josko tämä on raittis taikka ei. Jos sen vastustajat, jotka etsimällä etsivät syitä alentaa työmiehen arvoa ihmisenä ja kansalaisena, saavat aihetta sanoa: „tuollaiselleko roskajoukolle, joka ei muuta tee kuin juo ja tappelee, annettaisiin oikeus ottaa osaa kunnallisiin ja valtiollisiin vaaleihin; ei se käy päinsä!“ on työväestö itse tässä suhteessa hidastuttanut ja taistellut omaa asiaansa vastaan.

Mutta kun vastapuolue oppii työväestössä näkemään raittiin, elinvoipaisen joukon, täytyy sen vähitellen ruveta vetäytymään pois taistelutante-reelta työväen etujen vastustajina, ja näin ollen käy työväestö yhä lähemmäksi sitä jaloa päämaalia, minkä todellinen kristillinen työväenliike on sille asettanut.

Harvat aatteet voivat olla paremmassa sopu-soinnussa keskenään ja käydä enemmän käsikädessä kuin juuri työväenliike ja raittiusliike. Ne ovat välttämättömän tarpeellisia toisilleen ja täydentävät toistensa pyrintöjä. Yhdistäköön näitä toisiinsa arvontanto, yksimielisyytys ja yhtäläinen rakkaus samaan kansaan sekä varma vakuutus toiuuden lopullisesta voitosta.

Sulka.

Kahdet rappuset.

Kotipitäjäni kirkon eteisestä johtuu rappuset oikealle ja vasemmalle puolelle. Useasti pienenä poikasena teki mieleni tutkia mihin ne johtavat. Isäni, jonka seurassa useasti olin kirkolla, selitti kyllä että toiset rappuset johtavat kirkon alla olevaan kellariin ja toiset tapuliin eli kirkon torniin, vaan tästä uteliaisuuteni vain kasvoi. Kerran sain tilaisuuden tyydyttää tuota uteliaisuuttani, pääsin näet vanhemman veljeni kera kirkolle. Ja nyt kun olimme kahden, päätimme kiivetä tapuliin vanhempaimme kiellosta huolimatta. Eusin kyllä pelotti kiivetä jyrkkiä rappusia ja kovin rupesi polvetkin väsymään kiivetessä tuonne ylös korkeuteen, vaan vihdoinkin seisoiimme kellotapulin lattialla ja minä sain ihmetellä ja katsella oikein kädestäni noita suuria kirkonkelloja ja oikein hämmästyin katsellessani tapulin luukuista ulos. Ennen aavistamaton näköala laajeni eteheni. Tunsin täydellisesti itseni palkitukseksi vaivalloisesta kiipeämisestä. Ensinkin ihmiset tuolla alhaalla näyttivät hyvin pieniltä. Kirkonkylä tuossa kirkon juurella oli hyvin selvänä minulle. Tuolla kaunis pappila ja sen takana komea Pappilan kangas upeine kuusineen. Kankaan takaa välkkyi peilikirkasna J — n järvi ja järven takaa komea Niemen kylä. Ja tuolta taas

näkyi kaunis Koskikylä ja sen takana tasalatvainen loppumaton metsä ja sininen auer. Tunsin itseni niin mitättömään pieneksi ja samalla selveni minulle Luojan suuruus, tunsin hänet mahtavaksi hallitsijaksi, jolla on näin laaja alue kuin silmäni kantoivat ja voivat nähdä kirkon tornista.

Mutta toisiakin rappusia halusin tutkia. Ne olivat lyhyemmät ja päättyivät kirkon alla olevaan pimeään kellariin, jossa muinaismuistoina säilytettiin kaikkea vanhaa kolua, kuten jalkapuuta, varkaitten lavitsa ynnä muita vanhan ajan rangausesineitä. Mitkä suuret vastakohdat toisillensa! Kellotapuli on korkealla, sinne kiipeeminen on vaivalloista. Siellä säilytetään nuo vanhat mutta aina runolliset, aina käytännössä olevat kirkonkellot. Sieltä laajenee suuri näköala, joka palkitsee monin kerroin kiipeämisen. Ja ennen kaikkea siellä opin tuntemaan oman pienuuteni ja vähäpätöisyyteni. Mutta noita toisia rappusia on helppo mennä, sillä ne johtavat alaspäin. Ja perille päästyä on pimeää ja kolkko ympäristö; saa ehdottomasti apean mielen katsellessa noita vanhoja kurituslaitoksia.

* * *

Useasti ovat nämä kahdet rappuset muistuneet mieleeni ja niiden johdosta ihmiselämä, sen hyöriä ja puuhut. Mekin voimme mennä jompia-kumpia rappusia. Voimme kiivetä korkealle ylös tiedon rappusia tahi alas pimeyden rappusia. Suuri runoilija Z. Topelius lausui aikoinaan: „Tieto on torni, josta on laaja näköala ja jonne kiipeämme tikapuita myöten, ja jokainen astin on työtä.“ Jota

ylemmä me pääsemme tiedon torniin, sitä laajempi näköala avautuu, sitä ihmeellisemmäksi tulee Luoja meidän silmissämme kaikkine töineen ja järjestelmineen. Kun me opimme kansakuntain historioita tuntemaan, näemme me niiden valossa mihin päin on pyrittävä ja mitä on kartettava. Esimerkiksi Rooman kansan historia opettaa miten tapain turmelus vie perikatoon suuretkin kansat ja miten tapain puhtaus ja yksinkertaisuus on välttämätön elinehto kansojen menestykselle. Mutta samalla näistä historioista opimme näkemään Jumalan ihmeellisen johdatuksen, opimme tuntemaan itsemme pieneksi ja vähäpätöiseksi olennoksi, mutta samassa opimme että suuri yhteiskunta on muodostettu juuri yksilöistä ja että meidän yksilöinä pitää karttaa semmoista, mikä saattaa häiriöön yhteiskuntakoneistoa ja mikä on vasten Luojan säädöksiä. Ja vaikka me suuntaisimme katseemme mille suunnalle hyvänsä tiedon tornista, niin kaikkialla aukenee meille ennen aavistamattomia näköaloja. Itse pienimmistä maan kasveistakin loistaa meille uusia ihmeellisiä näkökohtia, jotka kyllä palkitsevat kiipeämisvaivat. Samoin pienissä tähdissä avautuu silmillemme kokonaisia suuria mailmoja, jotka taitava mestari on järjestellyt sängen ihmeellisesti.

Mutta nuo toiset rappuset, jotka johtavat kellarisiin — pimeyteen? En mielestäni liioittele, jos sanon että juoppous kaikkine seurauksineen on juuri nuo toiset rappuset, jotka vievät pimeyteen ja joita on helppo mennä siksi kun maailma muuttuu kolkoksi; mutta sieltä on vaikea palata. Juomari, jos kukaan, on sellaisessa kellarissa, jossa on kaikki vanhan ajan jalkapuut ja häpeätuolit. Raaka elämä, tiedottomuus, kurjuus, Jumalan pilkka, huono

lapsien kasvatusta ja lukemattomat muut onnettomuudet seuraavat juomaria. Se on ihmisen alespäin menoa. Välttääkää, rakkaat kansalaiset, juomarin rappusia, joille johtaa kohtuuden ovi. Ryhtykää kanssamme raittiusriveihin, se on teidän velvollisuutenne itsenne tähden, lastenne tähden, kotinne tähden, meidän kalliin kansamme tähden ja ennen kaikkea kuolemattomain sielujenne tähden. Astukaa riveihin esimerkiksi vaikuttamaan, että nouseva polvi saisi olla vapaa alkoholisten juomien kirouksesta. Ja se, nimittäin astuminen raittiusriveihin, on oleva ensi rappu tiedon torniin.

J. L . . . ala.

Muistosanoja vainajille.

Me emme tahdokaan tässä kertoa jalosukuisista ja korkeasti oppineista miehistä, vaan kansamme alhaisimman kerroksen lapsista, henkilöistä, jotka vaatimattomuudella ovat osaa ottaneet kansamme valistustyöhön siirtolaisina täällä vieraalla maalla. Pyydämme ikäänkuin hautakiveksi pystyttää muutamia sanoja niiden vainajain muistoksi, jotka S. K.-R.-V.-seuran jäseninä ovat osallistuneet yhteistyössä raittiusvainiolla, mutta jotka tuoni on kutsunut tilin toelle toimistaan.

Kuluneen vuoden ajalla syyskuusta 1897 syyskuuhun 1898 on majalle muuttanut seuraavat S. K.-R.-V.:seuraan kuuluneet raittiusmiehet:

MATTI ERICSON,

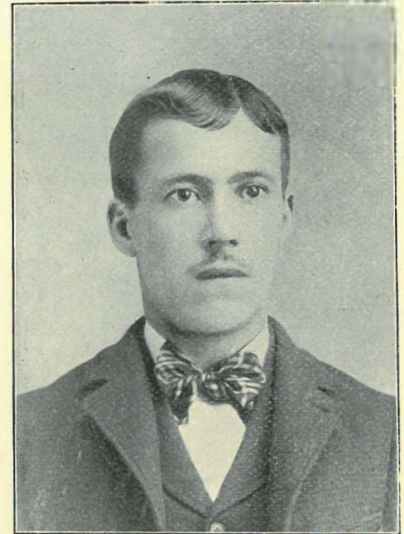
(Pyhålahti) Totuuden Etsijässä N:o 91, Hibbingissä, Minn., loukkaantui syyskuun 29 p. 1897 tapaturmaisesti Lake Superiorin kaivantoyhtiön Hullikaivannossa Hibbingissä ja kuoli hospitaalissa puolitoista vuorokautta sairastettuaan. Vainaja oli kotoisin Vimpelistä, perheellinen ja kuollessaan 36 v.; ennen ollut jäsenenä Sulossa N:o 67, Jacksonvillessä, O.

JAAKKO JOKELA,

kotoisin Toholammilta; jäsen Uudessa Kasvissa N:o 78, West Gardnerissa, Mass., kuoli umpitautiin lokak. 27 p. 1897 ankarain tuskain jälkeen, kärsittyään vaivaloista elämää puolen vuotta; ikä 25 v. 10 k. 6 p.; jätti lesken ja 2 lasta. Vainaja oli hauskimpia seuratovereita ja hänen toimestaan perustettiin Uusi Kasvi West Gardneriin 3 v. sitte. Sitä ennen oli hän jäsenenä Kultalassa N:o 48, West Gardnerissa, Mass., mutta tämä seura ei silloin tullut pysymään elossa.

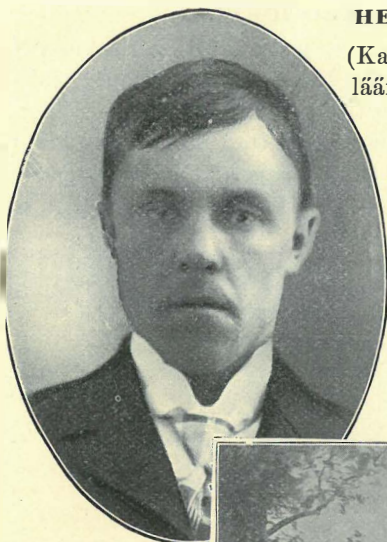
JOHN SAARI-JÄRVI,

kotoisin Kortesejärveltä; jäsen Lännän Toivossa N:o 52, Fort Braggissa, Cal., kuoli 6 p. marrask. 1897 German hospitalissa

JOHN SAARIJÄRVI.

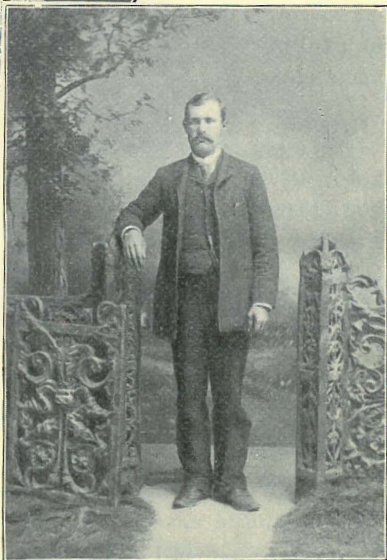
San Franciscossa, jonne seuran veljet hänet omasta tahdostaan saattoivat lääkärin apua saamaan ja jossa eli vain 2 viikkoa; ikä 32 v. 7 k. 23 p.; oli naimisissa. Ruumis tuotiin laivalla Fort Braggiin haudattavaksi. Oli ollut jäsenenä Lännän Toivossa vasta 4 kuukautta; taudin kutsuivat lääkärit englanninkielellä „hepatic gumma.“

H. JOHNSON.

JOHN ANDERSON,

jäsen Tyyri Valo seurassa N:o 37 Portlandissa, Oregon, kotoisin Vihannista, O. l.; kuoli sydämmen halvaukseen Columbiajoella Astoriassa, Ore., 16 p. ke äk. 1898; oli jäsenenä Tyyri Valo seurassa 7 vuotta ja 9

JOHN ANDERSON.

HENRIKKI JOHNSON

(Kaustisesta Vaasan lääniä) kuoli kuumeeseen 5 p. syysk. 1898 Scofieldissa, Utah; oli jäsen Vuoriston Tähti seurassa N:o 114, naimaton 23 vuoden 6 kuukauden ja 17 päivän ijässä.

kuukautta. Kuollessaan 49 vuoden 2 kuukauden ja 12 päivän vanha.

SOFIA JÄRVELA,

(o. s. Hartvik) jäsen Hedelmässä N:o 85 Warrenissa, Ohio; kotoisin Laihialta; kuoli keuhkotautiin pitkän ajan sairastettuaan tammik. 27 p. 1888 35 v. 7 k. 21 p. ijässä; jätti jälkeensä puolison ja 2 lasta; ollut jäsenenä Hedeimässä 1 v. ja 3 k.

IDA VIERI,

jäsen Aamunkoitossa N:o 79 Brooklynissa, N. Y., kotoisin Pulkkilasta Oulun l.; kuoli keuhkotautiin tammik. 11 p. 1898 28 v. 2 k. ijässä Blythebournessa, eräässä Brooklynin esikaupungissa. Tuli tähän maahan 1893; meni samana vuonna naimisiin Leander Vieren kanssa.

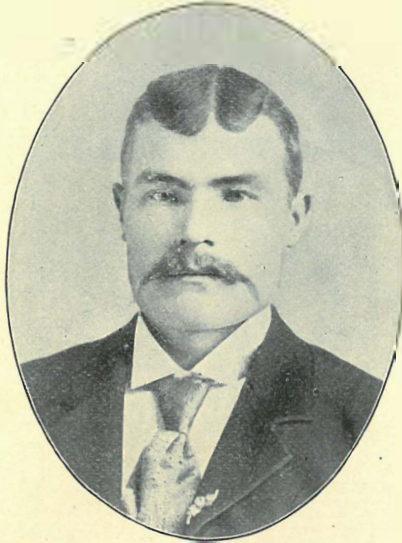
IDA VIERI.

MARIA VISTI,

(Kauhavalta V. l.) jäsen Oikeuden Ohje seurassa N:o 80 Copper Cliffissä, Ontario, Can., kuoli sydämmen halvaukseen syysk. 8 p. 1898 25 v. 1 k. ja 14 p. vanhana; perheen äiti.

VICTOR KORTE,

(Kortessalo) jäsen Pohjan Leimussa N:o 9, Soudanissa, Minn., kuoli tapaturmaisesti Soudanin rautakaivannossa laesta putoavan rautamalmin alle 26 p.

VICTOR KORTE.

lokak. 1897 26 v. 10 k. 17 p. ijässä; kotoisin Isojoelta; yhtyi ensin Väinöön Ishpemingissä, Mich., 6 p. toukok. 1892, oli siinä kunnes paikkakunnalta muuton takia erosi ja sittemmin oli jäsenenä Riennossa, josta muutti jäsentodistuksella Pohjan Leimuun Soudanissa; naimaton mies.

HERMAN VÄÄTTI,

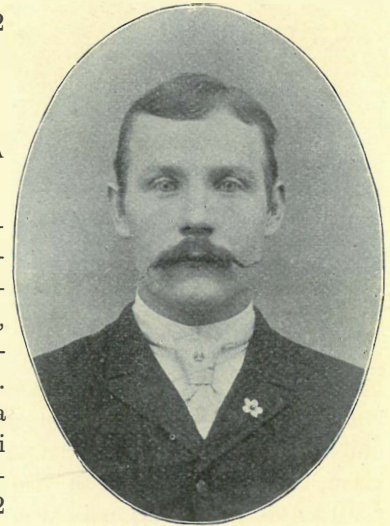
jäsen Ilon Säteessä N:o 98 Opecheessa, Mich., kuoli tapaturmaisesti Championin rautakaivannossa Marquettekauntissa tammik. 19 p. 1898 23 v. 8 p. ijässä; syntynyt Pyhäjärven pitäjän Pyhäjärven kylässä Oulun läänissä; oli ollut mainitussa kaivannossa työssä noin 2 viikkoa; jäsenenä Ilon Säteessä ollut 4 kuukautta; naimaton.

TUOMAS LOUKOO,

jäsen Onnen Aamussa N:o 111 Morning Minella Mullanissa, Idaho; kotoisin Ylistarosta; sai tapaturmaisen kuoleman siten että ollessaan työssä Morningkaivannossa 7 p. helmik. joutui onnettomasti kaivannon laesta putoavan kiven alle, joka muserti selän poikki sillä seurauksella että hän 22 tuntia ankaria tuskia kärsittyään kuoli helmik. 8 p. 1897 Mullanissa 28 v. 2 k. 25 p. ijässä. Vainaja oli ollut ennen jäsenenä Ilonäänessä N:o 57 Sand Couleessa, Mont., ja sittemmin Onnen Aamussa sen perustamisesta asti, joka tapahtui elok. 10 p. 1897. Vainaja oli tämän seuran perustavia jäseniä sekä sanalla sanoen yksi johtavimmista, ottaen innolla osaa raittiustyöhön ja ollen seuran kirjenvaihtajana. Oli nainut mies, ollut naimisissa 7 vuotta, jälkeensä jäi puoliso 2 lapsen kanssa.

KAARLO KUSTAA LEHTINEN,

kotoisin Pirkkalasta; jäsen Sovittajassa N:o 30, Worcesterissa, Mass., kuoli keuhkokuumeeseen 9 p. lokak. 1897 Worcesterissa 30 v. ikäisenä; jätti lesken; ollut jäsenenä Sovittajassa 2 v. 2. k.

KAARLO KUSTAA LEHTINEN.

EDLA KUSTAAVA MATTSON,

jäsen Valon Säteessä N:o 34 Jessievillessä, Mich., kuoli keuhkokuumeeseen jouluk. 17 p. 1897, sairastettuaan yhden viikon, 33 v. 7 k. 19 p. ijas-ä. Kotoisin oli hän Himangon kappelista; jätti jälkeensä lesken ja 2 lasta; ollut jäsenenä mainitussa seurassa 5½ vuotta; kuului myöskin jäsenenä S. K.-R.-V:seuran henkivakuutukseen numerolla 312.

GUSTAAVA FRISKEY.

VILLE OHRANEN,

kotoisin Uuraisten pit., kuoli tapaturmaisesti kivi-murtimolla New Castlessa, Pa., 25 p. kesäk. 1898; oli jäsen Uusi Toivo seurassa N:o 94; kuollessaan 36 v. 10 k. 23 p. vanha; naimaton; yhtyi Uusi Toivo seuraan marrask. 18 p. 1896.

GUSTAAVA FRISKEY,

(o. s. Heikkinen) syntyisin Puolangalta, Oulun l.; jäsen Uudessa Vartijassa N:o 112, Calumetissa, Mich., kuoli keuhkotautiin kesäk. 13 p. 1898 37 v. 4 k. 12 p. ikäisenä; ennen ollut jäsenenä Onnen Ajassa N:o 2, Republicissa, Mich., jätti jälkeensä miehen.

ANDREW HÖG-LUND,

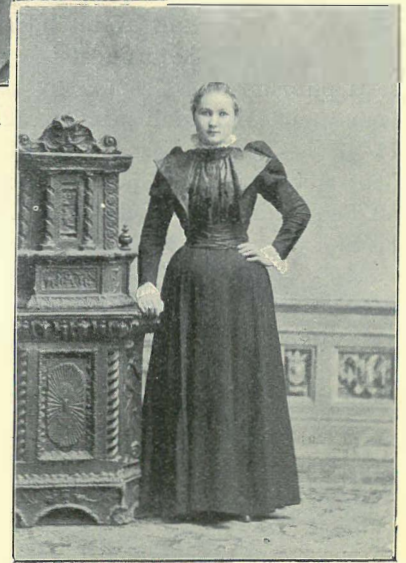
kotoisin Ähtävän pitäjältä Vaasan l.; ruotsalainen; jäsen Österbotten seurassa N:o 118 Negauneessa, Mich., kuoli kuu-meeseen 22 p. syysk. 1898 26 v. 9 k. ja 22 p. vanhana; oli naimaton.

A. HÖGLUND.

EMMA JOSEFIINA SARIN,

jäsen Rannan Kukkassa N:o 71, Bel-tissä, Mont., syntynyt Hämeenkyrössä; kuoli sisälliseen tautiin Great Fallsissa, Mont., Columbus hospitaalissa, johon hän tohtorien määräyksestä tautinsa joh-

EMMA JOSEFIINA SARIN.

dosta vietiin; 17 v. 10 k. 11 p. ijässä, täynnä toivorikasta nuoruuden eloisuutta. Vainaja tuli Amerikkaan toista vuotta sitte, harvinaista kyllä, seudulta, mistä harvat miehetkään lähtevät Amerikkaan. Ensin asettui hän Duluthiin, Minn., jossa yhtyi Toivon Tähteen 20 p. marrask. 1897, josta siirtyi jäsentodistuksella 13 p. helmik. 1898 Rannan Kukaan, Belt, Mont.

KALLE RÖNNBÄCK,

Karijoelta, Kointähti seuran N:o 18 jäsen; kuoli tapaturmaisesti Championin rautakaivannossa Michiganissa putoamalla 30 p. heinäk. 1898, 26 vuoden, 4 kuukauden ja 6 päivän ijässä; naimaton.

NELS AHO,

jäsen ja varaesimies Kointähdessä N:o 18 Championissa, Mich.; kotoisin Reisjärveltä; tapaturmaisesti putoamisessa Championin kaivannossa saamistaan vammoista kuoli maalisk. 12 p. 1898 34 v. 3 k. 11 p. ijässä; ollut jäsenenä Kointähdessä lähes vuoden; sitä ennen ollut jäsenenä Toivon Taimessa N:o 50 Pequamingissa, Mich.; jätti jälkeensä 2 alaikäistä lasta.

* * *

Yllä mainitun vuoden kuluessa manalan maajoille muuttaneista jo vuoden 1898 kalenterissa mainittiin kahden jäsenen kuolemasta.

A. P.

Raittiuskirjallisuutta.

S. K.-R.-V:SEURAN KUSTANNUKSELLE

on ilmestynyt ja saadaan tilata alla olevalla osotteella

- N:o 1. *Raittiuslaulukirja* 20 s.
 N:o 2. *Raittiuspuheita ja kertomuksia* 15 s.
 N:o 3. *Kuivalan kestikievarin ja maisteri Aholinin ensimmäinen ja toinen keskustelu* 13 s.
 N:o 4. *Raittiusrunoja* 15 s.
S. K.-R.-V:seuran säännöt 10 s.
Raittiusesitelmiä. Kirj. past. Joh. Bäck 20 s.
Raittiuskalenteri v:lle 1897, kovissa kansissa 15 s.
 N:o 7. *Vuonna 1898 palkitut kilpikirjoitukset* 15 s.

Kirjat lähetetään vapaasti postissa. Postimerkkejä otetaan.

Raittiislehti, joka ilmestyy kerran kuukaudessa, maksaa 50 senttiä vuosikerta.

Myöskin on saatavana kaikkalaisia seurain tarpeita:

- S. K.-R.-V:seuran merkkineula* . \$2.00,
S. K.-R.-V:seuran merkkinauha . 35,
Sinettiä 3.00,
Kauluksia, lakkeja, lippuja y. m.

S. K.-R.-V:seuran halpa henkivakuutus ottaa vakuuttaakseen seurain jäseniä. Sairasapuyhtiö tarjoaa hyviä ehtoja pienillä maksuilla.

S. K.-R.-V:seuran Toimisto,

L. Box 202, Ishpeming, Mich.

OHJE.

Perustaisianne raittiusseuraa ja tarvitessanne ohjeita kysykää aina neuvoja S. K.-R.-V:seuran johtokunnalta, että seura tulisi oikeassa järjestyksessä perustetuksi. Seuraa ei voi koskaan perustaa vähemmällä kuin kymmenellä jäsenellä.

Pyydetäissä lähetetään perustuskaavoja ja tarpeelliset kirjat.

S. K.-R.-V:seuran Toimisto
L. Bx 202, Ishpeming, Mich.

Tilatkaa ainoa Amerikassa ilmestyvä suomenkielinen kuvalehti, kuukausittain ilmestyvä kuvallinen aikakauskirja

EDISTYS.

Se on 68 sivuinen, suurta kokoa. Kuvia on runsaast ja joka numerossa tulee olemaan kuvallisia esityksiä Amerikan suomalaisista. Kirjoitukset koskettelevat kaikkia mailman edistyspyrintöitä. Jokainen numero on sisältörikas, kaunis kirja. Tilaushinnat ovat:

Amerikkaan koko vuosik. \$2.	Suomeen koko vuosik. \$2.40.
puoli vuosik. \$1.	puoli vuosik. \$1.20.
yksityisin: ot 20 s.	yksityisin: ot 25 s.

Tilaukset tehdään osoitteella:

Siirtolainen, 385 39th St., Brooklyn, N. Y.

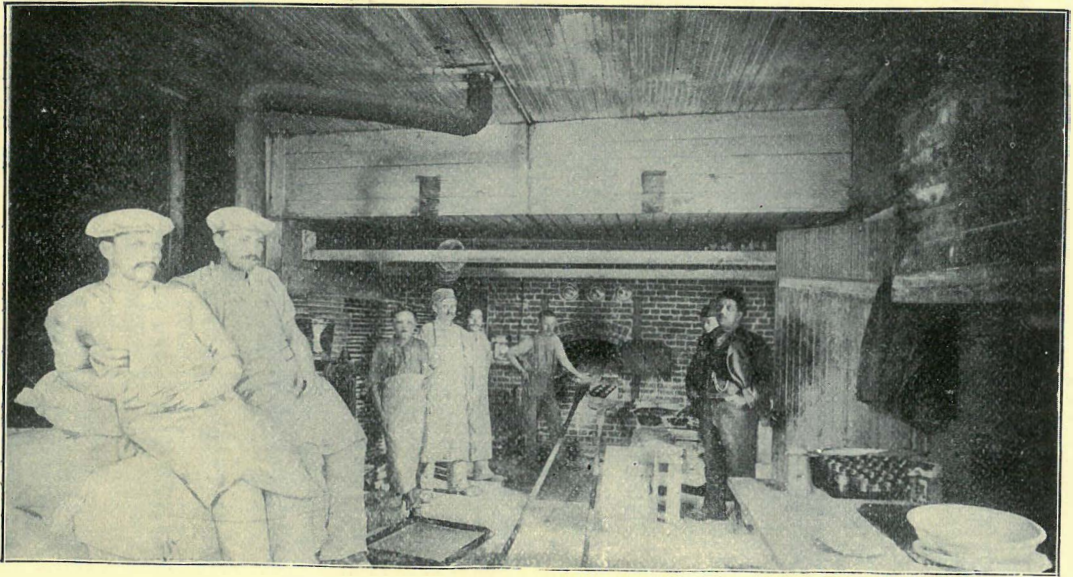
????????????????

„Miten teidän kannattaa tehdä niin ihmeen halvalla noin hyvästä kankaasta ja sopivan muodi mukaisen vaatetuksen? Sehän nyt on ennen kuulumatonta, ei muut räätälit niin halvalla tee.“

„Ooh! kyllä se kannattaa räätälin, joka on ehdottomasti raitis eikä tahdo olla mikään ilkeän voiton pyytäjä, ja kun vaatevarasto on noin runsas. Antakaa vaan mit-tanne tänne, niin saatte yhtä sie-vän pukineen tahi palttoon.“

Tilauksia voi tehdä myöskin postin kautta.

August Järvelä,
L. Bx 17, Republic, Mich.

Kansalaiseni!

Yllä oleva kuva osottaa Amerikan suomalaisten suurinta ja parhaiten varustettua leipurin huonetta, jonka omistaa tuo kuuluisa

Leipuri John E. Högberg, Negauneessa, Mich.,

jonka leivokset ovat kaikkialla tunnustetut parhaiksi ja joita syödään *Amerikassa, Canadassa ja Alaskassa* joka päivä.

Kysykää aina kauppiailtanne John E. Högbergin mainion ravitsevia

Korppuja, Kuivialeipiä y. m. ensi luokan Leivoksia,

joita valmistetaan yllä olevassa leipätehtaassa, joka on aikakauden vaatimuksilla varustettu, jonka laatuksia leivoksia ei missään muualla voida valmistaa, syystä että olen ainoa oppinut leipuri Pohjois-Amerikassa, jolla on **kolmenkymmenenviiden vuoden** kokemus työssä.

Toinen hyvä puoli on se että olen ehdottomasti raitis.

Vaadin työmiehiltäni ehdotonta raittiutta.

Kun johtaja on raitis ja työmiehet on raittiit, ja kun on pitkä kokemus, ihmekös jos tavara on niin hyvää, että kaikkialta tulee kiitoslauseita.

Ystävällisesti kehoitan kaikkia Suomi äidin lapsia alkamaan ehdottomasti raittiiksi ja tilaamaan sekä syömään J. E. Högbergin korppuja ja leipiä, niin tulette aina olemaan terveitä ja raittiita.

Kunnioittaen, teidän

JOHN E. HÖGBERG.

Bx 182, Negaunee, Mich.

Tehkää tilauksenne osotteella:

SODERGRENIN SUOMALAINEN

Ulkolähetys Apteeki,

111 First Av. North, MINNEAPOLIS, MINN.,

pitää täydellisen varaston vanhan ja tämän maan lääkkeitä myytävänä tukussa ja vähittäin. Tilaukset lähetetään joutuin. Myöskin on hyväksi tunnettuja lääkkeitämme saatavana valtuutetuilta asiamiehiltämme ympäri Yhdysvaltoja. Katsokaa että kaikissa lääkkeissä on meidän nimileimamme. *Lääkeluettelomme selityksineen lähetetään pyydettyänsä ilman maksoa.*

Tahdomme erittäin huomauttaa erikoislääkkeistämme, jotka ovat saavuttaneet ansaittua tunnustusta, kuten: *Antenia*, joka varmasti poistaa lapa- eli pinettimadon ja parantaa sen johdosta syntyneet taudit vatsaelimistössä ja hermostossa. Hinta \$1. *Känsävoide Clavisin* 25 c. *Päänsärky Pulverit* 25 c. *Cleven Katarri Nuuska* 25 c. postimaksuneen. Sitä paitsi *Prof. Nylanderin Ruuansulatus Eliksiiri* 75 c., *Reumatismi Mikstuura* \$1, *Reumatismi Esanssia* 50 c., *Tri Cleven Yskä Palsamia* 25 ja 50 c. j. n. e. Viimemainituista tilattaessa on ekspressimaksuksi liitettävä 25 c. Kysykää näitä asiamiehiltämme paikakakunnallanne eli tilatkaa suoraan meiltä osoitteella:

SODERGREN BROS.,

L. Box 164, Minneapolis, Minn.

NIKANDER'IN**Suomalainen Lähetystoimisto***Negaunessa, Mich.*

Lääkelähetystyksiä toimitetaan, kuten tähänkin saakka, *huolellisesti ja mahdollisimman nopeasti* kaikkialle missä kansalaisia elostelee.

Suomessa viljeltäviä **Oikeita Kotilääkkeitä**,
myöskin tässä maassa käytettäviä lääkkeitä aina saatavissa.

Lähes 8 vuotta olen, yleisöltä moitteita saamatta, lääkelähetystyksiä toimittanut.

HUOM.! Ainoa Suomalainen Apteeki Michiganin valtiossa, mistä ulkolähetystä toimitetaan.

Kunnioituksella

WERNER NIKANDER,

Suomal. Apteekari.

Suomessa valmistettua

Lapamatolääkettä.

Saatuani pääasiamielinoikeuden **Apt. Fab. Roposen**, Suomessa, valmistamille **FILISIINI KAPSELEILLE**,

jotka kotimaassa ovat voittaneet lääkärrien, apteekkarien ja yleisön luottamuksen, voin nyt kansalaisilleni tässäkin maassa mainittua tavaraa tilattavaksi tarjota.

Hinta: yksi dollari laatikolta.

Voidaan tilata yksinomaan allekirjoittaneelta osoitteella:

WERNER NIKANDER,

Box 234, Negaunee, Mich.

SALICOL

kolotuslääke on osoittanut olevansa tehokkain ja varmin lääke kolotukseen ja kihtiin.

Rheumatismi eli kolotustauti on tulehdusta tapainen ilmiö joko lihaksien jännekuteissa taikka lihaksissa, ja luullaan sen saavan alkunsa basilleista.

Sitä kutsutaan laadun mukaan kiihkeäksi ja kroonilliseksi.

Edellinen tavataan hyvin usein henkilöissä, jotka työskentelevät kosteissa, kylmissä paikoissa, joissa on ilmanvetoa, ja on se tavallinen seuraus äkkinäisestä vilustumisesta. Kuumetaudin ja naisilla lapsensynnytyksen jälkeen se myöskin hyvin usein ilmestyy.

Tauti alkaa tavallisesti väristyksillä, jonka jälkeen kuume seuraa ja janottaa, vaan ruokahalu katoaa. Sillä aikaa alkaa kolotus yhdessä tai useammassa nivelessä, jotka ajettuvat ja punettuvat hiukan ja tulevat ne aroiksi. Uriini, alussa kirkas, on sittemmin samea ja hapan. Muuttaen yhdestä jäsenestä toiseen, voi kolotus olla useita kertoja samassa jäsenessä taudin aikana. Rheumatismi tavataan henkilöissä 15—50 ikävuosien välillä, vaan on hyvin harvinainen lapsissa. Usein, varsinkin nuoremmassa henkilöissä, voi siitä olla seurauksena vakavammanlaatuisia tauteja, niinkuin sydäntauti, keuhkosäkin tulehdus, aivotulehdus, selkäytimen tulehdus j. n. e.

Jälkimmäinen tai kroonillinen on myöskin hyvin tavallinen seuraus kiihkeästä rheumatismista ja kehittyä se hiljaisesti vuosien kuluessa, kolottaen ajoittain enemmän tai vähemmän, varsinkin ilman muutoksien aikana; se voi myöskin alkaa vähitellen ilman mitään tulehdusta.

Jokainen, ken kärsii kolotusta eli kibdin kovia kipuja, tilatkoon viivytelemättä tautiinsa „Salicol“-lääkettä, joka sisältää tehokkaimmat aineet taudin poistamiseksi.

Hinta satsilta ilman linjamenttiä \$1.50, linjamentin kanssa \$2.00; lähetetään vapaasti (ilman erityistä lähetysmaksua) kaikkialle Yhdysvalloissa ja Canadassa. Suomeen \$3.50.

Kunnioittaen

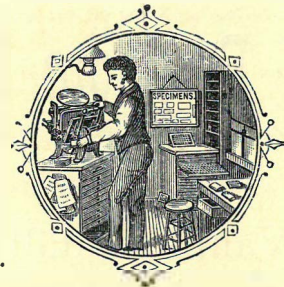
WERNER NIKANDER,

P. O. Box 234. Negaunee, Mich.

Hendrickson
ja
Eskolan

Suomalainen Kirjapaino

Calumetissa, Mich.

Kaikenlaista kirjapainotyötä otamme tehdäksemme. Hinnat kohtuulliset. Yhtiöille ja seuroille voimme valmistaa asiapapereita, sääntökirjoja y. m. s. erittäin sopivilla ehdoilla.

Hendrickson & Eskola,
Calumet, Mich.

Kun käynte kaupungissa, niin pistäykää Raittiuskodissamme ja lukuhuoneessamme.

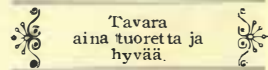
LEIPURILIIKE.

JOS. MITCHELL, FRED. KÄÄNTÄ, VICT. SAHI,
Isännät,

NEGAUNEE, MICH.

tarjoaa teille

*Ravitsevimmät Leivokset,
Maukkaimmat Korput,
Parhaat Kuivat Leivät.*

Ulkolähetystä toimitetaan sekä tynnyrittäin että vähemmissä määrin. Kysykää hintoja ja tilatkaa osotteella:

JOS. MITCHELL & CO.,
Dr. 203, Negaunee, Mich.

Boulsom & Peterson,

Negaunee, Michigan.

Vanhin räätäliiike Amerikassa

*pitää aina täyden varaston
kaikenlaisia sekä ulko- että
kotimaisia kankaita.*

Vaatetusten sopivaisuus ja työ
taataan. Hinnat kohtuulliset.

Suurin, suosituin ja tunnetuin räätäliiike
Kuparisaarella. Entiset mitat tallella. **A. PELTO,** Hancock,
Mich.

*Suomalainen
kauppias*
WM. ANDERSON,
217 E. Division St.,
Ishpeming, Mich.

Uudessa puodissa ja varastossa löytyy kaikenlaista
jokapäiväistä tavaraa, niinkuin

*Tupakkaa, Sikaareja, Kirjoitustarpeita,
Raittiusjuomia, Makeisia, Kuvanraameja,
Miesten Vaatetavaraa, Kenkiä y. m.*

Huom! Sikaareja erityisen suuri varasto. Laa-
tikoittain hinnat suotuisat.

Saadaan tilaamalla!

Samuel Kauranen

myypi

*Laiva- ja Rautatiepilettiä täältä Suomeen ja
siltä tänne huokeilla hinnoilla kaikille
ensi luokan linjoille.*

Toimittaa

*Rahanlähetystä Suomeen luotettavien pankkien
välityksellä ja nopeasti hyvällä kurssilla.*

Osoite on:

Sam. Kauranen,

P. O. Box 43,
Atlantic Mine, Houghton Co., Mich.

Yhdysvaltain talletuslaitos
ISHPEMING NATIONAL BANK.

Pääoma \$50,000.
Vararahasto \$50,000.

Talletuksista maksetaan korkoa.

Johtokunta:

C. H. HALL, Presidentti. C. MERRYWEATHER, Varapresidentti.
 A. B. MINER, Rahastonhoitaja.
 E. R. HALL, M. M. DUNCAN. R. J. WILLIAMS.

ISHPEMING, MICH.

The First National Bank
 of Negaunee, Mich.

Pääoma \$50,000.00.
Vararahasto \$27,500.00.

A. MAITLAND, Pres. SAM. MITCHELL, Varapres.
T. C. YATES, Rahastonhoitaja.

Johtokunta:

A. MAITLAND, SAMUEL MITCHELL, C. H. HALL,
 A. B. MINER, GEO. B. MITCHELL.

Talletuksista maksetaan korkoa.

SUOMALAINEN
Raittiusjuomatehdas

NEGAUNEES, MICH.,

suosittelee täten kaikille kansalaisille verrattomiksi tunnettuja raittiusjuomia, niinkuin poppia, sinse-reelia kriimsuudaa, sarsaparillaa, strooberryä, saidereita j. n. e. 24 eri laatua hedelmistä ja marjoista tehtyjä raittiusjuomia. Erikoistuotteena pyydän esittää valmistamaamme **Raspberryviiniä**, joka ehdottomasti voittaa kaikki kilpailijansa raittiusjuoma-alalla. Muistakaa tätä tuotetta.

Tavarat lähetetään kaikille ilman erikoismaksua.

ERIK LAITALA,

Negaunee, Box 4, Mich.

Suomalainen
Raittiusjuomatehdas

Fairportissa, O.,

suosittelee täten kaikille kansalaisille hyväksi tunnettuja raittiusjuomia, niinkuin Orange Saiteria, Lemon Sourea, Cherry Phosphatea y. m. Valmistamani juomat voittavat kaikki kilpailijat alallaan. Ashtabula Harborissa saadaan näitä Alex. Virtamolta ja Oskar Lintalalta, Conneautissa Alex. Virtamolta ja liikkeen omistajalta osoitteen la:

MATTI KILLINEN,

L. Box 11, Fairport Harbor, Ohio.

Perfection Kutomakone

*on käytännöllisin
kaikista kutoma-
koneista ja maksaa
ainoastaan \$12.50.*

No. 2.

Tämä kutomakone on käytännöllinen, vaikkakin hinnaltansa halpa. Se on viimeistä patenttia ja voi sillä lyhyen harjoituksen perästä kutoa parin täysikokoisia sukkaa 20 minuutissa. Koneella voi kutoa lasten ja aikaisten sukkaa, säääryksiä, vanttuuta, henkseleitä, kravatteja, vanttuuta y. m. Vanhojen sukkien langoista voi kutoa uudet lämpöiset sukat 20 minuutissa. Kolme erikokoista silinteriä seuraa konetta samaan maksoon. Vahvimpia villalankoja ja hienoimpia pumpulilankoja varten on silinterejä saatavana \$1.25—\$1.50 kappale. Kone lähetetään ekspressissä, ostaja maksaa lähetysmaksun. Kysymyksiin vastataan heti.

Amerikan \$8 Kirjoituskone

tekee yhtä siistiä työtä kun \$100 koneetkin. Muutaman tunnin harjoituksen jälkeen osaa kuka hyvänsä sillä kirjoitella vaikka mitä. Suomalaiset ä ja ö kirjaimet, Suomenkielinen käyttämisneuvo seuraa konetta. Kone painaa neljä naulaa. Vastaanottaja maksaa lähetyskulut. Hinta **\$8.**

Kasvojen röhelämään, näppyihin ja pisamiin on Ruotsin kuuluisa satiinoitu ihosaippua erinomaista. Se pehmittää ja puhdistaa ihon. **20 s. kpl.**

Ostakaa Eskilstuna n. mailman parhaimmiksi tunnustettuja partaveitsiä. Ne ovat valmistetut parhaimmasta teräksestä. Jokainen veitsi tataan. **Hinta 1 doll. 15 s.** Hevosen nahkaiset terottajat **45 s.**

Kaikkia tällä sivulla olevia tavaroita myy **SUOMAL. HANKINTAYHTIO,**
387 39th St., Brooklyn, N. Y.

Jokaisessa perheessä on tämä kone tarpeellinen.

Perfection kutomakone painaa kaikkineen 34 naulaa ja vaihtelee lähetyskustannus eri seutuihin \$1—\$2. 16-sivuinen kuvilla varustettu suomenkielinen Ohjekirja seuraa konetta.

Ohjekirja lähetetään vapaasti joksikaiselle joka lähettää meille 2 s.